

PAY INSTITUTE
For Education & Development

رهوشی خویندنی پیشه‌یی له پاریزگاگانی سلیمانیه و هه‌له‌بجهدا

(تویژینه‌وه‌یه‌کی مه‌یدانیه سه‌باره‌ت به
گرفته‌کانی خویندنی پیشه‌یی و ریگه‌چاره‌کانیان)

ئهم پرۆژه‌یه له‌لایهن (ئینستیتیوتی په‌ی بۆ په‌روه‌رده‌و گه‌شه‌پیدان) و
(رێکخراوی هه‌لوێست) هوه به‌هاوکاری رێکخراوی فریاکه‌وتنی میلی (PAO) و
رێکخراوی (NPA) ی نه‌رویجی جێبه‌جێ کرا. خۆی له‌ته‌نجامدانی سێ وۆرکشۆپ
و بلاوکردنه‌وه‌ی بروشور و تویژینه‌وه‌یه‌کدا بینیه‌وه و ستافیک به‌هاوکاری
به‌رپۆه‌ه‌رایه‌تی په‌روه‌رده‌کان و پسپۆران و شاره‌زایان له (٢٠١٧/٥/١ تا ٢٠١٧/٩/١)
کاریان له‌سه‌ر کردووه. یوه‌به‌ری

٢٠١٧

سلیمانیه - هه‌له‌بجه

رہوشی خویندنی پیشہیی لہ پاریزگاکانی سلیمانی و ہلہ جہدا

(تویژینہ وہیہ کی مہیدانیہ سہبارت بہ گرفته کانی خویندنی پیشہیی و ریگہ چارہ کانیان)

گروپی کارکردن لہ پروژہ

سہر بہرشتیاری پروژہ:

د. سہرور عہ بدولترہ حمان عومہر

بہرپڑوہبہری پروژہ:

م. محمہد کہریم نہ حمہد

ریکخہری پروژہ:

جہوہر عہ زیز نہ حمہد

ہاوکاران:

م. ساکار عہ زیز رہشید

ریباز غہریب

بابان جہ عفرہ حمہد

ناریز دارا حہفید

ژمیریاری پروژہ:

ئیبراہیم حہ سہن نہ حمہد

پروژہی بہ شداری لہ کارکردنی خویندنی پیشہیی ئینستیتیوتی پھی بو
پہروردہو گہشہ پیدان (PAY) و ریکخراوی ہلہ لویست بہ ہاوکاری ریکخراوی
فریاکہوتنی میلی (PAO) و ریکخراوی (NPA) ی نہرویچی جیبہ جی کرا.

سوپاسنامه

*- سوپاس بۆ هر سى به پيوه به رايه تي گشتى په روه رده ي سلیمانی و به پيوه به رايه تي گشتى په روه رده ي گه رمیان و به پيوه به رايه تي گشتى په روه رده ي هه له بجه كه هاوکاریيان کردین له پیدانی زانیاری.

*- سوپاس بۆ هه ریه كه له به پیزان (م. ئاكو عبدالمجید) به پيوه به ریه خويندنی پيشه یی و (م. خوگر رواندزی) به پيوه به ریه پلان و ئامار له به پيوه به رايه تي گشتى په روه رده ي سلیمانی كه هاوکاری پروژه كه مان بوون به پیدانی زانیاری و سه رنجه كانیان پروژه كه یان ده وه له مهنه كرد.

*- سوپاس بۆ سه رجه م به پيوه به ریه قوتابخانه پيشه ییه كانی سلیمانی و هه له بجه و گه رمیان كه هاوکاری پروژه كه بوون.

مافی بلاوكردنه وه ی ئەم توپژینه وه یه پارێزراوه بۆ ئینستیتیوتی په ی و ریکخراوی هه لویست - ۲۰۱۷

ئینستیتیوتی په ی بۆ په روه رده و گه شه پیدان

ناونیشان: سلیمانی - رزگاری - به رامبه ر یاریگای یانه ی وه رزشی ناشتی

ته له فون: 07701465733 - 07701564576

ئیمه یل: payinstitute@gmail.com / sarwary74@yahoo.com -

فەیسبوك: [facebook.com/pay-institute](https://www.facebook.com/pay-institute)

پێگه ی ئەلکترۆنی: www.payied.org

ریکخراوی هه لویست

ناونیشان: هه له بجه - ماموستایان - نزیك ناماده یی ئەحمه د موختار جاف

ته له فون: 07708171888 - 07501898080

ئیمه یل: rebazxarib3@gmail.com - halwest2023@gmail.com

فەیسبوك: [facebook.com/kurdhalwest](https://www.facebook.com/kurdhalwest)

ناوهرۇك

۵	پېشەكى
۱۱-۷	بەشى يەكەم مېتۇدنامەى توپۇزىنەۋەكە
۸	بايەخ و گرنكى توپۇزىنەۋەكە
۸	كېشەى توپۇزىنەۋەكە
۹	ئامانجى توپۇزىنەۋەكە
۹	چۆر و پېيازى توپۇزىنەۋەكە
۹	بوارى توپۇزىنەۋەكە
۹	كۆمەل و سامپىلى توپۇزىنەۋەكە
۱۰	ئامرانى توپۇزىنەۋەكە
۱۱	ئامارشىكارىى بەكارهاتوو

بەشى دوۋەم

لايەنى تىۋىرى

۱۳	يەكەم: چەمك و پېناسەى خويىندى پېشەىى
۱۴	دوۋەم: مېژووى خويىندى پېشەىى لە ھەرىمى كوردستاندا
۲۰	۱- خويىندىگا پېشەىىيەكانى شارى سلىمانى
۲۱	۲- خويىندىگا پېشەىىيەكانى شارى ھەولېر
۲۲	۳- خويىندىگا پېشەىىيەكانى شارى دھۆك
۲۲	۴- خويىندىگا پېشەىىيەكانى شارى ھەلەبجە
۲۳	سىيەم: بەش و پىسپورىيەكانى خويىندى پېشەىى
۲۴	چوارەم: گرنكى خويىندى پېشەىى
۲۵	پېنجەم: گرافتەكانى خويىندى پېشەىى
۲۵	شەشەم: ئامانجى خويىندى پېشەىى
۲۶	ھەوتەم: خاۋەن كار و پىشت بەستەن بەتوانا بيانىيەكان
۲۷	ھەشتەم: گرافتەكانى خاۋەن كار و دەرچوانى خويىندى پېشەىى لە ھەرىمى كوردستاندا
۲۸	نۆيەم: كۆمەلگەى پېشەىى

بەشى سېيەم
لايەنى پراكتىكى

۳۰ يەكەم: كورته يەك دەربارەى سامپلى تويژينه وەكە
۳۱ دووهم: رېكارەكانى ناخشىكارى
۳۲ سېيەم: ئەنجامى ناخشىكارىەكە
۳۲ يەكەم: زانىارى گشتى
۴۵ دووهم: ژىنگەى خويندنگاكان
۷۵ سېيەم: ئامارى خويندكاران
۷۹ چوارەم: ئامارى مامۇستيان
۸۴ پىنجهم: ئامارى فەرمانبەران
۸۵ دەرتە نجام
۸۷ پاسپاردەكان بۆ بەرەو پىشبردنى خويندنى پىشەيى
۸۷ يەكەم: رۆلى پەرلەمان
۸۷ دووهم: رۆلى وەزارەتى پەرورده
۸۷ سېيەم: رۆلى ئەنجومەنى پارىژگا
۸۹ چوارەم: رۆلى خىزان
۸۹ پىنجهم: رۆلى خويندنگا
۹۰ شەشەم: رۆلى مىدياكان
۹۰ حەوتەم: رۆلى رېكخراوەكانى كۆمەلى مەدەنى
۹۰ ھەشتەم: رۆلى كۆمپانیا و دەزگا و خاوەنكارەكان
۹۱ پاشكۆكان

رهوشى خویندنى پيشهیی له پاريزگاكانى سلیمانى و ههلهبجهدا

(تويزينه وهیه کی وه سفیه)

پ. ی. د. سهروهه عه بدولره حمان عومهه

م. محمههه که ریم نه حمههه

پیشه کی

خویندنى پيشهیی گرنگی و بایه خى زوری ههیه، ههه نه مهش وایکردوهه زۆریه ی ولاتان به بایه خه وه لیی بروانن و داهاتووی ولاته که یان له سهه که سانی خاوهن پسپۆر و شاره زای خۆیان وه ببینن و سالانهش بودجه یه کی دیاریکراو ته رخان بکه ن بۆ گه شه پیدان و گرنگیدانی زیاتر به خویندنى پيشهیی، له به رامبه ریشدا هه ندیک ولات هه ن، که متر له بایه خى خویندنى پيشهیی گه یشتوون، یاخود له گرنگیه که ی نه گه یشتوون و زۆر به که می یاخود به هیچ شیوه یه که بایه خى پی نادهن، نه مهش ده بیته هوی نه وه ی که سهه رچاوه یه کی زۆر گه وه ی کار له دهست بدهن و زۆر جاریش به ناچارى سهه رچاوه ی کار له دهه وه ی ولاته که یان بهینین بۆ کارکردن، نه مهش ده بیته هوی خه رجکردنى داهاتیکی زۆری ناوخویى و سهه رنه جام بیکاری زۆریش له ناو گه نه جکان سهه ره له دهه دات.

نه م تويزينه وهیه که تايبه ته به (رهوشى خویندنى پيشهیی له پاريزگاكانى سلیمانى و ههلهبجهدا)، تيايدا باس له سالی خویندنى (2016-2017) ده که یین، بۆ نه وه ی به وردی باس له خویندنگاكانى خویندنى پيشهیی له هه ریمی کوردستان بکه یین.

به شیوه یه کی گشتى تويزينه وهیه که جگه له پيشه کی له سى به شى سهه ره کی پیکهاتوهه، که هه ره به شیکیش چه نه ته وه ریک له خۆ ده گریت.

به شى یه که م، تايبه ته به میتودنامه ی تويزينه وهیه که، که له م به شه دا بایه خ و گرنگی تويزينه وهیه که، کیشی تويزينه وهیه که، ئامانجى تويزينه وهیه که، جۆر و پييازى تويزينه وهیه که، بواری تويزينه وهیه که، کۆمه ل و سامپلی تويزينه وهیه که، ئامرازى تويزينه وهیه که و ئامارشیکاری به کارهاتوو باسیان لیوه کراوه.

به شى دووه م، تايبه ته به لایه نى تیوری تويزينه وهیه که، له یه که م خالدا باسمان له چه مک و پیناسه ی خویندنى پيشهیی کردوهه، له خالی دووه میشدا باسمان میژووی خویندنى پيشهیی له هه ریمی کوردستاندا کروهه، که تيايدا

به كورتى باس له ميژووى خويندى پيشه يى له پاريزگاكاني (سليمانى، هولير، دهوك و ههله بجه) كراوه و له چهند خسته يه كدا خويندى پيشه يى ئم شارانه خراونه ته پروو، ههروه ها خويندى پيشه يى له پيش راپه رپىنى ئادارى ١٩٩١ و دواى راپه رپىن و دامه زاندى حكومه تى هه ريمى كوردستان به ژماره ديارى كراوه، ئمه جگه له پۆلنكردى خويندىنگا پيشه ييه كان به پى پى سپورىان. خالى سىيه ميش ته رخانكراوه بو به ش و پسپورىيه كانى خويندى پيشه يى، خالى چواره ميش بو گرنگى خويندى پيشه يى ته رخانكراوه، له خالى پينجه ميشدا گرفته كانى خويندى پيشه ييمان خستوته پروو، له خالى شه شه ميشدا ئامانجى خويندى پيشه ييمان پوونكردوته وه، له خالى حه ته ميشدا باس له خاوه ن كاره كانى هه ريمى كوردستان كراوه، كه بوجى پشت به توانا و ليها تووى كاديرانى ناوخوى كه ده رچووانى خويندى پيشه يين نابه ستن و په نا بو توانا كانى ده روه ده بن، له خالى هه شته ميشدا باس له گرفته كانى خاوه ن كار و ده رچوانى خويندى پيشه يى هه ريمى كوردستان كراوه، كوتا خاليش تاييه ته به چهندين پاسپارده بو به ره و پيشبردى خويندى پيشه يى، كه هه ريه كيك له و پاسپاردانه به چهند خاليك رۆلى (خيزان، خويندىنگا، وه زاره تى په روه رده، ميدياكان، ريكخراوه كانى كۆمه لى مه دهنى و كۆمپانيا و خاوه نكاره كان) بو به ره و كاراكردى خويندى پيشه يى ديارى كراوه.

به شى سىيه م، كه دوا به شه و تاييه ته به لايه نى پراكتيكى تويزينه وه كه، له يه كه مدا كورته يه كمان ده رباره ي سامپلى تويزينه وه كه پوون كردوته وه، له دووه ميشدا باس له ريكاره كانى ناخشىكارى كراوه، له كوتايشدا ئه نجامى ناخشىكارى تويزينه وه كه له چهند خسته يه كدا شىكارى بو كراوه. له كوتايشدا ده رنه جامه كانى ئم تويزينه وه يه خراونه ته پروو.

به‌شی یه‌که‌م
میتودنامه‌ی تویژینه‌وه‌که

بایه‌خ و گرنگی تویژینه‌وه‌که
کیشه‌ی تویژینه‌وه‌که
ناما‌نجی تویژینه‌وه‌که
جور و ریپازی تویژینه‌وه‌که
بواری تویژینه‌وه‌که
کۆمه‌ل و سامپلی تویژینه‌وه‌که
نامرازی تویژینه‌وه‌که
نامارشیکاری‌ی به‌کارهاتوو

بەشى يەكەم مىتۇدنامەى تويۇنەوگە

۱- بايەخ و گرنكى تويۇنەوگە:

ئەنجامدانى تويۇنەوگە بۇ (رەوشى خويۇندى پيشەيى لە پارىزگاكانى سلىمانى و ھەلەبجە)دا، گرنكى و بايەخى خوى ھەيە، دەكرىت بايەخەكانىش لەم روانەى خوارەوگە ديارى بگەين:

أ- بۇ كۆمەل: دەروازەيەكە بۇ زانىنى داتا و زانىريەكان لە سەر خويۇندنگا پيشەيەكان، تاوگەلەم رىگەيەوگە ئاشناى گرنكى خويۇندى پيشەيى بن و ھەمىش ئاگادارى گرفت و كىشەكانيان بن.

ب- بۇ تويۇنەران: خويۇندنگا پيشەيەكان سەررەپاي ئەو گرنكىگە زۆرەى ھەيانە و تاكو ئىستاكە چەندىن خويۇندنگاى پيشەيى بە سەرجمە لقاكانى (پيشەسازى، بازرگانى، كشتوكالى و گەشت و گوزار) لە ھەرىمى كوردستاندا ھەن، بەلام سەرجمە خويۇندنگا پيشەيەكان بەدەرىن لەكەم و كورپى نەبوونى پىداويستىيە جۆر بەجۆرەكان، بۇيە ئەمە دەبىتە ھوى سەرنجى تويۇنەران، تاكو بەشىكى ليكۆلنەوگەكانيان تەرخان بگەن بە خويۇندى پيشەيى و ليكۆلنەوگەى لەبارەوگە بگەن.

ج- بۇ ناوہندە زانستىەكان: بەھوى ئەوگەى ناوہندە زانستىيەكان بەتايبەتى وەزارەتى پەرورەدە و بەرپوگەبەرىتتە گشتىيەكانى پەرورەدە و بەرپوگەبەرىتتى پەرورەدەكان لە شار و شارۆچكەكان پىوہندىيەكى راستەخويان ھەيە بەناوہندەكانى خويۇندى، بۇ ئەوان گرنكىگە ھەر تويۇنەوگەيەكى زانستى لەبارەى ناوہندەكانى خويۇندەوگە بكرىت، بۇ ئەوگەى ئەوانىش بگەن بە چەند ئەنجامىك و پاسپاردەيەك بۇ ئەوگەى كارى زياتر لەسەر بگەن و خويۇندى پيشەيى زياتر بەرەو پيشەوگە بەرن.

۲- كىشەى تويۇنەوگە:

كىشەى تويۇنەوگە لەم پرسىارانەى خوارەوگە دەخەينەپوو:

أ- خويۇندنگا پيشەيەكان چۆن دابەشكراون بەسەر سەنتەرەكانى شار، قەزا، ناحىەكان؟

ب- ئايا ژمارەى خويۇندنگا پيشەيەكان پيش راپەرىنى بەھارى ۱۹۹۱ و دواى ئەو راپەرىنە چەندە؟

ج- ژمارەى بەشەكانى خويۇندنگا پيشەيەكان چەندە و كامە بەش ژمارەى زياترە؟

د- ئايا ژمارەى خويۇندنگا پيشەيەكان چۆن پۆلن كراون بەسەر خويۇندنگا (پيشەسازى، كشتوكال، بازرگانى و گەشت و گوزار)؟

ه- ئايا خويۇندنگا پيشەيەكان بىناكانيان گونجاون بۇ خويۇندنگا پيشەيى، شىوازى دروستكرديان چۆنە و لە چەند نھۆم و پۆل پىكھاتوون، كاتى دەوامكرديان چۆن رىكخراون و رەگەزە خويۇندنگاكان چۆن دابەشكراون بەسەر (كورپان، كچان و تىكەلاو)؟، ھەرەھا زمانى خويۇندى لە خويۇندنگا پيشەيەكان چ زمانىكە؟

و- ئايا خويۇندنگا پيشەيەكان ، ھەموو پىداويستىيەكانى خويۇندى و خويۇندكارانيان فەراھەم كردووه؟

ز- ژمارەى خويۇندكارانى خويۇندى پيشەيى بەپىي ھەردو رەگەز چەندە؟

ح- ژمارەى خويۇندكارانى دەرچوو و دەررەچوو چەندە؟

گ- ئایا ژماره‌ی خویندکاره دابراوه‌کان له م سالی خویندن چهنده؟
ی- ژماره‌ی مامۆستایان و فه‌رمانبه‌ران بۆ ناوه‌نده‌کانی خویندن چۆنه و چهنده؟ بپروانامه و پیشه‌کانیان چۆن دابه‌شکراوه؟

ک- مۆلّه‌تی مامۆستایان به‌پیی هه‌ر سالیکی خویندن چۆنه؟

۳- ئامانجی تووژینه‌وه‌که:

ئامانجی تووژینه‌وه‌که‌ش خۆی له چه‌ند خالیکدا ده‌بینیته‌وه، له‌وانه‌ش:

أ- ئاماژه‌کردن بۆ خویندنگا پیشه‌بیه‌کان، که چۆن دابه‌شکراون به‌سه‌ر سه‌نته‌ره‌کانی شار، قه‌زا، ناحیه‌کان.

ب- دیاریکردنی ژماره‌ی خویندنگا پیشه‌بیه‌کان پێش راپه‌رپینی به‌هاری ۱۹۹۱ و دوا‌ی ئه‌و راپه‌رپین.

ج- دیاریکردنی ژماره‌ی به‌شه‌کانی خویندنگا پیشه‌بیه‌کان.

د- ئاماژه‌دان بۆ پۆلینی خویندنگا پیشه‌بیه‌کان بۆ (پیشه‌سازی، کشتوکال، بازرگانی و گه‌شت و گوزار).

ه- دیاریکردنی پێداویسته‌کانی خویندن و خویندکارانیان.

و- ئایا خویندنگا پیشه‌بیه‌کان، هه‌موو پێداویسته‌کانی خویندن و خویندکارانیان فه‌راهه‌م کردوه؟

ز- ده‌ستنیشانکردنی ژماره‌ی خویندکارانی خویندنی پیشه‌بیه‌ی به‌پیی هه‌ردوو په‌گه‌ز.

ح- ده‌ستنیشانکردنی خویندکارانی ده‌رچوو و ده‌رنه‌چوو.

گ- دیاریکردنی ژماره‌ی خویندکاره دابراوه‌کان.

ی- دیاریکردنی ژماره‌ی مامۆستایان و فه‌رمانبه‌ران بۆ خویندنگا پیشه‌بیه‌کان و بپروانامه و پیشه‌کانیان.

ک- ده‌ستنیشانکردنی مۆلّه‌تی مامۆستایان و جۆری مۆلّه‌ته‌کانیان.

۴- جۆر و رێبازی تووژینه‌وه‌که:

ئه‌م تووژینه‌وه‌یه، تووژینه‌وه‌یه‌کی وه‌سفیه، تاکو له‌م رێگه‌یه‌وه له‌ باس له‌ گرنگی خویندنگا پیشه‌بیه‌کان و که‌م و کورپی و ژینگه‌ی خویندنگا پیشه‌بیه‌کان بکه‌ین و له‌ چه‌ند خسته‌یه‌کیدا زیاتر روونکردنه‌وه‌ بده‌ین.

۵- بواری تووژینه‌وه‌که:

ئه‌م تووژینه‌وه‌یه له (۳) بواره‌وه ئه‌نجامدراوه:

أ- بواری شوین: هه‌ردوو پارێزگای سلێمانی و هه‌له‌بجه و هه‌کو سامپلی تووژینه‌وه‌که هه‌لبژاردوه.

ب- بواری کات: تووژهران بۆ ئه‌نجامدانی تووژینه‌وه‌که‌ی سالی خویندنی (۲۰۱۶-۲۰۱۷)یان وه‌رگرتوه.

ج- بواری بابته: به‌شداری له‌ کارکردنی خویندنی پیشه‌بیه‌ی وه‌رگیراوه.

۶- کۆمه‌ل و سامپلی تووژینه‌وه‌که:

بریتیه‌یه له‌ سه‌رجه‌م خویندنگا پیشه‌بیه‌کان له‌ سنووری وه‌زاره‌تی په‌روه‌رده‌ی حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان، له‌ بواری شوینی دیاریکراوی سه‌ره‌وه‌دا.

۷- ئامرازی توپۇزىنە ۋە كە:

توپۇزەران لەم توپۇزىنە ۋە يەدا (۲) ئامرازی بەكارھىناۋە، ئەوانىش برىتىن لە:

۱- سەرچاۋە زانستى: بۇ ئەنجام گە ياندنى ئەم توپۇزىنە ۋە يە ھەولماندا پشت بە چەند سەرچاۋە يەكى زانستى بېستىن، بەلام بەداخو ۋە ئەو نەكرا، چونكە لەلايەك ھىچ توپۇزىنە ۋە يەك ياخود بابەتەك بە زمانى كوردى لەسەر خويندنى پىشەيى نەبوو، لەلايەكى دىكەش ئەو بابەت ۋە وتارانەي لە مالپەرەكانى بىلاۋكرا بونو ۋە بە زمانى عەرەبى وتارى لاواز ۋە جياواز بون لە نيوان خويندنى پىشەيى لە ھەريمى كوردستان ۋە ولاتانى دەور ۋە بەرو جىهان، بۇيە ھەولمانداۋە جياواز لە ھەر توپۇزىنە ۋە يەكى دىكە پشت بەسەرنج ۋە پرا ۋە تېبىنى شارەزايانى ناوخۇ بېستىن، چونكە ئەوان زياتر لە ھەركەسىكى دىكە شارەزاترن لە خويندنى پىشەيى لە ھەريمى كوردستان ۋە زياتر درك بە كىشە ۋە گرفتهكانى بەردەم خويندنى پىشەيى دەكەن ۋە ھاۋراش لەگەل ئىمە لە پەرۋشى كاراكردى خويندنى پىشەيىن لە ھەريمى كوردستان، بۇيە بۇ ئەم مەبەستە بۇ دەولە مەندكردى توپۇزىنە ۋە كە لە (۳) سى كاتى جياواز (۳) ۋۆركۈشپىمان ئەنجامداۋە.

ۋۆركۈشۋى يەكەم كە لە ۲۰۱۷/۷/۳ لە شارى سلىمانى ئەنجامدرا تىايدا بانگھىشتى بەرپۆە بەرى خويندنگا پىشەيەكانى شارى سلىمانى، سەرپەرشتىارانى پەرۋەردەيى لە خويندنى پىشەيى، شارەزايانى خويندنى پىشەيى، لىژنەي پەرۋەردەي پەرلەمانى كوردستان ۋە لىژنەي پەرۋەردەي ئەنجومەنى پارىزگاي سلىمانى كران، كە تىادا بە وردى باس لە گرنگى خويندنى پىشەيى ۋە گرفتهكانى بەردەمى ۋە پىگاكانى چارەسەر كرىن بۇ خويندنى پىشەيى دىارىكران.

ۋۆركۈشۋى دوۋەمىش لە ۲۰۱۷/۷/۱۲ لە شارى ھەلەبجە ئەنجامدرا، بەھەمان شىۋە تىايدا بانگھىشتى بەرپۆە بەرى خويندنگا پىشەيەكانى شارى ھەلەبجە، سەرپەرشتىارانى پەرۋەردەيى خويندنى پىشەيى، شارەزايانى خويندنى پىشەيى ۋە مامۇستايانى خويندنى پىشەيى كران، كە بەھەمان شىۋە تەۋەرەكان دىارىكران ۋە گفوتگۈى چرى لە بارەۋە كرا.

كۆتا ۋۆركۈشۋىش لە ۲۰۱۷/۸/۱۲ لە شارى سلىمانى ئەنجامدرا، تىايدا بانگھىشتى بەرپۆە بەرى گشتى پەرۋەردەي سلىمانى ۋە پەرۋەردەكانى پۆژھەلات ۋە پۆژئاۋاي سلىمانى ۋە سەرپەرشتىارانى پەرۋەردەيى لە خويندنى پىشەيى، شارەزايانى خويندنى پىشەيى، لىژنەي پەرۋەردەي پەرلەمانى كوردستان ۋە ئەندامانى ئەنجومەنى پارىزگاي سلىمانى ۋە خاۋەن كار ۋە نوپنەرى كۆمپانىياكان كران، بۇ ئەۋەي بەيەكەۋە گرفتهكانى بەردەم خويندنى پىشەيى دەستنىشان بەكەين، ھەرۋەھا ئەۋ ھۆكارانەش بخەينەپوۋ كە بۇچى خاۋەن كارەكان ئامادە نىن پىشت بەتواناۋ لىھاتوۋىي دەرچۋانى خويندنى پىشەيى بېستىن، ياخود بۇچى دەرچۋانى خويندنى پىشەيى ئامادەنن لە كەرتى تايبەت كاربەكەن.

ب- فۆرمى ناخشىكارى: بە مەبەستى ئەنجامدانى شىكارىي ورد، فۆرمىكمان ئامادە كرىۋە ۋە بەسەر سەرچەم خويندنگا پىشەيەكانى شارەكانى سلىمانى ۋە ھەلەبجەدا دابەشمان كرىۋون، بۇ ئەۋەي لەم رىگەيەۋە زانىارى وردمان دەستبەكەۋىت.

۸- نامارشیکاری به کارهاتوو:

تویژه ران له چهند خشته یه کدا پرۆسه ی ژمیره یی به کارهیناوه، که خوی له دووباره یی و ریژه ی سه ده ی ده بینیته وه، ئەمه جگه له وه ی له هه ر خشته یه کدا خانه یه کی تایبه تی بۆ کۆی گشتی و دووباره یی داناوه، بۆ ئەوه ی له م ریگه یه وه ئەنجامه کان به ده سته یینیت.

به‌ئشی دووهم لایه‌نی تیۆری

یه‌که‌م: چه‌مک و پیناسه‌ی خویندنی پیشه‌یی
دووهم: میژووی خویندنی پیشه‌یی له هه‌ریمی کوردستاندا
سییه‌م: به‌ش و پسیپۆرییه‌کانی خویندنی پیشه‌یی
چوارهم: گرنگی خویندنی پیشه‌یی
پینجه‌م: گرفته‌کانی خویندنی پیشه‌یی
شه‌شه‌م: ئامانجی خویندنی پیشه‌یی
هه‌وته‌م: خاوه‌ن کار و پشت به‌ستن به‌توانا بیانییه‌کان
هه‌شته‌م: گرفته‌کانی خاوه‌ن کار و ده‌رچوانی خویندنی پیشه‌یی له هه‌ریمی کوردستاندا
نۆیه‌م: کۆمه‌لگه‌ی پیشه‌یی

بەشى دووھم لايەنى تيۇرى

يەكەم: چەمك و پېناسەى خويندىنى پېشەيى:

خويندىنى پېشەيى وەك ھەر چەمكىكى ديكە ئەگەر پېناسەى بكەين، پېناسەى جۇراو جۇر بەخۇيەو دەبىنئىت، ئەويش بەھۇى كلتورى جياوازى ولاتان و خويندەوہى ھەر ولاتىكىش بۇ خويندىنى پېشەيى.

دەكرىت و خويندىنى پېشەيى بكەين، كەوا ئەو خويندەيە دواى خويندىنى بنەرەتى ياخود ناوہندى دىت، كە خوازياران پرووى تيدەكەن بۇ تەواوكردىنى ئامادەيى پېشەيى لە يەككىك لە بوارەكانى (پېشەيى، پېشەسازى، كشتوكال، بازركانى و گەشتوگوزار)، كە تيايدا خويندن بەپىي سىستەمى خويندىنى ولاتان جۇراو جۇرە، بەجۇرىك لە ھەندىك ولات (۳) سى سالىان بۇ خويندىنى پېشەيى ديارىكردوہ، ھەندى ولاتيش (۵) پىنج سال، دواى تەواوكردىنى ئەم خويندەنە دەرچوانى خويندىنى پېشەيى دەبنە خاوەنى برونامەى ئامادەيى پېشەيى و شانسى ئەوہيان دەبىت لە ھەركەسىكى ديكە كارى دەست بكەويت ياخود ببە خاوەن كار. ئەمە جگە لەوہى بەشىك لەو دەرچوانە شانسى ئەوہشيان بەردەكەويت روو بكەنە زانكو و برونامەى بەررتەر لە برونامەكەى خويان بەدەستبەينن.

دووهم: میژووی خویندنی پیشهیی له ههریمی کوردستاندا:

به رله وهی حکومتی ههریمی کوردستان دروست بیّت و کورد بییّت به خاوهنی حوکمرانی خوی، دهسه لاته یهک له دواي یهکه کانی عیراق به کردنه وهی چه ندین خویندنگای ئامادهیی پیشهیی له شاره کانی (سلیمانی، ههولیر و دهوک) ههنگاویان ناوه و بۆ ئه مه بهسته چه ندین خویندنگای پیشهیی کراونه ته وه و گرنگی زۆریشیان پیدراوه، به جۆریک له سالی ۱۹۵۴ بۆ یهکه مینجار له شاری سلیمانی خویندنگای ئامادهیی پیشه سازی سلیمانی کوران کرایه وه، دواتریش هه ر له م شاره تا سالی ۱۹۸۸ ژماره ی خویندنگا پیشه ییه کان له شاری سلیمانی به ر له راپه رین ژماره یان بووه به (۱۳) خویندنگای پیشه یی، دوی راپه رینی به هاری ۱۹۹۱ (۷) خویندنگه ی دیکه ی پیشه یی له شاری سلیمانی کراونه ته وه و به مه ش ژماره یان بووه به (۲۰) خویندنگه ی پیشه یی، ئه مه جگه له پارێزگای هه له بجه که پیشتر قه زایه ک بووه سه ر به م ژماره و (۳) خویندنگه ی پیشه یی تیدا بووه .

شاری ههولیر دوا به دواي شاری سلیمانی دیت بۆ کردنه وهی خویندنگه ی پیشه یی له سالی ۱۹۷۲ بۆ یهکه مینجار ئاماده یی پیشه سازی ههولیر کراوه ته وه و به ر له راپه رین (۱۰) خویندنگه ی پیشه یی له سنووری شاره که دا بونیان هه بووه و دواي راپه رینیش (۴) خویندنگه ی پیشه یی دیکه کراونه ته وه و ژماره یان بووه به (۱۴) خویندنگه ی پیشه یی .

له شاری دهوکیش دوا به دواي شاره کانی ههولیر و سلیمانی خویندنگه ی پیشه یی لیکراوه ته وه و بۆ یهکه مینجار له سالی ۱۹۷۴ ئاماده یی پیشه سازی دهوکی تیکه لاه کراوه ته وه، به ر له راپه رین (۳) خویندنگه ی پیشه یی له شاره که بونیان هه بووه و دواي راپه رینیش ته نها (۲) خویندنگه ی پیشه یی کراونه ته وه .

هه رچی شاری هه له بجه شه که پیشتر وه کو قه زایه کی سنووری ئیداره ی شاری سلیمانی بووه، به لام له ئیستادا بریاری به پارێزگای بوونی بۆ ده رچوووه و ئیمه ش له م توێژینه وه یه وه کو شارێکی ههریمی کوردستان ئه ژمارمان کردوو، به ر له راپه رین بۆ یهکه مینجار له سالی ۱۹۷۹ ئاماده یی پیشه سازی هه لبعه ی تیکه لاه ی لیکراوه ته وه، به مه ش ئه م خویندنگایه تاکه خویندنگه ی پیش راپه رینی شاره که بووه، به لام دواي راپه رین (۲) خویندنگه ی دیکه ی پیشه یی لیکراوه ته وه .

بۆ زانیاری زیاتر ده رباره ی سه رجه م ئاماده ییه پیشه ییه کانی ههریمی کوردستان بروانه خشته ی (۱).

خشته‌ی (۱)

ناوی خویندنگا ناماده‌ییه پیشه‌ییه‌کانی هه‌ریمی کوردستان به پیی شار و سائی دامه‌زاندنیان

ژ	ناوی خویندنگا	پاریزگا	سائی دامه‌زاندن
۱	ناماده‌یی پیشه‌سازی سلیمانی کوپان	سلیمانی	۱۹۵۴
۲	ناماده‌یی کشتوکالی تیکه‌لاو	سلیمانی	۱۹۵۷
۳	ناماده‌یی بازرگانی که‌ریمی عه‌له‌که‌ی کوپان	سلیمانی	۱۹۷۰
۴	ناماده‌یی پیشه‌سازی هه‌ولیری کوپان	هه‌ولیر	۱۹۷۲
۵	ناماده‌یی پیشه‌سازی دهۆکی تیکه‌لاو	دهۆک	۱۹۷۴
۶	ناماده‌یی هه‌ولیری پیشه‌یی کچان	هه‌ولیر	۱۹۷۶
۷	ناماده‌یی پیشه‌سازی کاره‌بای کوپان	هه‌ولیر	۱۹۷۷
۸	ناماده‌یی پیشه‌سازی زانستی کوپان	سلیمانی	۱۹۷۷
۹	ناماده‌یی پیشه‌سازی هه‌له‌بجی تیکه‌لاو	هه‌له‌بجی	۱۹۷۹
۱۰	ناماده‌یی پیشه‌سازی زاخۆی تیکه‌لاو	دهۆک	۱۹۷۹
۱۱	ناماده‌یی بازرگانی هه‌ولیری کوپان	هه‌ولیر	۱۹۸۰
۱۲	ناماده‌یی بازرگانی سلیمانی کچان	سلیمانی	۱۹۸۰
۱۳	ناماده‌یی بازرگانی زاخۆی تیکه‌لاو	دهۆک	۱۹۸۲
۱۴	ناماده‌یی پیشه‌سازی کاره‌بای کچان	هه‌ولیر	۱۹۸۳
۱۵	ناماده‌یی بازرگانی چه‌مچه‌مالی تیکه‌لاو	سلیمانی	۱۹۸۳
۱۶	ناماده‌یی پیشه‌سازی چه‌مچه‌مالی تیکه‌لاو	سلیمانی	۱۹۸۳
۱۷	ناماده‌یی پیشه‌سازی کفری تیکه‌لاو	سلیمانی	۱۹۸۳
۱۸	ناماده‌یی پیشه‌یی شه‌قلاوه‌ی تیکه‌لاو	هه‌ولیر	۱۹۸۴
۱۹	ناماده‌یی پیشه‌سازی به‌کره‌جۆی تیکه‌لاو	سلیمانی	۱۹۸۴
۲۰	ناماده‌یی پیشه‌سازی سلیمانی کچان	سلیمانی	۱۹۸۴
۲۱	ناماده‌یی پیشه‌یی رانیه‌ی تیکه‌لاو	سلیمانی	۱۹۸۴
۲۲	ناماده‌یی ۱۱ ی ئه‌یلۆلی پیشه‌یی تیکه‌لاو	هه‌ولیر	۱۹۸۵
۲۳	ناماده‌یی پیشه‌یی کۆیه‌ی تیکه‌لاو	هه‌ولیر	۱۹۸۵
۲۴	ناماده‌یی پیشه‌یی ده‌ربه‌ندیخانی تیکه‌لاو	سلیمانی	۱۹۸۵
۲۵	ناماده‌یی پیشه‌سازی وه‌ستا ره‌جی کوپان	هه‌ولیر	۱۹۸۶
۲۶	ناماده‌یی کشتوکالی هه‌ولیری تیکه‌لاو	هه‌ولیر	۱۹۸۶
۲۷	ناماده‌یی پیشه‌یی که‌لاری تیکه‌لاو	سلیمانی	۱۹۸۸

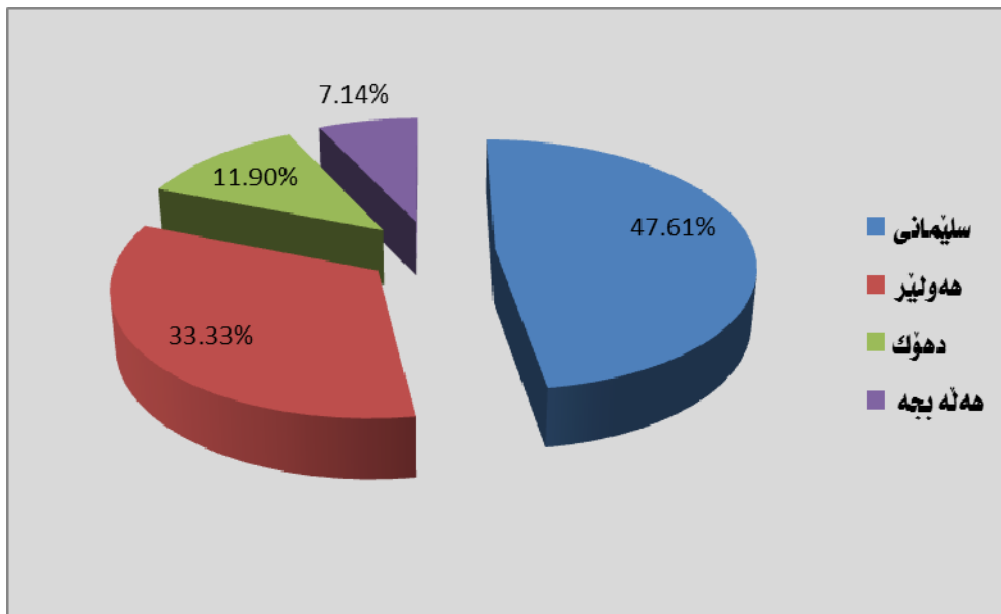
۱۹۹۴	دهۆك	ئامادەيى بازىرگانى دهۆكى كوپان	۲۸
۲۰۰۲	دهۆك	ئامادەيى بازىرگانى دهۆكى كچان	۲۹
۲۰۰۵	سليمانى	ئامادەيى بازىرگانى سليمانى تىكەلاو	۳۰
۲۰۰۶	هەلەبجە	ئامادەيى بازىرگانى هەلەبجە شەھىدى تىكەلاو	۳۱
۲۰۰۷	هەلەبجە	ئامادەيى كشتوكالى هەلەبجە تىكەلاو	۳۲
۲۰۱۳	سليمانى	ئامادەيى بازىرگانى سەيوانى ئىوارانى تىكەلاو	۳۳
۲۰۱۲	سليمانى	ئامادەيى پىشەيى كۆمپوتەرى كفىرى تىكەلاو	۳۴
۲۰۱۴	سليمانى	ئامادەيى پىشەسازى زانستى كۆمپوتەرى تىكەلاو	۳۵
۲۰۱۴	سليمانى	ئامادەيى پىشەيى گەشتوگوزارى كفىرى تىكەلاو	۳۶
۲۰۱۵	سليمانى	ئامادەيى گەشت و گوزارى تىكەلاو	۳۷
۲۰۱۵	سليمانى	ئامادەيى پىشەيى سەيد صادقى تىكەلاو	۳۸
—	هەولپىر	ئامادەيى پىشەيى ميكانىكى كوپان	۳۹
—	هەولپىر	ئامادەيى بازىرگانى ئىوارانى كوپان	۴۰
—	هەولپىر	ئامادەيى بازىرگانى كچان	۴۱
—	هەولپىر	ئامادەيى بازىرگانى ئىوارانى كچان	۴۲

به وردبونه وه له خشته ی (۱) دهرده که ویت که زورترین ژماره ی خویندنگه پیشه بیه کان که وتونه ته پاریزگای سلیمانی که پیژه که ی ده گاته (۴۷,۶۱٪)، دوا به دوا ی ئه ویش شارهکانی هه ولیر، دهوک و هه له بجه دین به پیژه ی جیا جیا، بۆ زانیاری زیاتر بپروانه خشته ی (۲).

خشته ی (۲)

ژماره ی خویندنگا پیشه بیه کان له ههریمی کوردستاندا

ژ	شار	ژماره	پیژه ی سه دی	پیژبه ند
۱	سلیمانی	۲۰	٪۴۷,۶۱	۱
۲	هه ولیر	۱۴	٪۳۳,۳۳	۲
۳	دهوک	۵	٪۱۱,۹۰	۳
۴	هه له بجه	۳	٪۷,۱۴	۴
	کۆی گشتی	۴۲	٪۱۰۰	

شیوه ی (۱)

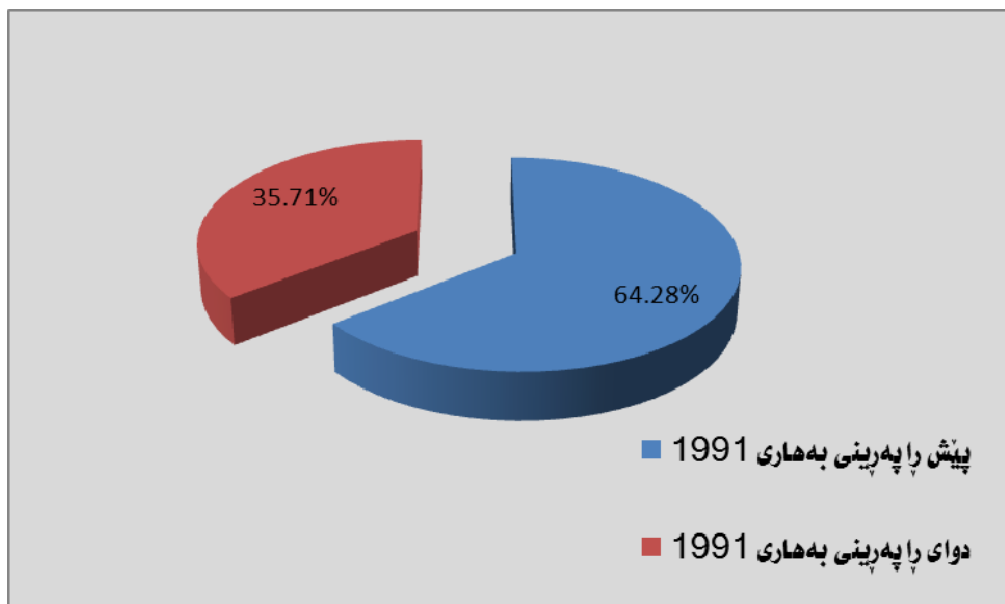
پیژه ی خویندنگا پیشه بیه کان له ههریمی کوردستاندا

به وردبوونهوهی زیاتر له خشتهی (۱) دهردهکهوئیت که ژورترین ژماره‌ی خویندنگه پیشه‌بیه‌کان پیش‌پاڼه‌پینی به‌هاری ۱۹۹۱ بووه، که ریژه‌که‌ی ده‌گاته (۶۴،۲۸٪)، دوا‌ی‌پاڼه‌پینیش‌پریژه‌که‌ی (۳۵،۷۱٪) یه، ئه‌م جیاوازی پریژه‌بیه‌ش ئه‌وه دهرده‌خات که به‌ر له پاڼه‌پین‌گرنگی زیاتر به‌کردنه‌وه‌ی خویندنگه‌ی پیشه‌بیه‌ی دراوه به‌جیاوازی له‌گه‌ل دوا‌ی‌پاڼه‌پین، ئه‌مه جگه له‌وه‌ی ئه‌وه‌ی ئی‌مه تی‌بینیمان کردووه به‌ر له پاڼه‌پین‌گرنگی زیاتریش به‌خویندنگه پیشه‌بیه‌کان دراوه وه‌ک ئه‌وه‌ی دوا‌ی‌پاڼه‌پین. بۆ زانیاری زیاتر بروانه خشته‌ی (۳).

خشته‌ی (۳)

پوئینی خویندنگا پیشه‌بیه‌کانی هه‌ری‌می کوردستان به‌پیی سائی دامه‌زراندنیان پیش‌پاڼه‌پینی به‌هاری ۱۹۹۱ و دوا‌ی‌پاڼه‌پین

ژ	پوئین	ژماره	ریژه‌ی سه‌دی	ریژه‌بند
۱	پیش‌پاڼه‌پینی به‌هاری ۱۹۹۱	۲۷	۶۴،۲۸٪	۱
۲	دوا‌ی‌پاڼه‌پینی به‌هاری ۱۹۹۱	۱۵	۳۵،۷۱٪	۲
	کو‌ی‌گشتی	۴۲	۱۰۰٪	

شیوه‌ی (۲)

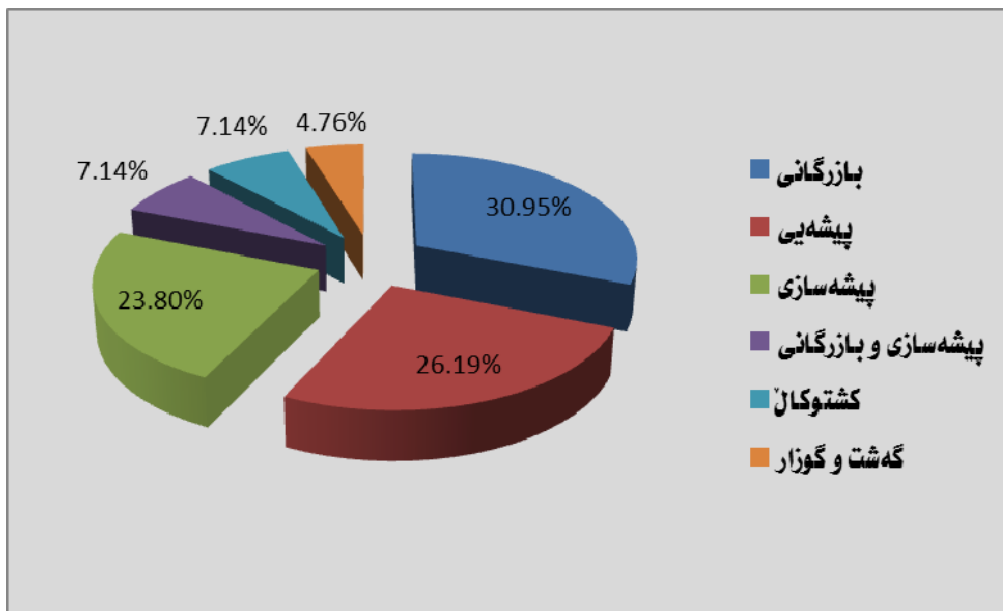
ریژه‌ی پوئینی خویندنگا پیشه‌بیه‌کانی هه‌ری‌می کوردستان به‌پیی سائی دامه‌زراندنیان پیش‌پاڼه‌پینی به‌هاری ۱۹۹۱ و دوا‌ی‌پاڼه‌پین

به وردبوونه وهی زیاتر له خشتهی (۱) بۆ ئه وهی پۆلینی خویندنگاکی هه رییمی کوردستانمان بۆ روون بیته وه، ده رده که ویت که زۆرتین خویندنگای پیشه یی بۆ پۆلینی (بازرگانی)یه، که ریژه کهی ده گاته (۳۰,۹۵٪) دوا به دوا ی ئه ویش پیشه یی و پیشه سازی دین به ریژه ی جیاواز و که مترینیش بۆ پۆلینی گه شت و گوزاره که ته نها ریژه کهی ده گاته (۴,۷۶٪)، به بروای ئیمه ئه م ریژه یه زۆر که مه به به راورد به وهی که هه رییمی کوردستان ناوچه یه کی گه شتیاریه و سالانه ژماره یه کی زۆر خه لکی روو له ناوچه کانی هه رییمی کوردستان ده که ن. بۆ زانیاری زیاتر بروانه خشته ی (۴).

خشته ی (۴)

پۆلینی خویندنگا پیشه یه کانی هه رییمی کوردستان

ژ	پۆلین	ژماره	ریژه ی سه دی	ریزه ندی
۱	بازرگانی	۱۳	٪۳۰,۹۵	۱
۲	پیشه یی	۱۱	٪۲۶,۱۹	۲
۳	پیشه سازی	۱۰	٪۲۳,۸۰	۳
۴	پیشه سازی و بازرگانی	۳	٪۷,۱۴	۴,۵
۵	کشتوکاڵ	۳	٪۷,۱۴	۴,۵
۶	گه شت و گوزار	۲	٪۴,۷۶	۶
	کو ی گشتی	۴۲	٪۱۰۰	

شیوه ی (۳)

ریژه ی پۆلینی خویندنگا پیشه یه کانی هه رییمی کوردستان

۱- خویندنگا پیشه‌بیه‌کانی شاری سلیمانی :

شاری سلیمانی به یه‌که‌مین شاری هریمی کوردستان داده‌نریت بو کردنه‌وه‌ی خویندنگه‌ی پیشه‌یی، له سالی ۱۹۵۴ بو یه‌که‌مینجار له شاری سلیمانی خویندنگای ناماده‌یی پیشه‌سازی سلیمانی کورپان کرایه‌وه، به‌شی سیئیه‌می ئەم تووژینه‌وه‌یه ته‌رخانکراوه به نامار و داتای ورد ده‌رباره‌ی خویندنی پیشه‌یی له شاری سلیمانی و هه‌له‌بجه، بو زانیاری زیاتر بروانه به‌شی سیئیه‌می ئەم تووژینه‌وه‌یه، بو ناو و سالی دامه‌زراندنی خویندنگه پیشه‌بیه‌کانی شاری سلیمانی بروانه خشته‌ی (۵).

خشته‌ی (۵)

ناوی خویندنگا ناماده‌بیه پیشه‌بیه‌کانی شاری سلیمانی به پیی سالی دامه‌زراندنیان

ژ	ناوی خویندنگا	سالی دامه‌زراندن
۱	ناماده‌یی پیشه‌سازی سلیمانی کورپان	۱۹۵۴
۲	ناماده‌یی کشتوکالی تیکه‌لاو	۱۹۵۷
۳	ناماده‌یی بازرگانی که‌ریمی عه‌له‌که‌ی کورپان	۱۹۷۰
۴	ناماده‌یی پیشه‌سازی زانستی کورپان	۱۹۷۷
۵	ناماده‌یی بازرگانی سلیمانی کچان	۱۹۸۰
۶	ناماده‌یی بازرگانی چه‌مچه‌مالی تیکه‌لاو	۱۹۸۳
۷	ناماده‌یی پیشه‌سازی چه‌مچه‌مالی تیکه‌لاو	۱۹۸۳
۸	ناماده‌یی پیشه‌سازی کفری تیکه‌لاو	۱۹۸۳
۹	ناماده‌یی پیشه‌سازی به‌کره‌جۆی تیکه‌لاو	۱۹۸۴
۱۰	ناماده‌یی پیشه‌سازی سلیمانی کچان	۱۹۸۴
۱۱	ناماده‌یی پیشه‌یی رانیه‌ی تیکه‌لاو	۱۹۸۴
۱۲	ناماده‌یی پیشه‌یی ده‌ربه‌ندیخانی تیکه‌لاو	۱۹۸۵
۱۳	ناماده‌یی پیشه‌یی که‌لاری تیکه‌لاو	۱۹۸۸
۱۴	ناماده‌یی بازرگانی سلیمانی تیکه‌لاو	۲۰۰۵
۱۵	ناماده‌یی بازرگانی سه‌یوانی ئیوارانی تیکه‌لاو	۲۰۱۳
۱۶	ناماده‌یی پیشه‌یی کۆمپیوته‌ری کفری تیکه‌لاو	۲۰۱۳
۱۷	ناماده‌یی پیشه‌سازی زانستی کۆمپیوته‌ری تیکه‌لاو	۲۰۱۴
۱۸	ناماده‌یی پیشه‌یی گه‌شتوگوزاری کفری تیکه‌لاو	۲۰۱۴
۱۹	ناماده‌یی گه‌شت و گوزاری تیکه‌لاو	۲۰۱۵
۲۰	ناماده‌یی پیشه‌یی سه‌ید صادقی تیکه‌لاو	۲۰۱۵

۲- خویندنگا پیشه‌بیه‌کانی شاری هه‌ولیر:

دوابه‌دوای شاری سلیمانی شاری هه‌ولیر به دووه‌مین شاری هه‌ریمی کوردستان داده‌نریت که خویندنگه‌ی پیشه‌بیه‌ی تیدا کراوه‌ته‌وه، بۆ یه‌که‌مینجار له سالی ۱۹۷۲ ئاماده‌ی پیشه‌سازی هه‌ولیر کراوه‌ته‌وه، دوای (۴) سالی ئاماده‌ی هه‌ولیری پیشه‌بیه‌ی کچان کراوه‌ته‌وه، به‌م جۆره‌ به‌ر له راپه‌پین (۱۰) خویندنگه‌ی پیشه‌بیه‌ی کراونه‌ته‌وه، دوای راپه‌پینیش به‌کردنه‌وه‌ی (۴) خویندنگه‌ی دیکه ژماره‌ی خویندنگا پیشه‌بیه‌کانی شاری هه‌ولیر بوونه‌ته (۱۴) خویندنگه، ئه‌وه‌ی تیبینی ده‌کریت له شاری هه‌ولیر ژماره‌ی خویندنگه‌ی پیشه‌بیه‌ی و پیشه‌سازییه‌کانی ژماره‌یان (۹) خویندنگه‌یه و زۆرتین ژماره‌یه، له‌به‌رامبه‌ردا (۴) خویندنگای بازرگانی و ته‌نها (۱) خویندنگه‌ی کشتوکالی بوونیان هه‌یه و هیچ خویندنگه‌یه‌کی گه‌شتوگوزاری بوونی نییه، ئه‌مه‌ له‌کاتی‌کدا شاری هه‌ولیر به‌ شاری گه‌شتوگوزاری ناوه‌زه‌ده‌ده‌کریت، که‌چی هیچ خویندنگه‌یه‌کی گه‌شتوگوزاری بوونی نییه له‌م شاره‌دا.

بۆ ناو و سالی دامه‌زراندنی خویندنگه‌ی پیشه‌بیه‌کانی شاری هه‌ولیر بروانه‌خشته‌ی (۶).

خشته‌ی (۶)

ناوی خویندنگا ئاماده‌بیه‌ی پیشه‌بیه‌کانی شاری هه‌ولیر به‌پێی سالی دامه‌زراندنیان

ژ	ناوی خویندنگا	سالی دامه‌زراندن
۱	ئاماده‌ی پیشه‌سازی هه‌ولیر	۱۹۷۲
۲	ئاماده‌ی هه‌ولیری پیشه‌بیه‌ی کچان	۱۹۷۶
۳	ئاماده‌ی پیشه‌سازی کاره‌بای کوپان	۱۹۷۷
۴	ئاماده‌ی بازرگانی هه‌ولیری کوپان	۱۹۸۰
۵	ئاماده‌ی پیشه‌سازی کاره‌بای کچان	۱۹۸۳
۶	ئاماده‌ی پیشه‌بیه‌ی شه‌قلاره‌ی تیکه‌لاو	۱۹۸۴
۷	ئاماده‌ی ۱۱ ئه‌یلولی پیشه‌بیه‌ی تیکه‌لاو	۱۹۸۵
۸	ئاماده‌ی پیشه‌بیه‌ی کۆیه‌ی تیکه‌لاو	۱۹۸۵
۹	ئاماده‌ی پیشه‌سازی وه‌ستا ره‌جه‌ی کوپان	۱۹۸۶
۱۰	ئاماده‌ی کشتوکالی هه‌ولیری تیکه‌لاو	۱۹۸۶
۱۱	ئاماده‌ی پیشه‌بیه‌ی میکانیکی کوپان	-
۱۲	ئاماده‌ی بازرگانی ئیوارانی کوپان	-
۱۳	ئاماده‌ی بازرگانی کچان	-
۱۴	ئاماده‌ی بازرگانی ئیوارانی کچان	-

۳- خويندنگا پيشه بيه كانى شارى دهوك:

شارى دهوك به سييه مين شار دادنه ريت به كردنه وهى خويندنگه پيشه بيه، بۆ يه كه مينجار له سالى ۱۹۷۴ ئاماده بيه پيشه سازى دهوكى تيكه لآو كراوه ته وه و دواى پينج سالى ديكه ئاماده بيه پيشه سازى زاخوى تيكه لآو له زاخۆ كراوه وه، له وردبونه وه له خسته ي (۷) دهرده كه ویت ته نها (۵) خويندنگه پيشه بيه له شاره كه بوونيان هه يه، كه (۳) له مانه بهر له راپه رپينه و (۲) دووانه كه ي ديكه ش دواى راپه رپينه، ئەمه ش ئەوه دهرده خات كه ژماره ي خويندنگه پيشه بيه كان له م شاره دا زۆر كه مه، ئەمه جگه له وهى ته نها بۆ پۆليني پيشه سازى و بازرگاني دابه شكارون و هيج خويندنگه يه كي پيشه بيه تايبه ت به كشتوكال يا خود گه شتوگوزار بوونى نييه له م شاره دا، له كاتيكدا شاره كه ناوچه يه كي به رفراوانى كشتوكال و گه شتيا ريه.

بۆ ناو و سالى دامه زراندى خويندنگه پيشه بيه كانى شارى دهوك بپوانه خسته ي (۷).

خسته ي (۷)

ناوى خويندنگا ئاماده بيه پيشه بيه كانى شارى دهوك به پيى سالى دامه زرانديان

ژ	ناوى خويندنگا	سالى دامه زراندى
۱	ئاماده بيه پيشه سازى دهوكى تيكه لآو	۱۹۷۴
۲	ئاماده بيه پيشه سازى زاخوى تيكه لآو	۱۹۷۹
۳	ئاماده بيه بازرگاني زاخوى تيكه لآو	۱۹۸۲
۴	ئاماده بيه بازرگاني دهوكى كوران	۱۹۹۴
۵	ئاماده بيه بازرگاني دهوكى كچان	۲۰۰۲

۴- خويندنگا پيشه بيه كانى شارى هه له بجه:

شارى هه له بجه دوا شارى هه ريمى كوردستان كه خويندنى پيشه بيه تيدا كراوه ته وه له سالى ۱۹۵۴ بۆ يه كه مينجار ۹۷۹ ئاماده بيه پيشه سازى هه له بجه ي تيكه لآو كراوه ته وه. به شى سييه مى ئەم تويزينه وه يه ته رخانكراوه به ئامار و داتاي ورد دهر باره ي خويندنى پيشه بيه له شارى سليمانى و هه له بجه، بۆ زانيارى زياتر بپوانه به شى سييه مى ئەم تويزينه وه يه، بۆ ناو و سالى دامه زراندى خويندنگه پيشه بيه كانى شارى هه له بجه بپوانه خسته ي (۸).

خسته ي (۸)

ناوى خويندنگا ئاماده بيه پيشه بيه كانى شارى هه له بجه به پيى سالى دامه زرانديان

ژ	ناوى خويندنگا	سالى دامه زراندى
۱	ئاماده بيه پيشه سازى هه له بجه ي تيكه لآو	۱۹۷۹
۲	ئاماده بيه بازرگاني هه له بجه ي شه هيدى تيكه لآو	۲۰۰۶
۳	ئاماده بيه كشتوكالى هه له بجه ي تيكه لآو	۲۰۰۷

سېيەم: بەش و پىسپۇرېيەكانى خويندنى پيشه يى:

خويندنگا پيشه يىه كان به پىي پىسپۇرى ده كرىن به چەند به شيك، ليرەدا گرنگترين به شه كانى ديارى ده كه ين، له گەل ئەو هاشدا هەربەشەى چەند لقيكى لئەدەبىتەو به م شيوه يه پۆلئيمان كردون:

۱- به شى پيشه سازى و پيشه يى، كه ئەم دوو به شه يان لقه كانيان وه كو يه كه و له يه كه وه نزيكن.

۲- به شى كشتوكالى

۳- به شى بازرگاني (ئابورى)

۴- به شى ميوانخانه و گەشت گوزار

يه كه م: لقه كانى به شى پيشه سازى و پيشه يى:

(۱) په يوه نديكردن

(۲) دارتاش

(۳) دارتاشى و ديكور

(۴) ديزاين و درومان

(۵) راديو و تەله فزيون

(۶) سارد كردنه وه

(۷) چاكردنه وه ي كومپيوته ر

(۸) چاكردنه وه ي ئاميره كان

(۹) كاره با

(۱۰) كانه كان

(۱۱) كانزا و ئەله منيۆم

(۱۲) كومپيوته ر

(۱۳) ميكانيك

(۱۴) وينه ي ئەندازه يى

(۱۵) ئەلكترؤنيك و گە ياندىن

(۱۶) ئوتومبيل

دووه م: لقه كانى به شى كشتوكالى:

(۱) به ره مى پوه كى

(۲) به ره مى ئازه لى

(۳) به يتالى

(۴) ئاميره كشتوكالبيه كان

سېيەم: لقه كانى به شى بازىرگانى (ئابورى):

(۱) كارگېرى

(۲) ژمېرىارى

(۳) به شى گشتى

چوارەم: لقه كانى به شى ميوانخانه و گەشت و گوزار:

(۱) گەشت و گوزار

(۲) ميوانخانه

چوارەم: گرنكى خويندى پيشه يى:

كۆمەلگەى ھاوچەرخ و پيشكە وتوو بە گرنگىيە و دەپوانە خويندى پيشه يى، چونكە سەرچاويەكى بە ھېزە بۆ گەشە پيدانى تواناكانى مرويى و پيشكە وتنە كانيان، لە م پيناوھشدا ھەموو ھەولە كانى خويان دەخەنە گەر بۆ ئەوھى كەسانى ليھاتوو بخەنە بازار و ھەندىكيشيان بكن خاوەن كار و پشتگىرى تەواويان دەكەن بۆ بەرە و پيشە بردنى ئابورى و لاتە كەيان.

پيخراوھ نيودەولە تيبە كانيش بە مەبەستى چاكسانىزىكردن لە خويندى پيشه يى يارمەتى زۆر لە ولاتان دەدەن بۆ گەشە كردن و پەرسەندنى ئابورى و لاتە كانيان بۆ گرنكى پيدانى لايەنى تەكنىكى و پيشه بيان.

دەكرىت گرنكى خويندى پيشه يى لە چەند خاللىكدا كۆبەكە پىنەوھ:

۱- ئەو فشارە زۆرەى لە سەر ھەردوو لقي و يژە يى و زانستى ئامادە ييبە كان ھەيە كەمى دەكاتەوھ.

۲- دەرفەتى خويندى بۆ ژمارە يەكى زياترى خويندىكاران دەپە خسيئىت، بە تايبەت بۆ ئەو خويندىكارانەى لە زانكۆ و پەيمانگاكان و ھەرناگىرىن.

۳- ئەو لۆد و فشارە زۆرەى لە سەر زانكۆكان و خويندىن بالە ھەيە كەم دەكاتەوھ.

۴- كادرى پيويست بۆ بازار ئامادە دەكات.

۵- دەستى كارى خۆمالي بە ئاسانى دەست دەكە و يت.

۶- كار بۆ گەنجان دەدۆزىتەوھ و ھەلى كار باشتەر و ئاسانترىان بۆ دەپە خسيئىت.

۷- كۆلەكە يەكى پتەوى ژيىرخانى ئابورى و لاتە.

۸- كەمكردنەوھى فشار لە سەر حكومەت بە مەبەستى دامەزراندنيان لە دام و دەزگاكانى ميرى، چونكە خويان

فيىرى پيشه يەك بوونە و بە ئاسانى كاريان دەستدەكە و يت ياخود خويان بوونە تە خاوەن كار.

پېنجه م: گرفته کانی خویندنی پیشه یی:

خویندنی پیشه یی به در نییه له گرفت، بویه ده کریت له چهند خالی کدا گرفته کانی به رده م خویندنی پیشه یی بخهینه پروو:

- ۱- راهینانی پیویست به ماموستایانی پیشه یی ناکریت.
- ۲- هاندان نییه تاوه کو خویندکاران پروو له خویندنی پیشه یی بکن.
- ۳- پرؤگرامی خویندن و په رتوکه کانی خویندن له خویندنگا پیشه ییبه کانا که من، ئه مه جگه له وهی هندی که له و پرؤگرام و کتیبانه زور کون.
- ۴- ژماره ی به شه زانستییه کان که من و وه کو پیویست نین.
- ۵- ژماره ی خویندنگا پیشه ییبه کان که من.
- ۶- نه بونی پسروری له هندی که پسرورییه کانی وه کو (چاکردنه وهی کومپیوتەر، تبرید و تکیف سارد بونه وه و گونجاندن، نامیره کشتو کالییه کان، نامرزی پزشکی، سیرامیک، بوری ئاو، موديلات، ئه سانسور، هتد).
- ۷- له پرووی کوالیتییه وه خویندنگا پیشه ییبه کان وه کو پیویست نین.
- ۸- ژیرخانی خویندنگا پیشه ییبه کان وه کو پیویست نین.

شه شه م: نامانجی خویندنی پیشه یی:

- خویندنی پیشه یی چهند نامانجیکی هه یه، ده کریت له م خالانه ی خواره وه دا چریان بکهینه وه:
- ۱- دروستکردنی کادیری پیشه یی مامناوه ندی پیشکه وتوو و شاره زا له بواره جیاجیاکاندا بؤ بونیادنانی ژیرخانی ئابووری ولات.
 - ۲- پیشکه وتنی تواناکان له ریگیه ی راهینان و فیروبونه وه بؤ هه ردوو سیکته ری گشتی و تاییه تی.
 - ۳- ناماده کردنی که سانی لیها توو بؤ ئه وهی کاریکه ن له ده زگا کانی په روه رده و ناوه نده کانی خویندنی پیشه یی.
 - ۴- ئه نجامدانی توژیینه وه و ده رخستنی گرنگی خویندنی پیشه یی.

ههوتهم: خاوهن كار و پشت بهستن به توانا بيانبيهكان:

هه ميشه ئه و پرسياره دهكریت؟! كه بۆچی ئیمه خاوهنی ئه م ژماره زۆرهی دهرجوانهی خویندنی پیشهین یاخود دهرجوانی زانکۆ و پهیمانگاکانین، بهلام ههردهبینین خاوهن كار و خاوهن کۆمپانیا گهوره و بچوکهكان پشت به توانا و لیها توویی شارهزای ناوخۆ نابهستن و پهنا بۆ ناوچهکانی دهورو بهر یاخود ولاتانی زۆر دوور له ههریمهکهی خۆمانهوه دهبن و لهویوه دهستی کار دههینن، پهنگه ئه مهش لهخۆیهوه نه بیته و چهند هۆکارێک پالنه ر بن بۆ ئه وهی خاوهن کارهكان دهستی کاری ده رهکی بهباشتر بزائن له دهستی کاری ناوخۆیی، دهكریت بهم خالانهی خوارهوه چریان بکهینهوه:

۱- **شارهزایی:** بهبروای خاوهن کارهكان، هه ميشه ئه و کهسانهی له ده رهوه دهیهینن بۆ کارهکانیان شارهزاترن له دهرجوانی ناوخۆ، چونکه ولاتان بهپیی پیویستی بازار کادیر پهروه ده دهکن و پرایده ههینن.

۲- **زمان:** زمان به کۆله گهیهکی سه رهکی کارکردن دیت، بهتایبهتی بۆ ئه و کارانهی پیویستیان به زمان ههیه بهتایبهتی بۆ هۆتیل و مۆتیلهکان و بهرنامهکانی ئای تی، ئهوان زیاد له زمانی دایک زمانی ئینگلیزیش باش دهزانن و له ماوهیهکی کهمیشدا خۆیان فیری زمانی کوردی دهکن.

۳- **مووچه:** هه ميشه مووچه له نیوان خاوهن كار و کارمهند باسی لیوه دهكریت، بۆیه ئه و کهسانهی له ده رهوه دههینرین ئامادهن به مووچهیهکی کهمیش کار بکن، چونکه پهنگه ئه و مووچهیهی لی ره وهریده گرن، زۆر زیاتر بیته له و مووچهیهی له ولاتهکهی خۆیان وهریده گرن.

۴- **کاتی دهوام:** بههۆی ئه وهی ئه و کهسانهی له ده رهوه دههینرین، لی ره خاوهن هیچ ئیلتیزامیکی دیکهی کۆمه لایهتی و خیزانی نین، تهنها بیر له کارهکهیان دهکه نهوه، بۆیه ئامادهن به بهردهوامی کار بکن، تهنانهت بهشیکیان شهوانهش له شوینی کارهکهیان ده میننهوه.

۵- **وهرگرتنی پشوو یاخو مۆلهت:** بهپیی گریبه ستیک که له نیوان خاوهن كار و دهستی کار ههیه، پشوو مۆلهتهکان دیاریکراون له رۆژی کارکردن یاخود له وهزی کارکردن، بۆیه هه ميشه دهستی کار ئامادهیه پابهندی ئه و گریبهسته بیته، نهوهک کارهکهی له دهست بدات.

۶- **شه رمنه کردن:** ئه و دهستی کارانهی له ده رهوه دههینن شه رم له هیچ کارێک ناکه نهوه، چونکه له بنه پهدا بۆ ئه و کاره هاتوون و شارهزاییان ههیه و ئامادهن کارهکهی خۆیان بهرێک و پیکي ئه نجام بدهن.

هه شتەم: گرافتەکانی خاوەن کار و دەرچوانی خویندنی پیشەیی لە هەرێمی کوردستاندا:

دەکرێت خالەکانی سەرەوه بکریڤن بە وەلامیک، کە بۆچی خاوەن کار گرافتی هەیه لەگەڵ دەرچوانی خویندنی پیشەیی لە هەرێمی کوردستاندا و پشت بە تواناکانی دەستی کاری ناوڤۆ نابەستن، بۆ ئەمەش هەمیش خاوەن کار وەلامی خۆی هەیه دەکرێت لەم خالانەدا چرپان بکەینەوه:

۱- کەمی شارەزایی و کەم ئەزموونی: بەهۆی کۆنی پۆگرامی خویندن و نەبوونی حەز و ئارەزووی بۆ بەشیک لە دەرچوانی خویندنی پیشەیی بۆ کارەکهەیان، بۆیه کاتیگ دەرەچن لە خویندن شارەزانین و کەم ئەزموون، بۆیه خاوەن کار بەناچاری پوو دەکاتە دەستی کاری دەرەکی و لە دەرەوه دەستی کار دەهینێت، چونکە لە بنەرەتدا ئەو دەرچوانە بۆ پیووستی ئیستای بازار ئامادە نەکران، بەلکو بۆ پیووستی چەند سالیگ بەر لە ئیستا ئامادەکران.

۲- نەزانیی زمان: بەلای خاوەن کار زانیی زمان زۆر گرنگە، بەتایبەت بۆ ئەو کارانە پیووستیان بە زیاتر لە زمانیک هەیه، بەتایبەتی زمانی ئینگلیزی، بۆیه دەرچوانی خویندنی پیشەیی فییری هیچ زمانیک ناکریڤن، چونکە پرۆگرامی خویندن بە زمانی کوردییە.

۳- مووچە مانگانە: بەهۆی لیشاوی زۆری دامەزراندن لە پابردوودا و بوونی مووچەیهکی زۆر، ئەمە وایکردوو دەرچوانی خویندنی پیشەیی بەهەموو مووچەیهک پازی نەبن و خاوەن کاریش ئامادە نەبیت لەو بره‌ی دیاریکراوه مووچە بدات، بۆیه ئەمەش بوو ته گرافتیکی دیکی ئیوان خاوەن کار و دەرچوانی خویندنی پیشەیی.

۴- کاتی دەوام: هەمیشە ئیمە وافیر کران کە کاتی دەوام لە کاژیر (۸) ی بەیانی بۆ (۱) ی نیوه‌پۆیه، چونکە ئەم کاتە کاتی دەوامی فەرمی حکومیە بەشیک لە دام و دەزگاکانی حکومەت، بۆیه بەلای زۆر کەسەوه قورسە زیاد لەو کاژیرە هەیه بۆ کارکردن کاربکات، بۆیه زۆر خاوەن کار پیووستیان بەکەسانیک هەموو کاتەکانی خۆیان بۆ کارکردنی تەرخان بکەن و پۆژانە لە کاژیر (۸) بۆ (۴) ی ئیواره یاخود زیاتر لەسەر کار بمیننەوه.

۵- وەرگرتنی مۆلەت: بەهۆی پابەندبوون بە داب و نەریت و یاخود بوونی کاری خیزان و منال و زۆر هۆکاری دیکه، هەمیشە دەستی کاری ناوڤۆ داوای مۆلەت لە خاوەن کار دەکات، پەنگە هەندیگ مۆلەت پیووستی بەهەفتهیهک یاخود زیاتریش هەبیت، بۆیه ئەم جۆرە مۆلەت و دەوام نەکردنە هەمیشە دەبیتە لەمپەر لەبەردەم خاوەن کار.

۶- شەرمکردن: بەشیک لە دەرچوانی خویندنی پیشەیی یاخود دەرچوانی زانکۆ و پەیمانگاکانی شەرم دەکەن لەناوڤۆ هەموو کاریگ بکەن، پەنگە لە بنەرەتیشدا بۆ ئەم کارە خویندنی خویندبیت، بەلام دواى خویندنەکە بەهۆی شەرم کردن لەکارەکە پەنگە ئامادەیی ئەوهی تیدا نەبیت، کە ئەو کارە بکات.

۷- کلتور: لە هەرێمی کوردستان بوو بە کلتور هەمووان پوو لەکەرتی حکومی دەکەن بەمەبەستی دامەزراندن، چونکە داها توویان دیاره و بەبەردەوامی دەمیننەوه، پەنگە ئەمە لەکەرتی تاییبەت پوو نەدات هەر کاتیگ بیه‌ویت لەسەر کارەکە دەری بکات، ئەمە جگە لەوهی دواى دامەزراندن لە کەرتی حکومی دواى خانەنشین بوون مووچەکەى بەردەوام دەبیت، بەلام لای خاوەن کار تا ئەوکاتەى کار دەکات مووچەى پیدەدریت، نەک توانای کارکردنی نەمینیت و مووچەچ وەرگیریت.

نۆیه م : کۆمه لگه ی پیشه یی

کابینه ی شه شه می حکومتی هه ریمی کوردستان له کاتی په سه ند کردنی بودجه ی سالی ۲۰۱۰ دا له په رله مان، له به شی بودجه ی وه زاره تی په روه رده دا هاتبوو که سی کۆمه لگه ی پیشه یی مۆدرین له هه ر سی پارێزگای هه ولیر و دهۆک و سلیمانی دروستبکریت، له ساله کانی دواتریشدا واته سالانی (۲۰۱۱، ۲۰۱۲ و ۲۰۱۳) دا به هه مان شیوه سالانه بری بودجه ی پیویست که (۲۰) ملیار دینار بوو ته رخانکرا، نه گه ر نه م هه نگاهه جیبه جی بکرا بواپه تا ئاستیکی زۆر خویندنی پیشه یی له رووی کوالیتی و چه ندایه تیه وه به ره و پیشه وه ده چوو، به لام نه وه ی جیگه ی سه رسورمانه سه رباری ته رخانکردنی بودجه ی پیویست بۆی، وه زاره تی په روه رده نه یتوانی جیبه جی بکات و هه یج هه نگاهه یکی بۆ نه نراو بودجه ته رخانکرا وه که یشی تا ئیستاش بی سه روشوینه .

به شی سییه م لایه نی پراکتیکی

یه که م : کورته یه ک دربارهی سامپلی توئیزینه وه که
دووه م : ریکاره گانی ناخشیکاری
سییه م : نه نجامی ناخشیکاریه که

بەشى سېيەم لايەنى پراكتىكى

يەكەم: كورته يەك دەربارەى سامپلى توڭزىنە وەكە:

ئەم توڭزىنە يە تايبەتە بە (بەشدارى لە كارکردنى خويىندنى پىشەيى - شارەكانى (سليمانى و ھەلەبجە) وەك (نمونه)، كە تايادا سەرجم خويىندنگا پىشەيەكانى ھەردوو شارەكەى لە سنوورى وەزارەتى پەرورەدى حكومەتى ھەريىمى كوردستانى لەخۇگرتووہ.

توڭزىنە وەكە تيشك دەخاتە سەر سالى خويىندنى (۲۰۱۶-۲۰۱۷)، لەم سالى خويىندنەدا لە چەند خشتە يەكدا سەرجم داتا و زانيارىيەكان بەيەنەپروو، لەم توڭزىنە وەيەدا تيشك بە ژمارە و داتاي ورد تيشك خراوتە سەر چەند لايەنىك، كە گرنگترينيان ليرەدا دياريدەكەين:

- ۱) خويىندنگا پىشەيەكان بەپيى دابەشبوونى شوينى جوگرافيان لەنيوان شار، قەزا، ناحيەكاندا.
- ۲) خويىندنگا پىشەيەكان بەپيى سالى دامەرانديان لە ھەردوو شارەكەدا.
- ۳) ژمارەى بەشەكانى خويىندنگا پىشەيەكان.
- ۴) خويىندنگا پىشەيەكان بەپيى رەگەزى خويىندنيان كوپان، كچان ياخود تيكەلاو.
- ۵) خويىندنگا پىشەيەكان بەپيى زمانى خويىندنيان.
- ۶) خويىندنگا پىشەيەكان بەپيى ھەبوونى خاوەندارىتى بيناي تايبەت بەخۆى.
- ۷) خويىندنگا پىشەيەكان بەپيى كاتى دەوام كوردنيان لە لەناو يەك بينايەدا (خويىندنگاى يەك دەوام، خويىندنگاى دوو دەوام ، خويىندنگاى سى دەوام).
- ۸) خويىندنگا پىشەيەكان بەپيى كاتى دەوام كوردنيان لە رۆژيكا (بەيانيان، نيورۇيان ، بەيانيان و نيورۇيان، ئيواران).
- ۹) پيداويستىەكانى خويىندنگا پىشەيەكان وەكو رەحلى يەك كەسى و دوو كەسى، كۆمپيوتر، سكانەر، پرنتر و ھتد بەپيى باش و خراپيان.
- ۱۰) ھەبوونى پەرتوكخانە، تاقىگە، وەرشە، شورەى خويىندنگاكان.
- ۱۱) خويىندنگا پىشەيەكان بەپيى بەستراو بە تۆرى ئاوى پاكى خواردنەوہ.
- ۱۲) پىكھاتەى دروستكراوى خويىندنگا پىشەيەكان.
- ۱۳) پيويست بوون بە نۆژەنكردەوہ و نۆژەن نەكردەوہى خويىندنگا پىشەيەكان.
- ۱۴) پيويستبوون و پيويست نەبوونى خويىندنگا پىشەيەكان بە پۆلى زيادە.
- ۱۵) ژمارەى پيويستبوون بە پۆلى زيادە بۇ خويىندنگا پىشەيەكان.
- ۱۶) ژمارەى سەرجم خويىندكاران بە پيى رەگەز لەم سالى خويىندنەدا.
- ۱۷) ژمارەى خويىندكارانى دەرچوو و دەرئەچوو بە پيى رەگەز لەم سالى خويىندنەدا.
- ۱۸) ژمارەى خويىندكارانى دابراو لە خويىندن بە پيى رەگەز لەم سالى خويىندنەدا.

۱۹) ئامارى پيشەى مامۇستايان بەپىي رەگەز، ەك (بەريۆەبەر، ياريدەدەر ، مامۇستا، مامۇستاي پيشەىي، رابەرى پەرورەدىي و تويژەرى كۆمەلايەتى).

۲۰) ئامارى بېوانامەى مامۇستايان بە پىي رەگەز (دكتورا، ماستەر، دبلۆمى بالا ، بەكالۆريۆس كۆليژى پەرورەدە، بەكالۆريۆس كۆليژەكانى تر ، دبلۆم، خانەى مامۇستايان، خولى پەرورەدىي، پەيمانگاي پيگەياندىنى مامۇستايان، پەيمانگاي ەونەرە جوانەكان، ئامادەيى ئەكادىمى، ئامادەيى پيشەىي، پەيمانگاي تەكنىكى، باخچەى ساوايان، ەونەرى مالەو، زانكۆ، ەى تر).

۲۱) ئامارى پسپۆرى مامۇستايان بە پىي رەگەز بۆ پسپۆرىيەكانى (زمانى كوردى، زمانى ەرەبى، زمانى ئىنگلىزى، بىركارى، فىزىيا، كىمىيا، زىندەوەرزانى، كۆمەلايەتى، ئابورى، ئامار، پەرورەدىي ئىسلامى، پەرورەدىي وەرزش، پەرورەدىي ەونەرى، دەرورزانى، دەرورناسى، كۆمپپوتەر، گشتى، زانستەكان، زانستە گشتىەكان، ەيتەر، باخچە، دىزانىن، سىرامىك، شىوەكار، سىنەما، شانۆ، مۇسىقا، كشتوكال، ئەلكترۆن، كارەبا، كانزاكان، دارتاش، مىكانىك، بەيتەرە، ژمپىيارى).

۲۲) (ئامارى جۆرى مۆلەتى مامۇستايان بە پىي رەگەز (دايكايەتى، دريژخايەن، خويندىن، بى مويچە، ەاوسەفەرى، ەيتەر).

دووم: رېكارەكانى ناخشىكارى:

لەپىناو ئەنجامدانى لايەنى مەيدانى تويژىنەوەكە و ناخشىكارى بۆ بەشدارى لە كارکردنى خويندىنى پيشەىي، تويژەران چەند ەنگاويكى گرتوتەبەر، لەوانە:

۱- ئامادەکردنى فۆرمىكى سەرەتايى و ديارىکردنى بابەتى ناخشىكارىەكە لە چەند خشتەيەكدا بۆ دياردەى وازەينان لە خويندىن.

۲- دواى دەرەينانى رېژەى درووستىەكان خالە ەاوبەشەكانمان بەيەكەو ەداناو ەواتر رېژەى سەدى بۆ ەر وەلامىك بەم شىوەيە دەرەينرا: ژمارەى ەر برېگەيەك/ كۆى گشتى $100 \times$ رېژەى سەدى.

سېئیم: نهجامی ناخشیکاریه که:
یه که م: زانیاری گشتی

۱- ناوی خویندنگا نامادهییه پیشه ییه کان به پیی شوین و سائی دامه زانندن و پسرپوریان:

بۆ ئه وهی داتاو زانیاری ورد بدهین له سهر ناوی سهرجه م خویندنگا پیشه ییه کانی شاره کانی سلیمانی و هه له بجه، له گه ل دابه شبوونیان به سهر سه نته ری شار و ناحیه و قهزا و گه ره کان، هه روه ها سائی دامه زانندن و پسرپوریان، به پیوستمان زانی خشته یه که ته رخا ن بکه ین به ناوی سهرجه م خویندنگا پیشه ییه کانی هه ردوو شاره که، بۆ زانیاری زیاتر بره وانه خشته ی (۹).

خشته ی (۹)

ناوی خویندنگا نامادهییه پیشه ییه کان به پیی شوین و سائی دامه زانندن و پسرپوریان

ژ	ناوی خویندنگا	شوین و گه ره ک	سائی دامه زانندن	پسرپوری (به ش)
۱	ناماده یی پیشه سازی سلیمانی کورپان	سلیمانی - ناوهند گه ره کی شیخ محی الدین	۱۹۵۴	۱- میکانیک ۲- دارتاش ۳- کانزا و ئه له منیوم
۲	ناماده یی کشتوکالی تیکه لائو	سلیمانی - ناوهند ناحیه ی به کره جو گه ره کی ئه لبان	۱۹۵۷	۱- پوه کی ۲- ئاژه لی
۳	ناماده یی بازرگانی که ریمی عه له که ی کورپان	سلیمانی - ناوهند گه ره کی سابونکه ران	۱۹۷۰	۱- گشتی
۴	ناماده یی پیشه سازی زانستی کورپان	سلیمانی - ناوهند گه ره کی کانی ئاسکان	۱۹۷۷	۱- کاره با ۲- ئه لکترۆنیک و گه یانندن
۵	ناماده یی پیشه سازی هه له بجه ی تیکه لائو	هه له بجه گه ره کی شه هید فاتح	۱۹۷۹	۱- به شی کاره با ۲- ئوتۆمبیل ۳- کانه کان ۴- کۆمپیوتەر
۶	ناماده یی بازرگانی سلیمانی کچان	سلیمانی - ناوهند گه ره کی شوپش	۱۹۸۰	۱- گشتی
۷	ناماده یی بازرگانی چه مچه مالی تیکه لائو	سلیمانی - چه مچه مال گه ره کی گوله سووتاو	۱۹۸۳	۱- گشتی
۸	ناماده یی پیشه سازی چه مچه مالی تیکه لائو	سلیمانی - چه مچه مال گه ره کی گوله سووتاو	۱۹۸۳	۱- کۆمپیوتەر ۲- کاره با
۹	ناماده یی پیشه سازی کفری تیکه لائو	سلیمانی - کفری گه ره کی نه ورۆز	۱۹۸۳	۱- کاره با
۱۰	ناماده یی پیشه سازی به کره جو ی تیکه لائو	سلیمانی - به کره جو	۱۹۸۴	۱- کاره با

ژ	ناوی خویندنگا	شوین و گه پهک	سائی دامه زرانندن	پسپوړی (به ش)
		گه په کی مه لیک مه حمود		۲- میکانیک ۳- نوتو مبیل ۴- ساردکردنه وه
۱۱	ناماده یی پیشه سازی سلیمانی کچان	سلیمانی - ناوهند گه په کی قالاوه	۱۹۸۴	۱- وینه یی نه اندازه یی ۲- کاره با ۳- نه لکترونیک و گه یانندن ۴- دیزاین و درومان ۵- چاککردنه وه یی کومپیوټر
۱۲	ناماده یی پیشه یی رانیه یی ټیکه لاور	سلیمانی - رانیه گه په کی ماموستایان	۱۹۸۴	۱- بازرگانی ۲- کاره با ۳- چاککردنه وه یی کومپیوټر
۱۳	ناماده یی پیشه یی دهر به ندیخان ټیکه لاور	سلیمانی - دهر به ندیخان گه په کی زمانکو	۱۹۸۵	۱- بازرگانی ۲- کاره با
۱۴	ناماده یی پیشه یی که لاری ټیکه لاور	سلیمانی - که لار گه په کی بنگرد	۱۹۸۸	۱- کاره با ۲- بازرگانی
۱۵	ناماده یی بازرگانی سلیمانی ټیکه لاور	سلیمانی - ناوهند گه په کی کورده سات	۲۰۰۵	۱- گشتی
۱۶	ناماده یی بازرگانی هه له بجه یی شه هیدی ټیکه لاور	هه له بجه - ناوهند گه په کی شه هیدان	۲۰۰۶	۱- به شی کارگری ۲- به شی ژمیریاری ۳- به شی گشتی
۱۷	ناماده یی کشتوکالی هه له بجه یی ټیکه لاور	هه له بجه - ناوهند گه په کی زهمه قی	۲۰۰۷	۱- به شی به ره می پوه کی
۱۸	ناماده یی بازرگانی سه یوانی نیوارانی ټیکه لاور	سلیمانی - ناوهند گه په کی شوپش	۲۰۱۳	۱- گشتی
۱۹	ناماده یی پیشه یی کومپیوټری کفری ټیکه لاور	سلیمانی - کفری گه په کی شه هیدان	۲۰۱۳	۱- گشتی
۲۰	ناماده یی پیشه سازی زانستی کومپیوټری ټیکه لاور	سلیمانی - به کره جو گه په کی به کره جو یی تازه	۲۰۱۴	۱- گشتی
۲۱	ناماده یی پیشه یی گه شتوگوزاری کفری ټیکه لاور	سلیمانی - کفری گه په کی باوه شاسوار	۲۰۱۴	۱- گشتی
۲۲	ناماده یی گه شت و گوزاری ټیکه لاور	سلیمانی - ناوهند گه په کی قالاوا	۲۰۱۵	۱- گه شت و گوزار
۲۳	ناماده یی پیشه یی سه ید صادقی ټیکه لاور	سلیمانی - سه ید صادق گه په کی شینخان	۲۰۱۵	۱- کاره با

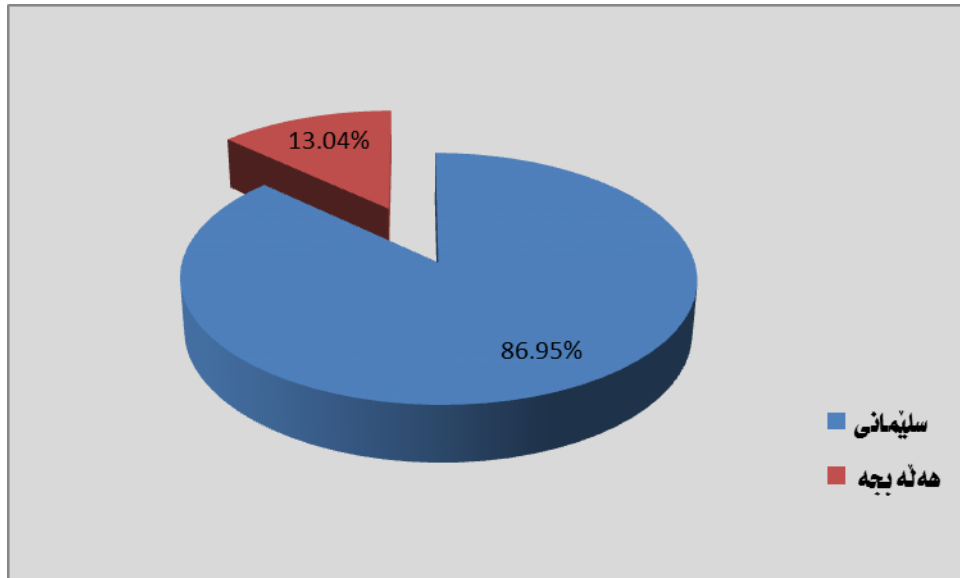
۲- پۆلینی خویندنگاکان به پیی پاریزگاکان:

ههروهك له خشتهى (۱۰) دهركه وتوو، به پیی پۆلینهكه به ریزهى (۸۶,۹۵٪) خویندنگا پیشه ییهكان دهكهونه سنووری پاریزگای سلیمانی و به ریزهى (۱۳,۰۴٪) دهكهونه سنووری پاریزگای ههله بجه، دهركه وتنى ئەم ریزه ییه بهم شیوه یه بۆ ئەوه دهگه ریته وه كه سنووری پاریزگای سلیمانی زۆر فراوانتره و چه ندین به ریزه به ریتی گشتی پهروه ده و به ریزه به رى پهروه ده ی له سنووره، ئەمه جگه له وهی له پووئیداریشه وه چه ندین قهزا و ناحیه دهكه نه سنووری پاریزگاکه، له به رامبه ریشدا پاریزگای ههله بجه پاریزگایه کی تازه دامه زراوه و سنووره كه ی زۆر فراوان نییه و پیشتریش به شیک بووه له سنووری پاریزگای سلیمانی. بۆ زانیاری زیاتر بروانه خشتهى (۱۰).

خشتهى (۱۰)

پۆلینی خویندنگاکان به پیی پاریزگاکان

ژ	پاریزگا	ژماره	ریزه ی سه دی	ریزه بند
۱	سلیمانی	۲۰	۸۶,۹۵٪	۱
۲	ههله بجه	۳	۱۳,۰۴٪	۲
	کۆی گشتی	۲۳	۱۰۰٪	

شیوهى (۴)

ریزه ی پۆلینی خویندنگاکان به پیی پاریزگاکان

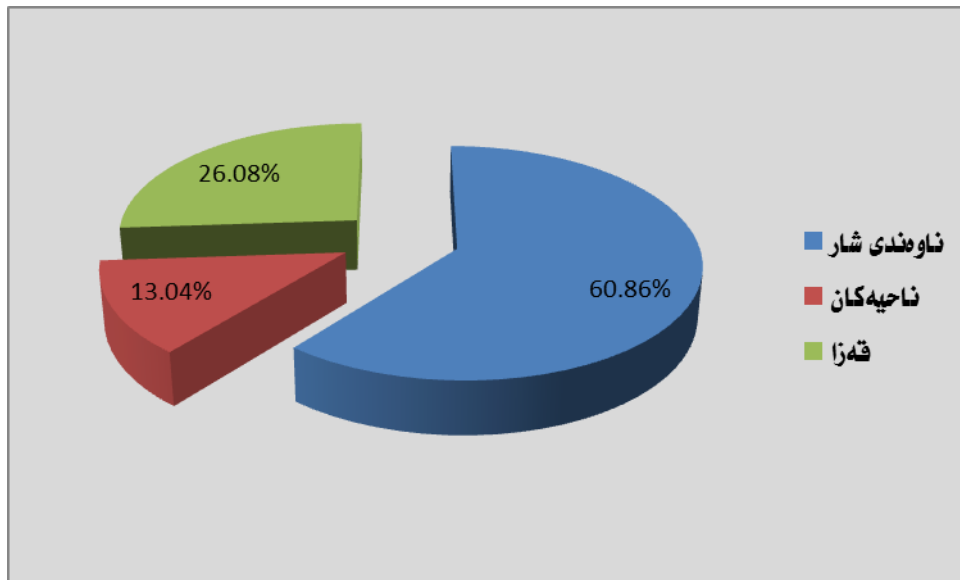
۳- پۆلینی خویندنگاكان به پیی ناوهندی شار و قهزا و ناحیهکان:

به پیی ئەنجامه كانی خشتهی (۱۱) دهركه وتوو، به ریزهی (۶۰,۸۶٪) خویندنگا پیشه بیه كان ده كه ونه ناوهندی شاره كان، كه ئەمه به ریزترین ریزه بیه، دووهم ریزهش بهر قهزاكان كه وتوو كه ریزه كهی گه یشتۆته (۲۶,۰۸٪)، ناحیه كانیش به پلهی سییه م و كۆتایی دیت كه ریزه كهی گه یشتۆته (۱۳,۰۴٪)، پهنگه ریزه ی زۆری ناوهندی شار به هۆی فراوانی سهنته ری شاره كانه وه بیته كه گه وره ترن له قهزا و ناحیه كان، ههروه ها جۆری پۆلینی خویندنگا پیشه بیه كانیش به هه موو جۆره كانی (پیشه بیه، پیشه سازی، بازرگانی، گه شت و گوزار و كشتوكال) له سهنته ری شاره كان هه بن و له قهزا و ناحیه كان نه بن، كه ئەمهش به بروای ئیمه گرفتییكی دیکه ی خوازیاران خویندنی پیشه بن كه به شی ناوخویی له خویندنگا پیشه بیه كان نین بۆ ئەوه ی خوازیاران بتوانن به ئاره زووی خویان له جۆریك له جۆره كانی خویندنی پیشه بیه ی بخوینن و ناچارن ته نها ئەو جۆره هه لبژێرن كه له سنووری ناوچه كهی خویان بوونایان هه بیه . بۆ زانیاری زیاتر پروانه خشتهی (۱۱).

خشتهی (۱۱)

پۆلینی خویندنگاكان به پیی ناوهندی شار و قهزا و ناحیه كان

ژ	پۆلین	ژماره	ریزه ی سه دی	ریزه بیه ندی
۱	ناوهندی شار	۱۴	۶۰,۸۶٪	۱
۲	ناحیه كان	۳	۱۳,۰۴٪	۳
۳	قهزا	۶	۲۶,۰۸٪	۲
	كۆی گشتی	۲۳	۱۰۰٪	

شیوهی (۵)

ریزه ی پۆلینی خویندنگاكان به پیی ناوهندی شار و قهزا و ناحیه كان

۴- پۆلئینی خویندنگاکان به پئی سائی دامه زانندیان پیش راه پینی به هاری ۱۹۹۱ و دواى راه پین:

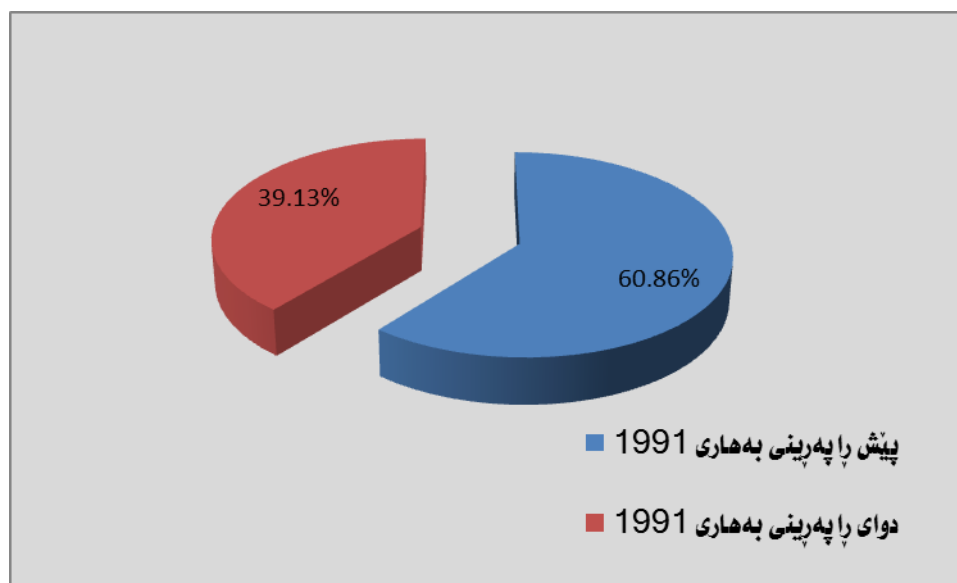
له خشتهى (۱۲) دا ده ركه وتوو به ریزهى (۶۰,۸۶٪) خویندنگا پیشه بیهه كان پیش راه پینی به هاری ۱۹۹۱ دامه زاون، له به رامبه ریشدا به ریزهى (۳۹,۱۳٪) له دواى راه پینی ئه و ساله دامه زاون، ئه مهش ئه وه ده رده خات كه به ر له راه پین گرنگی زیاتر به کردنه وهى خویندنگا پیشه بیهه كان له هه ردوو شارى سلیمانی و هه له بجه دراوه نه وهك دواى راه پین.

به پروای ئیمه پیویست بوو گرنگی زیاتر به کردنه وهى خویندنگا پیشه بیهه كان بدرایه، به تایبه تی له و ناوچانهى خویندنی پیشه بیهى لی نییه، یا خود ئه و بریاره ی حکومت جبهه جی بکرایه، كه بریارى کردنه وهى کومه لگای پیشه بیهى له شاره كان درا بوو، ته نانه ت بودجه ی پیویستیشی بو ته رخان کرابوو. بو زانیاری زیاتر پروانه خشته ی (۱۲).

خشتهى (۱۲)

پۆلئینی خویندنگاکان به پئی سائی دامه زانندیان پیش راه پینی به هاری ۱۹۹۱ و دواى راه پین

ژ	پۆلئین	ژماره	ریزهى سه دی	ریزه ند
۱	پیش راه پینی به هاری ۱۹۹۱	۱۴	۶۰,۸۶٪	۱
۲	دواى راه پینی به هاری ۱۹۹۱	۹	۳۹,۱۳٪	۲
	کۆی گشتی	۲۳	۱۰۰٪	

شیوهى (۶)

ریزهى پۆلئینی خویندنگاکان به پئی سائی دامه زانندیان پیش راه پینی به هاری ۱۹۹۱ و دواى راه پین

۵- پۆلئىنى خويىندىنگاكان بە پىيى پىسپورىيان:

بە پىيى ئەنجامەكانى خىشتەي (۱۳) دەرکە وتوو، بەرزىن رىژە بۆ بەشى كارەبايە كە رىژەكەي دەگاتە (۲۲،۷۲٪)، دوا بەدواي ئەويش بەشەكانى گىشتى و بارزىگانى دىن، وردبونەو لە خىشتەكە چەند بەشىكىمان نىشان دەدات كە بەھىچ شىئەيەك گىرنگى پىيى نەدراو، لەكاتىكىدا پىيىستى پوژن و بازارپە ئەمپىركە ئەمەي پىيىستە، ئەوانىش بەشەكانى كۆمپىوتەر و ئۆتۆمبىل و گەشتوگوزار و چەند بەشىكى دىكە، كە بەپىيى ئىمە گىرنگ بوو گىرنگى بەم بەشانە بدرىن. بۆ زانىارى زياتر بىروانە خىشتەي (۱۳).

خىشتەي (۱۳)

پۆلئىنى خويىندىنگاكان بە پىيى پىسپورىيان

رېزبەندى	رېژەي سەدى	ژمارە	پىسپورى	ژ
۱	٪۲۲،۷۲	۱۰	كارەبا	۱
۲	٪۲۰،۴۵	۹	گىشتى	۲
۳	٪۶،۸۱	۳	بازرگانى	۳
۶	٪۴،۵۴	۲	چاكردەنەوئەي كۆمپىوتەر	۴
۶	٪۴،۵۴	۲	كۆمپىوتەر	۵
۶	٪۴،۵۴	۲	مىكانىك	۶
۶	٪۴،۵۴	۲	ئەلكترۆنىك و گەياندىن	۷
۶	٪۴،۵۴	۲	ئۆتۆمبىل	۸
۱۴،۵	٪۲،۲۷	۱	بەرھەمى پووەكى	۹
۱۴،۵	٪۲،۲۷	۱	دارتاش	۱۰
۱۴،۵	٪۲،۲۷	۱	دىزايىن و درومان	۱۱
۱۴،۵	٪۲،۲۷	۱	ژمىريارى	۱۲
۱۴،۵	٪۲،۲۷	۱	پووەكى	۱۳
۱۴،۵	٪۲،۲۷	۱	ساردكردنەو	۱۴
۱۴،۵	٪۲،۲۷	۱	گەشت و گوزار	۱۵
۱۴،۵	٪۲،۲۷	۱	كارگىرى	۱۶
۱۴،۵	٪۲،۲۷	۱	كانەكان	۱۷
۱۴،۵	٪۲،۲۷	۱	كانزا و ئەلەمنىوم	۱۸
۱۴،۵	٪۲،۲۷	۱	وئىنەي ئەندازەيى	۱۹
۱۴،۵	٪۲،۲۷	۱	ئازەلى	۲۰
	٪۱۰۰	۴۴	كۆي گىشتى	

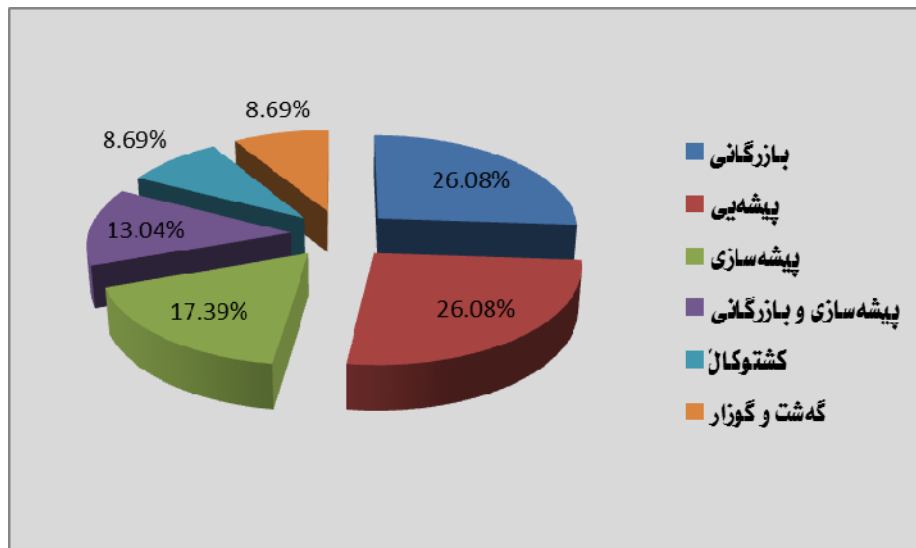
٦- پۆلینی خویندنگاکان:

له خشتهی (١٤) ده‌رکه‌وتوو، به‌پێژهی هاوبه‌ش بازرگانی و پیشه‌یی پێژهی (٢٦,٠٨٪) یان به‌رکه‌وتوو، دوابه‌دوای ئه‌ویش پیشه‌سازی و پیشه‌سازی و بازرگانی به‌یه‌که‌وه دین به‌پێژهی جیاوازی، کشتوکال و گه‌شت و گوزاریش به‌هاوبه‌شی دوا‌هه‌مین پێژه‌یان وه‌رگرتوو. به‌بروای ئی‌مه‌ گرنگی زۆر که‌م به‌هه‌ردوو پێژه‌ی کۆتایی که‌ کشتوکال و گه‌شت و گوزاره‌ دراوه، چونکه‌ هه‌ردووکیان سه‌رچاوه‌یه‌کی گه‌وره‌ی داها‌تن، به‌جۆریک زۆریک له‌ ولاتان له‌سه‌ر داها‌تی گه‌شت و گوزار ژیان به‌پێده‌که‌ن، به‌لام ئه‌و گرنگیه‌ له‌ کردنه‌وه‌ی به‌شی گه‌شت و گوزار نابینین و پێژه‌که‌ی که‌مه، ئه‌وه‌ جگه‌ له‌وه‌ی هه‌ریمی کوردستان ناوچه‌یه‌کی ده‌وله‌مه‌نده‌ به‌ کشتوکال، که‌چی به‌پێی پێژه‌کان ده‌رکه‌وتوو ئه‌ویش شان به‌شانی گه‌شت و گوزار که‌متر بایه‌خیان پیدراوه. بۆ زانیاری زیاتر ب‌روانه‌ خشته‌ی (١٤).

خشته‌ی (١٤)

پۆلینی خویندنگاکان

ژ	پۆلین	ژماره	رێژه‌ی سه‌دی	رێژه‌یه‌ند
١	بازرگانی	٦	٢٦,٠٨٪	١,٥
٢	پیشه‌یی	٦	٢٦,٠٨٪	١,٥
٣	پیشه‌سازی	٤	١٧,٣٩٪	٣
٤	پیشه‌سازی و بازرگانی	٣	١٣,٠٤٪	٤
٥	کشتوکال	٢	٨,٦٩٪	٥,٥
٦	گه‌شت و گوزار	٢	٨,٦٩٪	٥,٥
	کۆی گشتی	٢٣	١٠٠٪	

شیوه‌ی (٧)

رێژه‌ی پۆلینی خویندنگاکان

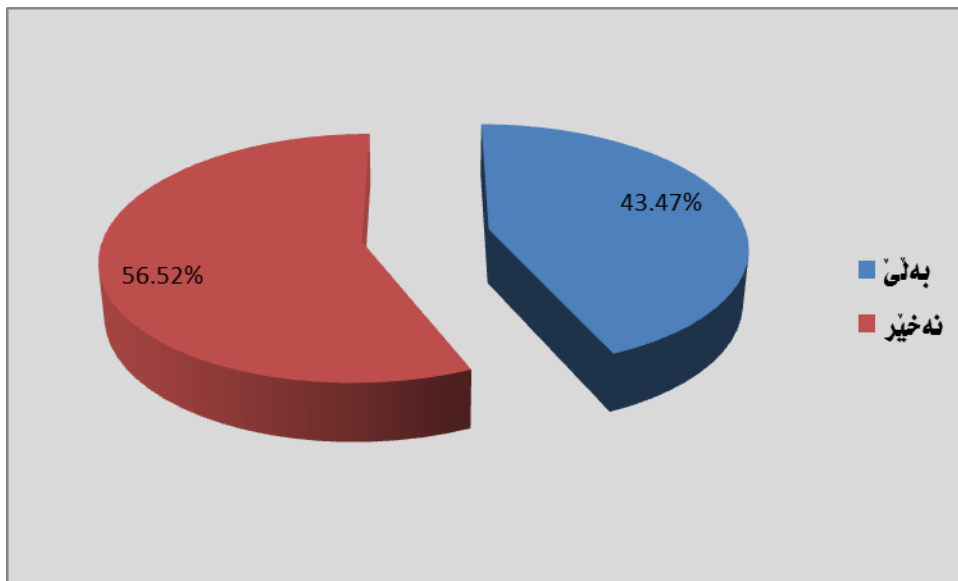
۷- بینای خویندنگاکان گونجاوه بۆ ئامادهیی پیشهیی:

به پێی ئەنجامه کانی خشتهی (۱۵) دهركه وتوه، به رێژهی (۵۶,۵۲٪) بینای خویندنگاکان گونجاوین بۆ ئامادهیی پیشهیی له بهرامبه ریشدا به رێژهی (۴۳,۴۷٪) گونجاون بۆ ئامادهیی پیشهیی، ئەم رێژه زۆرهی که گونجاو نیین بۆ ئامادهیی پیشهیی رهنگه به هۆی ئه وه وه بیته که به شیکێ زۆری خویندنگا پیشهیه کان خاوهنی بینای تایبته به خۆیان نیین و میوانن له یه کێک له خویندنگاکانی دیکه، به برۆای ئیمه ئه مه ش گرفتیکێ گه وره یه، چونکه ناتوانریت وه کو پێویست سوود له و خویندنگایانه وه بگرین به تایبته تی خویندنگای پیشهیی پێویستی به تاقیگه و وه رشه ی پێویست هه یه. بۆ زانیاری زیاتر برۆانه خشتهی (۱۵).

خشتهی (۱۵)

بینای خویندنگاکان گونجاوه بۆ ئامادهیی پیشهیی

ژ	ئه گه ره کان	ژماره	رێژهی سه دی	رێزه بند
۱	به ئی	۱۰	٪۴۳,۴۷	۲
۲	نه خیر	۱۳	٪۵۶,۵۲	۱
کۆی گشتی		۲۳	٪۱۰۰	

شیوهی (۸)

رێژهی بینای خویندنگاکان گونجاوه بۆ ئامادهیی پیشهیی

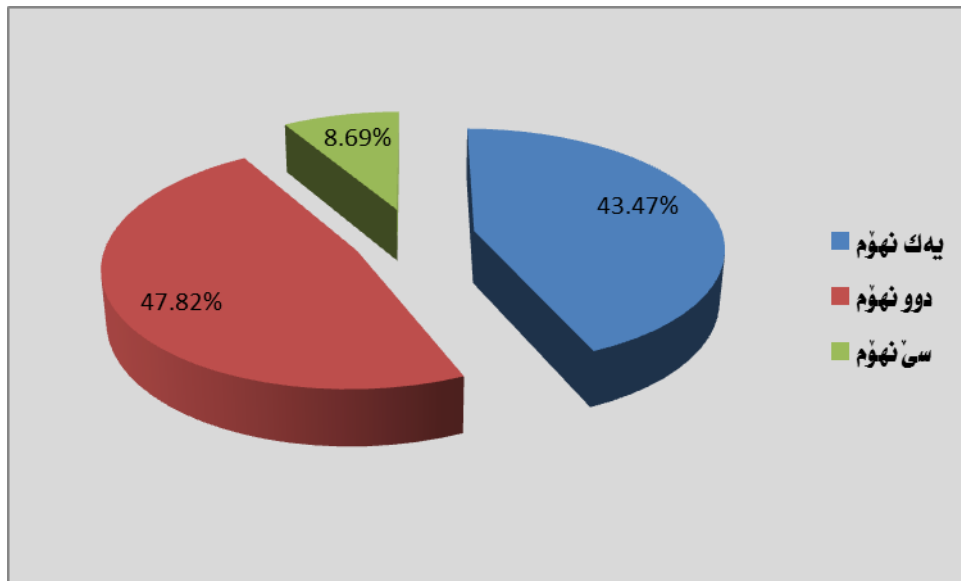
۸- نھۆمى خويندنگاكان:

بەپىيى ئەنجامەكانى خىشتەى (۱۶) بەرزتەرىن رېژە بۆ نھۆمى خويندنگاكان دوو نھۆمىيە، كە رېژەكەى دەگاتە (۴۷،۸۲٪)، دوا بەدواى ئەویش يەك نھۆمى و سى نھۆمى دىن بەرېژەى جىاواز، بەبرواى ئىمە بۆ خويندنگا پىشەبىيەكان زۆرى نھۆمەكان گىرنگ نىن، ھىندەى ھەبوونى پۆل و تاقىگە و وەرشە، رەنگە خويندنگاى يەك نھۆمى باشتەر و گونجاوتەرىن لە چا و خويندنگاى دوو نھۆمى يان زىاتەر، ئەویش بەھۆى ھەبوونى وەرشە و تاقىگە و وانەى پىراكتىكى، كە رەنگە ئەمانەش پىويستىان تەنھا بە يەك نھۆمى ھەبىت. بۆ زانىارى زىاتەر بىوانە خىشتەى (۱۶).

خىشتەى (۱۶)

نھۆمى خويندنگاكان

ژ	نھۆم	ژمارە	رېژەى سەدى	رېزبەند
۱	يەك نھۆم	۱۰	۴۳،۴۷٪	۲
۲	دوو نھۆم	۱۱	۴۷،۸۲٪	۱
۳	سى نھۆم	۲	۸،۶۹٪	۳
	كۆى گىشتى	۲۳	۱۰۰٪	

شىۋەى (۹)

رېژەى نھۆمى خويندنگاكان

۹- ژماره‌ی پۆلی خویندنگاکان:

بەپێی ئەنجامەکانی خشتە‌ی (۱۷) دەرکەوتوو، بەرزترین رێژە بۆ ژماره‌ی پۆلی خویندنگاکان (۱۲) پۆلییە، که رێژە‌کە‌ی دەگاتە (۳۰,۴۳٪)، دوا بە‌دوای ئە‌ویش خویندنگای (۶) پۆلی و (۱۸) پۆلی بە‌هەمان رێژە‌ی هاوسە‌نگ دین، ئینجا ژماره‌ی پۆله‌کانی دیکە، که له‌خشتە‌کە‌دا دیاریکراوه .

بە‌دوای ئێ‌مه‌ بەرزترین رێژە که خویندنگای (۱۲) پۆلییە، بۆ خویندنگای پیشه‌یی گونجاو نییه‌، چونکه خویندنگای پیشه‌یی جگه له پۆله‌کانی وانه خویندن پێ‌ویستی به‌چه‌ندین هۆلی گه‌وره هه‌یه بۆ تاقیگه و وه‌رشه‌کان، په‌نگه ژماره‌ی تاقیگه و وه‌رشه‌کانیش پێ‌ویستیان به‌وه هه‌بێت زیاد له هۆلیک یان چه‌ند هۆلیکی پێ‌ویست بێت. ده‌شیت ئه‌و خویندنگا (۱۲) پۆلیانه له‌ بنه‌په‌تا بۆ خویندنگای بنه‌په‌تی یاخود ئاماده‌بیه‌کانی به‌ده‌ر له ئاماده‌یی پیشه‌یی دروستکرا‌بن، په‌نگه بۆ ئه‌وان گونجاو بن، به‌لام بۆ خویندنگه‌ی پیشه‌یی گونجاو نین و ئە‌وانیش به‌ناچاری له‌و خویندنگایانه وه‌کو میوان ده‌وام ده‌کە‌ن. بۆ زانیاری زیاتر ب‌پروانه خشتە‌ی (۱۷).

خشتە‌ی (۱۷)

ژماره‌ی پۆلی خویندنگاکان

ژ	پۆل	ژماره	رێژە‌ی سه‌دی	ریزبه‌ند
۱	پۆلی ۱۲	۷	٪۳۰,۴۳	۱
۲	پۆلی ۶	۳	٪۱۳,۰۴	۲,۵
۳	پۆلی ۱۸	۳	٪۱۳,۰۴	۲,۵
۴	پۆلی ۲۰	۲	٪۸,۶۹	۴
۵	پۆلی ۳	۱	٪۴,۳۴	۸,۵
۶	پۆلی ۷	۱	٪۴,۳۴	۸,۵
۷	پۆلی ۱۰	۱	٪۴,۳۴	۸,۵
۸	پۆلی ۱۵	۱	٪۴,۳۴	۸,۵
۹	پۆلی ۱۶	۱	٪۴,۳۴	۸,۵
۱۰	پۆلی ۲۴	۱	٪۴,۳۴	۸,۵
۱۱	پۆلی ۲۷	۱	٪۴,۳۴	۸,۵
۱۲	پۆلی ۳۲	۱	٪۴,۳۴	۸,۵
	کۆی گشتی	۲۳	٪۱۰۰	

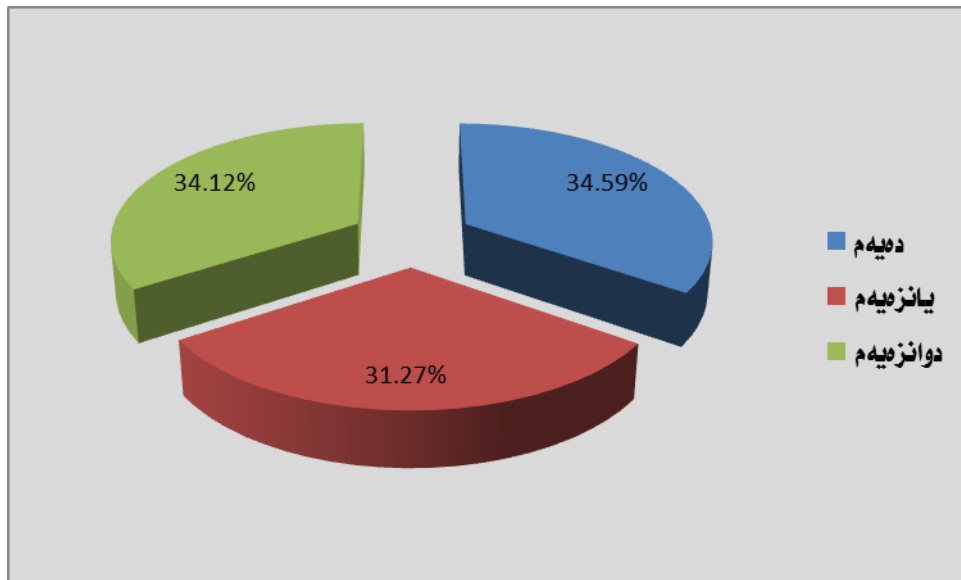
۱۰- ژمارەى ھۆبە و پۆلەكان بەپىي رەگەز:

بەپىي ئەنجامەكانى خىشتەى (۱۸) دەرکەوتووه، زۆرتىن ژمارەى ھۆبە و پۆلەكان بۆ ھەردوو رەگەزى نىر و مى بە تىكە لاويىيە بۆ ھەر سى پۆلەكە، ئىنجا كورپان و دواتر كچان بەتەنھا، رەنگە ئەمەش بەھۆى ئەووە بىت كە بەشىكى زۆرى رەگەزى خويندنگا پىشەبىيەكان تىكە لاون. ھەرەك لە خىشتەكەشدا دەرکەوتووه بەزرتىن رىژە بۆ پۆلى دەيەمە كە رىژەكەى دەگاتە (۳۴,۵۹٪) دواتر پۆلەكانى دوانزەيەم و يانزەيەم دىن. رەنگە ئەمەش بەھۆى ئەووە بىت كە خوازىاران لەيەكەم سالى خويندندا روودەكەنە خويندنگا پىشەبىيەكان، بەلام دواتر بەر لەوھى بىنە پۆلى يانزەيەم يان ئەوھتا بەھۆى ھەزۆ ئارەزووى خۆيانەوھ نەبووھ ياخود ھۆكارى دىكە وازيان لە خويندن ھىناوھ، ھەر بۆيە دەبىنين ژمارەى پۆلەكانى دەيەم و يانزەيەم تا رادەيەك جياوازيان ھەيە. بۆ زانىارى زياتر بروانە خىشتەى (۱۸).

خىشتەى (۱۸)

ژمارەى ھۆبە و پۆلەكان بەپىي رەگەز

ژ	پۆل	ژمارەى ھۆبەكان			رېزىبەند
		كورپان	كچان	تىكە لاو	
۱	دەيەم	۱۹	۱۱	۴۳	۳۴,۵۹٪
۲	يانزەيەم	۱۸	۱۱	۳۷	۳۱,۲۷٪
۳	دوانزەيەم	۱۸	۱۶	۳۸	۳۴,۱۲٪
	كۆى گىشتى	۵۵	۳۸	۱۱۸	۱۰۰٪

شېوھى (۱۰)

رېژەى ھۆبە و پۆلەكان بەپىي رەگەز

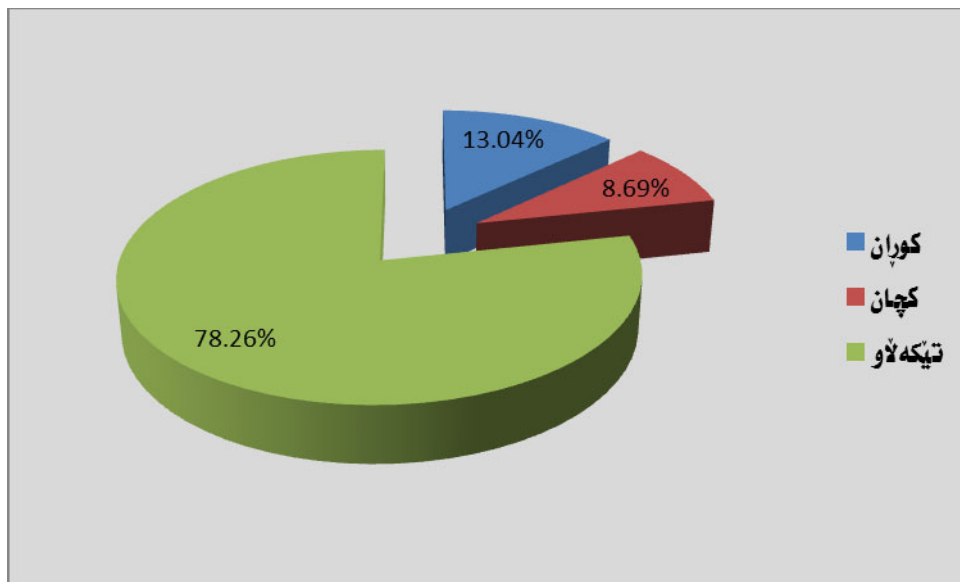
۱۱- رهگه‌زی خویندنگاکان:

له خشته‌ی (۱۹) ده‌رکه‌وتووه، که به‌رزترین ریژه بۆ رهگه‌زی خویندنگاکان تیکه‌لاوه، که ریژه‌که‌ی ده‌گاته (۷۸،۲۶٪)، دواتر رهگه‌زی خویندنگاکان بۆ کورانه و ئیجا کچان به ریژه‌ی جیاواز، ره‌نگه به‌رزترین ریژه بۆ رهگه‌زی تیکه‌لاو بۆ خویندنگاکان بۆ ئه‌وه بگه‌ریته‌وه که یه‌ک جووری خویندنگای پیشه‌یی له شارێک یاخود قه‌زا و ناحیه‌یه‌ک هه‌بیت و سنووری په‌روه‌رده‌ی ناوچه‌که له توانای ئه‌وه‌ی نه‌بیت یاخود بینای تایبه‌ت نه‌بیت، که خویندنگای پیشه‌یی بۆ هه‌ر دوو ره‌گه‌ز به جیا بکاته‌وه، بۆیه یه‌ک خویندنگای پیشه‌یی بۆ هه‌ر دوو ره‌گه‌زه‌که کراوه‌ته‌وه، به‌په‌راوی ئیمه‌ش بوونی خویندنگای پیشه‌یی تیکه‌لاو به گونجاوتر ده‌زانین له‌وه‌ی خویندنگاکان به جیا بن، چونکه بوونی هه‌ردوو ره‌گه‌ز به‌یه‌که‌وه به‌تایبه‌تی له‌وانه پراکتیکیه‌کاندا هاوکاری زیاتری یه‌کتر ده‌بن و زیاتر سوود به‌یه‌کتر ده‌گه‌یه‌نن، ئه‌ویش به‌هۆی ئه‌وه‌ی هه‌ر یه‌کیکیان له بواریک یان چه‌ند بواریک زیاتر شاره‌زاترن. بۆ زانیاری زیاتر په‌روانه خشته‌ی (۱۹).

خشته‌ی (۱۹)

ره‌گه‌زی خویندنگاکان

ژ	ره‌گه‌ز	ژماره	ریژه‌ی سه‌دی	ریژه‌بهند
۱	کورپان	۳	۱۳،۰۴٪	۲
۲	کچان	۲	۸،۶۹٪	۳
۳	تیکه‌لاو	۱۸	۷۸،۲۶٪	۱
	کۆی گشتی	۲۳	۱۰۰٪	

شێوه‌ی (۱۱)

ریژه‌ی ره‌گه‌زی خویندنگاکان

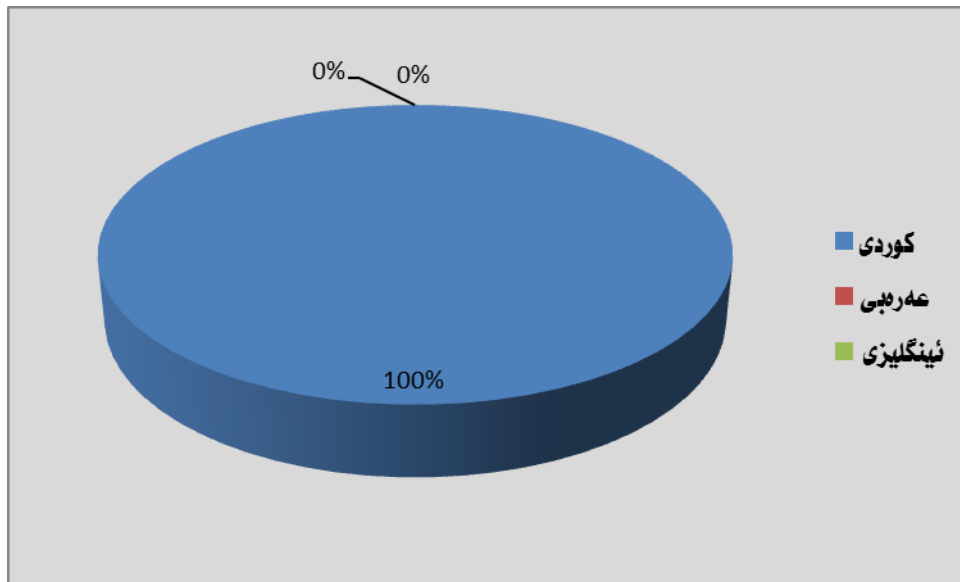
۱۲- زمانی خویندنی خویندنگاکان:

به پئی نهجامه کانی خشته ی (۲۰) دهرکه وتووه، به ریژه ی (۱۰۰٪) زمانی خویندنگا پیشه ییه کان زمانی کوردییه، به هیچ شیوه یه کان زمانی عه ره بی و ئینگلیزی نه بۆته زمانی خویندنی هیچ ناماده یه کی پیشه یی له شاره کانی سلیمانیه و هه له بجه، به پروای ئیمه گرنگ بوو زمانی ئینگلیزی بایه خی زیاتر پی بدرایه به تاییه تی بو ئه م ناماده ییه پیشه یانه ی پیوستیان به و زمانه هه یه، چونکه ئه وه ی ئیمه تیبینیمان کردوو هه ندیک کار وه کو کارکردن له هۆتیل و مۆتیه کان و شوینه گه شتیاریه کان و به رنامه کانی موبایل و ئینتهرنیت پیوستیان به و زمانه، هه ر ئه مه شه به پروای ئیمه پینه دانی کار له لایه ن خاوه ن کاره کان به دهرچوانی ناماده یی پیشه یی یه کیک له هۆکاره کان نه زانیی زمانه و ئه وانیش پیوستیان به که سانی شاره زای زمان هه یه. بو زانیاری زیاتر پروانه خشته ی (۲۰).

خشته ی (۲۰)

زمانی خویندنی خویندنگاکان

ژ	زمانی خویندن	ژماره	ریژه ی سه دی
۱	کوردی	۲۳	٪۱۰۰
۲	عه ره بی	۰	٪۰
۳	ئینگلیزی	۰	٪۰
	کۆی گشتی	۲۳	٪۱۰۰

شیوه ی (۱۲)

ریژه ی زمانی خویندنی خویندنگاکان

دووه م: ژینگه ی خویندنگاگان:

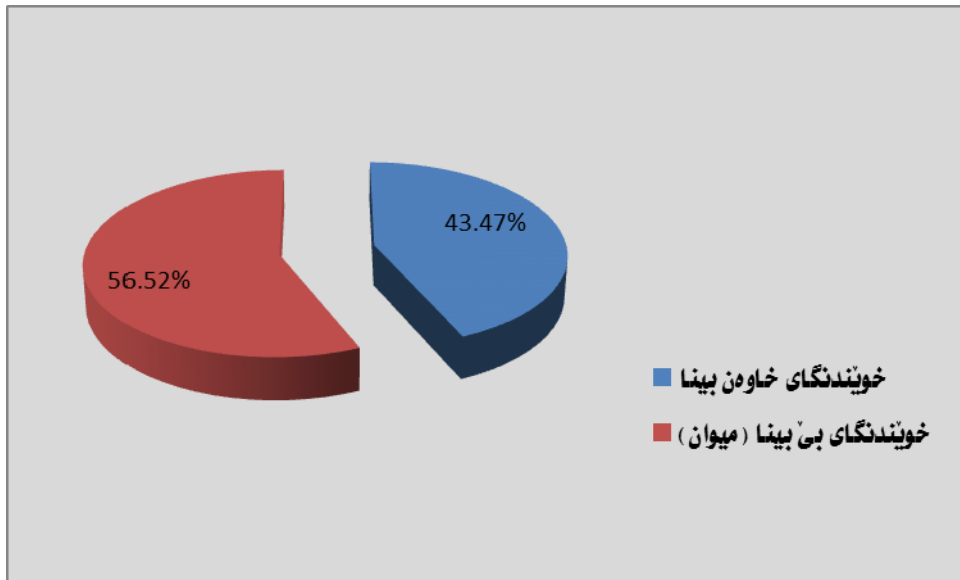
۱- خاوه ندریټی بینای تاییه ت به خویندنگاگان:

له خشته ی (۲۱) دهرکه وتوو به رزترین ریژه (۵۶,۵۲٪) ه، که خویندنگا پیشه ییبه کان خاوه نی بینای تاییه ت به خوین نین، به لکو میوانن له یه کیک له خویندنگاگان دیکه ی سنوری په روره ده ی ناوچه که یان، له به رامبه ریشدا به ریژه ی (۴۳,۴۷٪) خاوه نی بینای خوینانن. ئەم ریژه زوره، ئەگه رچی ریژه که شی که متریش بوایه به لای نیمه وه په سەند نه بوو، چونکه خویندنگه ی پیشه یی سرووشتی خو ی و پیداو یستی خو ی هه یه، پیویسته به شیوه یه ک درووست بکریټ که شیوا ی خویندنگه ی پیشه یی بیټ، به لام به داخه وه ئەوه ی نیمه تیبینیمان کردوو به شیک له خویندنگا پیشه ییبه کان له ناو خویندنگا بنه په تیه کان یا خود ئاماده ییبه کان ته نانه ت له باخچه ی ساوایانیش ده وام ده کن. بۆ زانیاری زیاتر بپوانه خشته ی (۲۱).

خشته ی (۲۱)

خاوه ندریټی بینای تاییه ت به خویندنگاگان

ژ	خاوه ندریټی	ژماره	ریژه ی سه دی	ریزه بند
۱	خویندنگای خاوه ن بینا	۱۰	٪۴۳,۴۷	۲
۲	خویندنگای بی بینا (میوان)	۱۳	٪۵۶,۵۲	۱
	کۆی گشتی	۲۳	٪۱۰۰	

شیوه ی (۱۳)

ریژه ی خاوه ندریټی بینای تاییه ت به خویندنگاگان

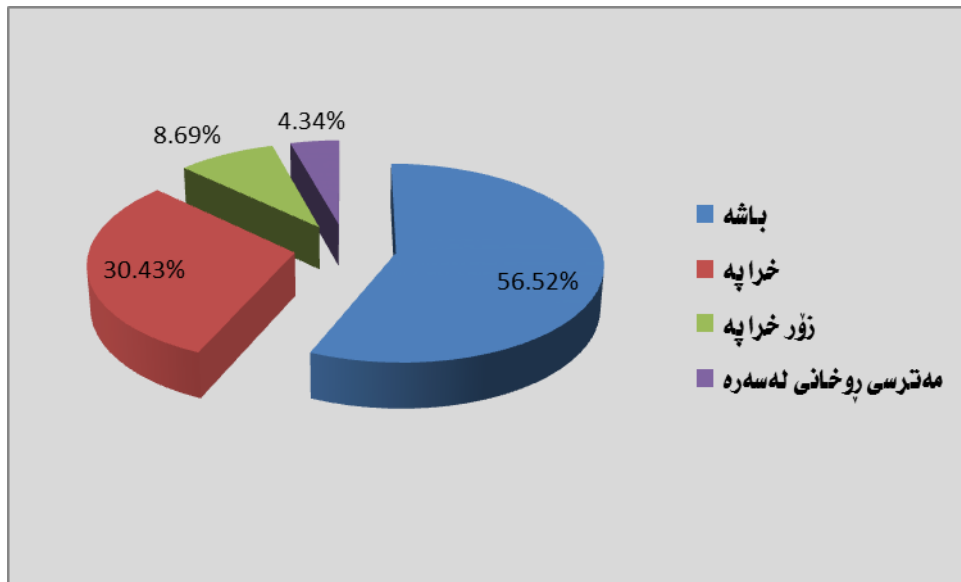
۲- باری بینای خویندنگاکان:

به پپی نه نجامه کانی خشته ی (۲۲) دهرکه وتووه، به ریژه ی (۵۶,۵۲٪) باری بینای خویندنگا پیشه بیه کان باشه، ههروه ها به ریژه ی (۳۰,۴۳٪) باری بینای خویندنگا پیشه بیه کان خراپه و دواتریش به ریژه ی جیا جیا باری خویندنگا پیشه بیه کان زور خراپه و مه ترسی رووخانیش له سه ر خویندنگا پیشه بیه کان هه یه . نه گه رچی ریژه ی باشی باری خویندنگا پیشه بیه کان به رزه، به لام نه وه ی تیبینی ده که یین باری به شیکیش خراپه یان زور خراپه یا خود مه ترسی رووخانیشی له سه ره، په نگه نه مه ش به هوی قه یرانی داراییه وه بیته که نه توانراوه خویندنگا پیشه بیه کان نوژن بکرینه وه و کاری چاککاری تیدا نه نجام بدریت. بو زانیاری زیاتر پروانه خشته ی (۲۲).

خشته ی (۲۲)

باری بینای خویندنگاکان

رپزبه ند	ریژه ی سه دی	ژماره	جوړ	ژ
۱	۵۶,۵۲٪	۱۳	باشه	۱
۲	۳۰,۴۳٪	۷	خراپه	۲
۳	۸,۶۹٪	۲	زور خراپه	۳
۴	۴,۳۴٪	۱	مه ترسی رووخانی له سه ره	۴
	۱۰۰٪	۲۳	کو ی گشتی	

شپوه ی (۱۴)

ریژه ی باری بینای خویندنگاکان

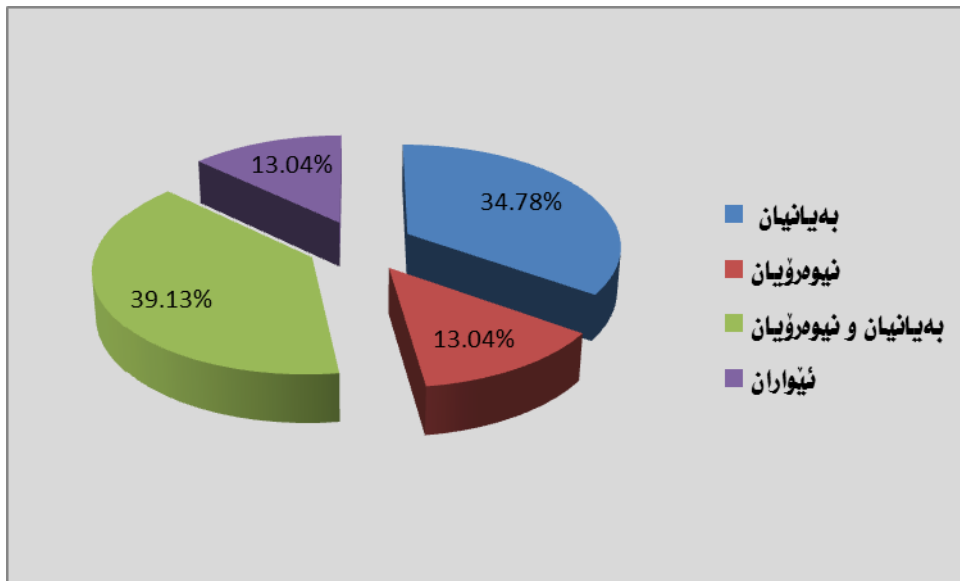
۳- کاتی دهوامکردنی خویندنگاکان:

به پئی نهجامه کانی خشته ی (۲۳) دهرکه وتوهه، به ریژه ی (۳۹,۱۳٪) که به رزترین ریژه یه خویندنگا پیشه ییه کان کاتی دهوامکردنیان بۆ به یانیان و نیوه ریویانه، واته (۳) پۆژ به یانی و (۳) پۆژه که ی تر نیوه پۆن، دوا به داوی نه ویش دهوامی به یانیان دیت به ریژه ی (۳۴,۷۸۵)، ئینجا نیوه پۆ و ئیواران به هاویه شی دین و دوا پله یان گرتوهه، به پروای ئیمه کاتی به یانیان بۆ دهوامکردن بۆ خویندنی پیشه یی باشترین کاته، چونکه به هوی بوونی وانه ی تیوری و پراکتیکی ده توانن زیاتر سوود له کات وه ریگرن و کاتی به یانیانیش خویندکاران جوست و چالاکترن. بۆ زانیاری زیاتر برونه خشته ی (۲۳).

خشته ی (۲۳)

کاتی دهوامکردنی خویندنگاکان

ژ	کاتی دهوام	ژماره	ریژه ی سه دی	ریزه بند
۱	به یانیان	۸	٪۳۴,۷۸	۲
۲	نیوه ریویان	۳	٪۱۳,۰۴	۳,۵
۳	به یانیان و نیوه ریویان	۹	٪۳۹,۱۳	۱
۴	ئیواران	۳	٪۱۳,۰۴	۳,۵
	کۆی گشتی	۲۳	٪۱۰۰	

شیوه ی (۱۵)

ریژه ی کاتی دهوامکردنی خویندنگاکان

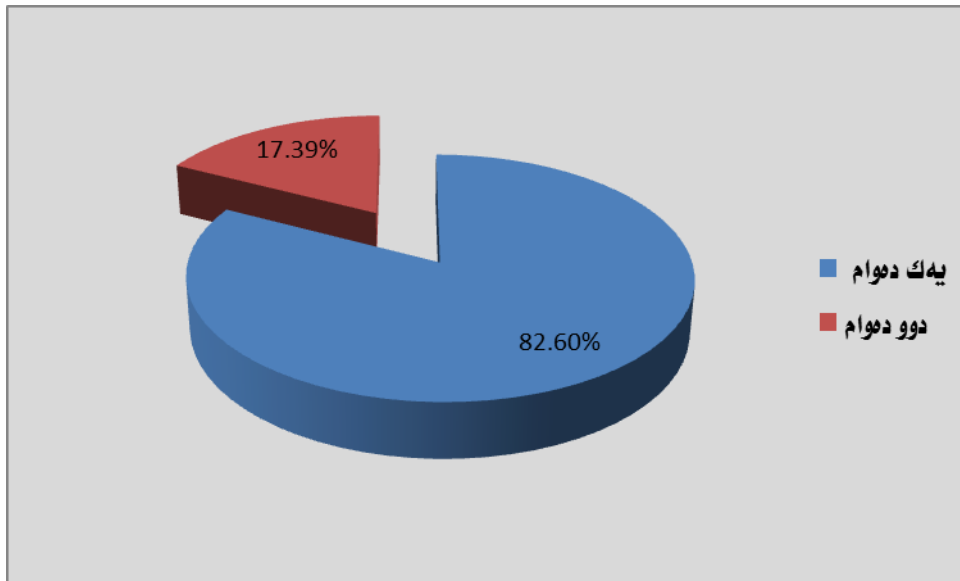
۴- جۆرى دەوامى خويندنگاكان:

خشتهى (۲۴) ئەو دەمان بۆ روون دەكاتەو، كە بەرپژەى (۸۲,۶۰٪) خويندنگا پيشەببەكان جۆرى دەواميان يەك دەوامببە، كە ئەمەش بەررتىن رپژەبە، لە بەرامبەردا بە رپژەى (۱۷,۳۹٪) خويندنگا پيشەببەكان دوو دەوامببە، پەنگە ئەم رپژە بەررەى يەك دەوامى بۆ ئەو بەرپژەو كە بەشپكى زۆرى خويندنگا پيشەببەكان خاوەنى ببناى خۆيان نىن و ميوانن، بۆبە لەوكاتەى بۆيان ديارىكراو ناتوانن زياتر دەوام بكەن، ھەر بۆبە ناچارن كە بەشپوئەبەك وانەكانيان رپك بختن كارىگەرى نەببەت لەسەر دەوامى خاوەن ببنا. بۆ زانبارى زياتر پروانە خشتهى (۲۴).

خشتهى (۲۴)

جۆرى دەوامى خويندنگاكان

ژ	جۆرى دەوام	ژمارە	رپژەى سەدى	رپزبەند
۱	يەك دەوام	۱۹	۸۲,۶۰٪	۱
۲	دوو دەوام	۴	۱۷,۳۹٪	۲
	كۆى گشتى	۲۳	۱۰۰٪	

شپوئەى (۱۶)

رپژەى جۆرى دەوامى خويندنگاكان

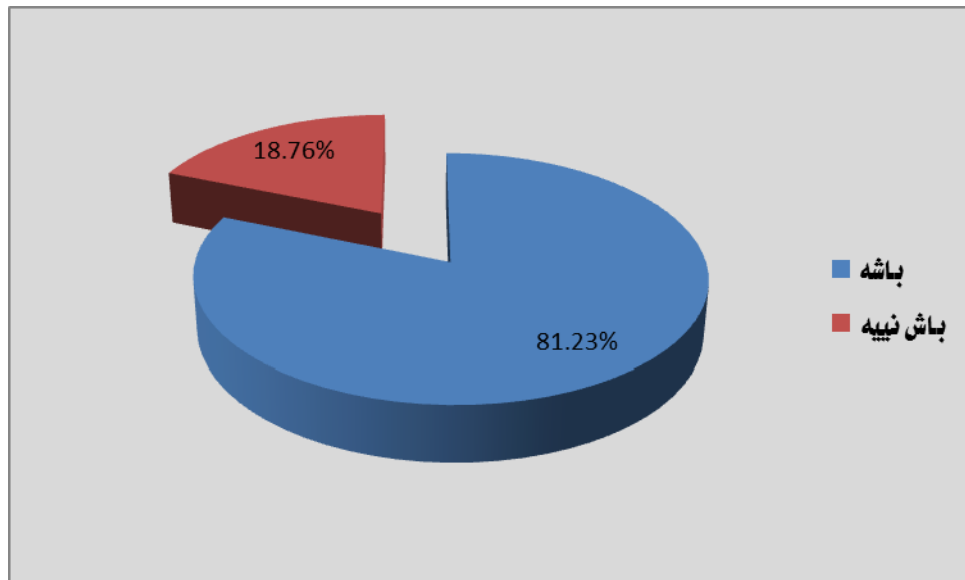
۵- ژماره‌ی رەحله‌ی یەك كەسى و دوو كەسى خۆیندنگاكان بە پێی باش و خراپیان:

بۆ ژماره‌ی رەحله‌ی یەك كەسى و دوو كەسى خۆیندنگاكان بە پێی باش و خراپیان لە خشته‌ی (۲۵) دەرکەوتوو، که بەرێژەیه‌ی (%۸۱,۲۳) جۆری رەحله‌کان باشن، لەبەرامبەریشدا بەرێژە‌ی (%۱۸,۷۶) جۆری رەحله‌کان باش نین، رەنگه‌ خراپى یاخود باش نەبوونی ئەو رەحلا نە بۆ قەیرانی دارایی و نەبوونی بودجە‌ی پێویست بۆ خۆیندنگا پیشه‌یه‌کان بگەرێتەوه، یاخود نەبوونی وەرشە‌یه‌ك بۆ چا‌ک‌کردنە‌وه‌یان، ئەوه‌ی ئێمه‌ی تێبینیمان کردوو و بوو‌ته‌ زانیاریش بۆ توێژینه‌وه‌که‌مان بە‌شێک له‌و خۆیندنگا پیشه‌بیانه‌ی میوانن له‌ خۆیندنگاكان خاوه‌ن هیچ رەحله‌یه‌ك نین، بە‌ل‌کو به‌ خواستن له‌ خۆیندنگای خاوه‌ن بینایان وەرگرتوو، که ئەمه‌ش بوو‌ته‌ گرفتێکی دیکه‌ی خۆیندنگا پیشه‌یه‌کان. بۆ زانیاری زیاتر برۆانه‌ خشته‌ی (۲۵).

خشته‌ی (۲۵)

ژماره‌ی رەحله‌ی یەك كەسى و دوو كەسى خۆیندنگاكان بە پێی باش و خراپیان

ژ	جۆره‌که‌ی	ژماره	رێژه‌ی سه‌دی	رێژه‌ند
۱	باشه	۳۶۲۳	%۸۱,۲۳	۱
۲	باش نییه	۸۳۷	%۱۸,۷۶	۲
	کۆی گشتی	۴۴۶۰	%۱۰۰	

شیوه‌ی (۱۷)

رێژه‌ی رەحله‌ی یەك كەسى و دوو كەسى خۆیندنگاكان بە پێی باش و خراپیان

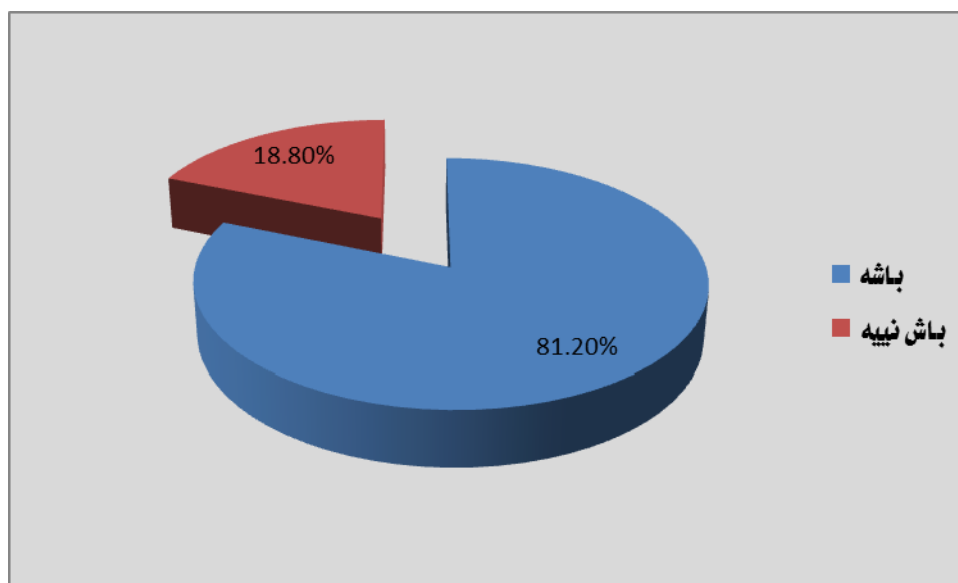
۶- ژماره كۆمپيوتەرى خويندنگاكان (ديسك تۆپ و لاپ تۆپ) بە پىي باش و خراپيان:

بە پىي ئەنجامەكانى خىشتەى (۲۶) دەرکە وتوو، كە بەرپىژەى (۸۱,۲٪) خويندنگا پىشەيەكان خاوەنى كۆمپيوتەرى (ديسك تۆپ و لاپ تۆپ) باشن، لە بەرامبەرىشدا بەرپىژەى (۱۸,۸٪) خاوەنى كۆمپيوتەرى (ديسك تۆپ و لاپ تۆپ) خراپيان، پەنگە ديسان خراپى ئەم كۆمپيوتەرانە بۆ قەيرانى دارايى و نەبوونى بودجەى پىويست لە بەردەم خويندنگا پىشەيەكان بگەرپتەو، لە ئىستادا، ئەوەى ئىمە تىبينيمان کردوو بە شىك لە خويندنگا پىشەيەكان خاوەنى هىچ كۆمپيوتەرى خويان نين، بەلكو ئەو كۆمپيوتەرانەى بەكارى دەهينن هى خويندنگاى خاوەن بينايە، ئەوەى تىبينى دەكرىت ژمارەى كۆمپيوتەرهكان لە چا و ژمارەى خويندكاران زۆر كەمن بە تايەتى بۆ تاقىگەى كۆمپيوتەر و بەكارهينانيان لە لايەن خويندكارانەو. بۆ زانيارى زياتر پروانە خىشتەى (۲۶).

خىشتەى (۲۶)

ژمارەى كۆمپيوتەرى خويندنگاكان (ديسك تۆپ و لاپ تۆپ) بە پىي باش و خراپيان

ژ	جۆرەكەى	ژمارە	رپىژەى سەدى	رپىژەند
۱	باشە	۲۰۳	۸۱,۲٪	۱
۲	باش نپيە	۴۷	۱۸,۸٪	۲
	كۆى گشتى	۲۵۰	۱۰۰٪	

شىوەى (۱۸)

رپىژەى كۆمپيوتەرى خويندنگاكان (ديسك تۆپ و لاپ تۆپ) بە پىي باش و خراپيان

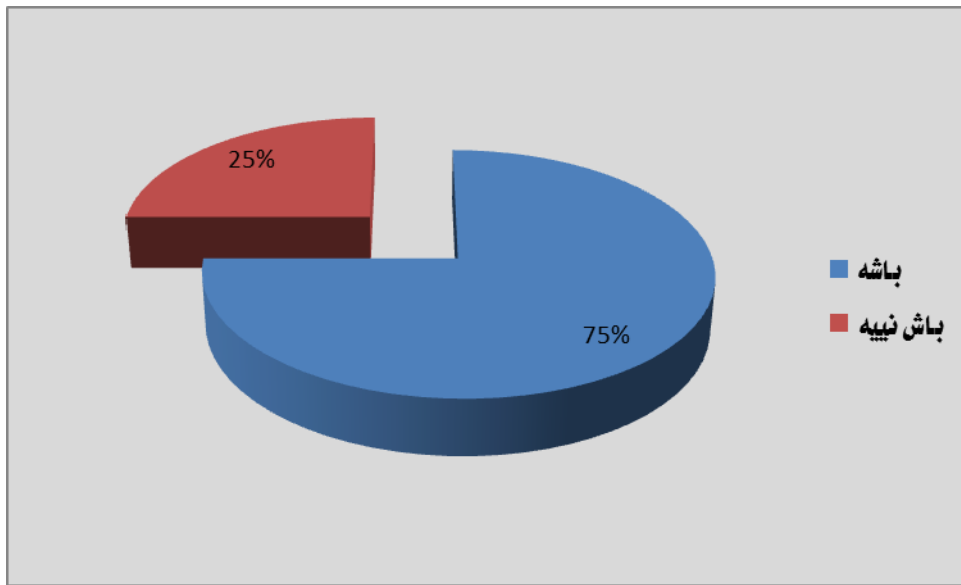
۷- ژماره‌ی سکانه‌ری خویندنگاکان به پیی باش و خراپیان:

بۆ ژماره‌ی سکانه‌ری خویندنگاکان به پیی باش و خراپیان هه‌روه‌ک له خشته‌ی (۲۷) دا ده‌رکه‌وتووته که به‌رێژه‌ی (%۷۵) سکانه‌ره‌کان باشن، له‌به‌رامبه‌ریشدا به‌رێژه‌ی (%۲۵) خراپین، ئە‌گه‌ر سه‌یری ژماره‌ی سکانه‌ره‌کان بکه‌ین ده‌بینین ژماره‌یان یه‌کجار که‌مه و که‌متره له ژماره‌ی خویندنگا پیشه‌یه‌کانی سنووری توێژینه‌وه‌که‌مان، ئە‌مه‌ش ئە‌وه‌ ده‌رده‌خات که به‌شیک له خویندنگا پیشه‌یه‌کان هیچ سکانه‌ریکی نه‌باش و نه‌خراپیان نییه، که ئە‌مه‌ش گرفتیکه‌ی دیکه‌ی خویندنگا پیشه‌یه‌کانه له نه‌بوونی پێداویسته‌کانیان. بۆ زانیاری زیاتر بپروانه خشته‌ی (۲۷).

خشته‌ی (۲۷)

ژماره‌ی سکانه‌ری خویندنگاکان به پیی باش و خراپیان

ژ	جوهره‌که‌ی	ژماره	رێژه‌ی سه‌دی	رێژه‌به‌ند
۱	باشه	۱۲	%۷۵	۱
۲	باش نییه	۴	%۲۵	۲
	کۆی گشتی	۱۶	%۱۰۰	

شیوه‌ی (۱۹)

رێژه‌ی سکانه‌ری خویندنگاکان به پیی باش و خراپیان

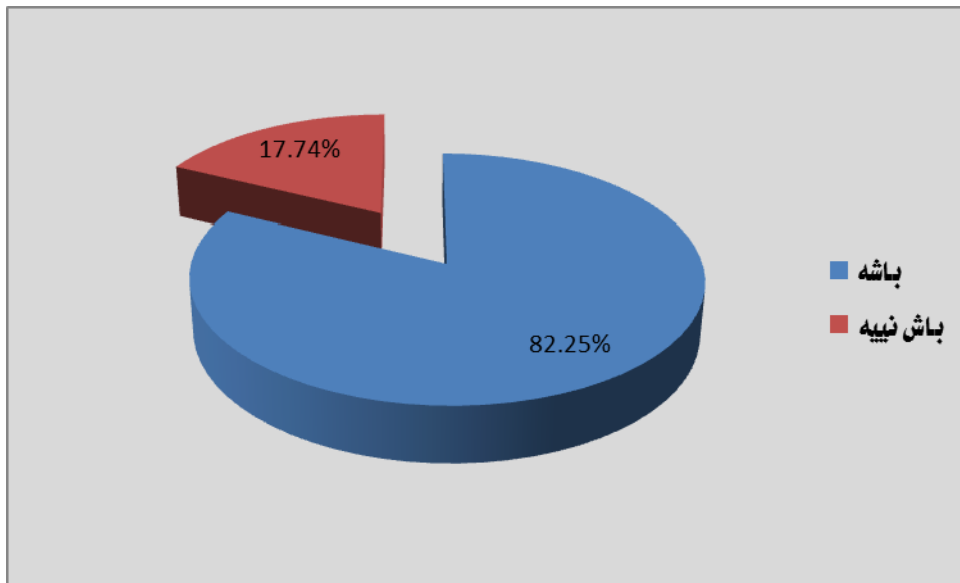
۸- ژماره‌ی پرنتره‌ی خویندنگاگان به پیی باش و خراپیان:

به پیی ئەنجامه‌کانی خشته‌ی (۲۸) دەرکه‌وتوو، که به‌رێژه‌ی (٪.۸۲,۲۵) ژماره‌ی پرنتره‌ی خویندنگاگان باشن که ئەمەش بەرزترین رێژه‌یه، له‌بەرامبە‌ریشدا له رێژه‌ی (٪.۱۷,۷۴) ژماره‌ی پرنتره‌رەکان باش نین، ئەگەر سه‌یری ژماره‌ی پرنتره‌رەکان بکه‌ین ژماره‌یان له چاو خویندنگاگان زۆر که‌مه، به‌جۆرێک هەر خویندنگایه‌ی (۳) پرنتره‌ی به‌رناکه‌وێت، ئەمە جگه له‌وه‌ی ئەوه‌ی ئی‌مه‌ تیبینیمان کردوو و وه‌کو سه‌رچاوه‌یه‌کی زانیاریش ده‌ستمان که‌وتوو، خویندنگه‌ی پیشه‌یه‌ی هه‌یه، هه‌چ جۆره پرنتره‌رێکی نییه. بۆ زانیاری زیاتر بپروانه خشته‌ی (۲۸).

خشته‌ی (۲۸)

ژماره‌ی پرنتره‌ی خویندنگاگان به پیی باش و خراپیان

ژ	جۆره‌که‌ی	ژماره	رێژه‌ی سه‌دی	رێژه‌ند
۱	باشه	۵۱	٪.۸۲,۲۵	۱
۲	باش نییه	۱۱	٪.۱۷,۷۴	۲
	کۆی گشتی	۶۲	٪.۱۰۰	

شیوه‌ی (۲۰)

رێژه‌ی پرنتره‌ی خویندنگاگان به پیی باش و خراپیان

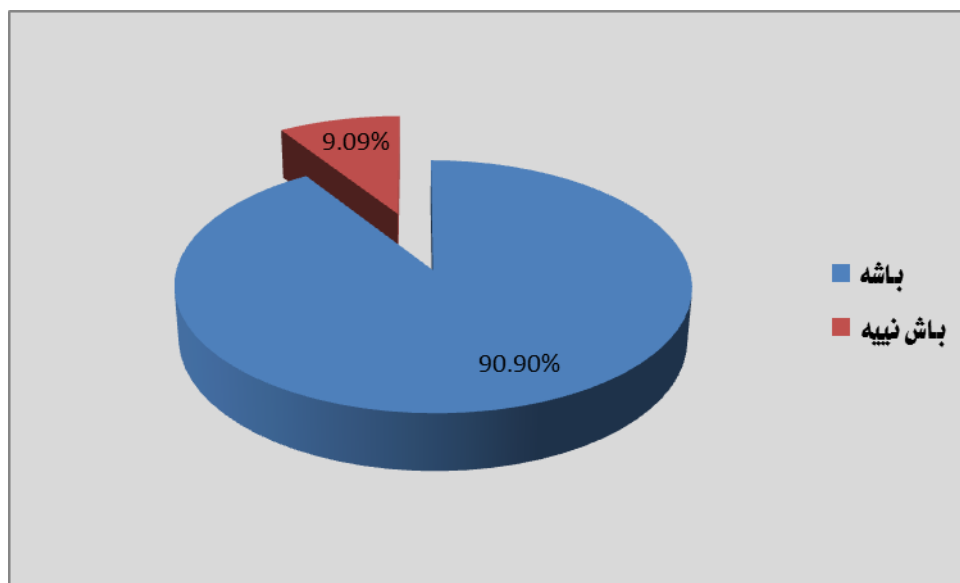
۹- ژماره‌ی داتاشۆی خویندنگاکان به پیتی باش و خراپیان:

به پیتی ئەنجامه‌کانی خشته‌ی (۲۹) دەرکه‌وتوو، که به‌پێژه‌ی (٪۹۰,۹۰) داتاشۆی خویندنگا پیشه‌یه‌کان باشن، له‌به‌رامبه‌ردا به‌پێژه‌ی (٪۹,۰۹) داتا شۆکان باشن، ئەگەر وردبینه‌وه‌ی له ژماره‌ی داتاشۆکان بۆمان دەرده‌که‌وێت که ژماره‌یان له‌گه‌ڵ ژماره‌ی پۆل و هۆبه‌کان زۆر که‌متره، ئەگه‌رچی پێویست بوو ژماره‌یان وه‌کو ژماره‌ی پۆل و هۆبه و تاقیگه‌کان بویه، بۆ ئەوه‌ی خویندکاران له‌پێگه‌ی کۆمپیوتەر و داتاشۆوه زانیارییه‌کان وه‌ربگرن، په‌نگه‌ که‌می ئەم پێژه‌یه له‌لایه‌ک بۆ نه‌بوونی بودجه‌ی پێویست بێت و له‌لایه‌کی دیکه‌ش نه‌بوونی کاره‌بای پێویست، چونکه هه‌ندیک له خویندنگا پیشه‌یه‌کان ته‌نها کاره‌بای نیشتمانیان هه‌یه و کاره‌بای مۆلیده‌یان نییه، به‌مه‌ش ناتوانن سوود له داتاشۆکان ببینن ئەگه‌ر کاره‌با نه‌بێت. بۆ زانیاری زیاتر پروانه خشته‌ی (۲۹).

خشته‌ی (۲۹)

ژماره‌ی داتاشۆی خویندنگاکان به پیتی باش و خراپیان

ژ	جۆره‌که‌ی	ژماره	رێژه‌ی سه‌دی	رێژه‌به‌ند
۱	باشه	۴۰	٪۹۰,۹۰	۱
۲	باش نییه	۴	٪۹,۰۹	۲
	کۆی گشتی	۴۴	٪۱۰۰	

شیوه‌ی (۲۱)

رێژه‌ی داتاشۆی خویندنگاکان به پیتی باش و خراپیان

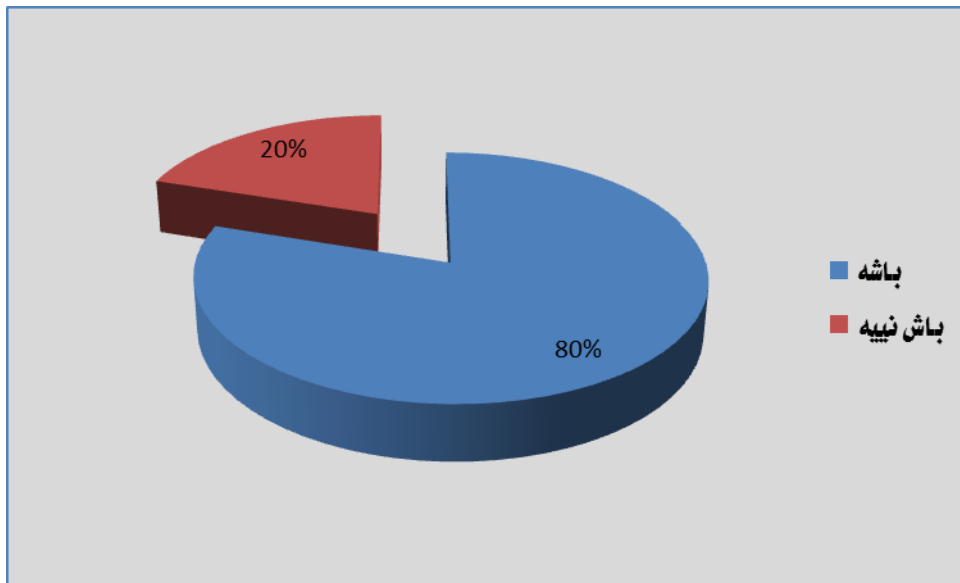
۱۰- ژماره‌ی نامییری فوتوکۆپی (استنساخ) خویندنگاکان به پیی باش و خراپیان

به پیی ئەنجامه‌کانی خشته‌ی (۳۰) دەرکه‌وتوو، به‌ریژه‌ی (٪۸۰) خویندنگا پیشه‌ییه‌کان نامییری فوتوکۆپیان باشه و له به‌رامبه‌ریشدا به‌ریژه‌ی (٪۲۰) نامییری فوتوکۆپیان خراپه، به وردبونه‌وه له ژماره‌ی فوتوکۆپیه‌کان بۆمان دهرده‌که‌وئیت، که ژماره‌کان بۆ خویندنگا پیشه‌ییه‌کان زۆر که‌مه، به‌تایبه‌تی خویندنگا پیشه‌ییه‌کان وهرشه‌یان هه‌یه، ئەمه‌جگه له‌وه‌ی چهند خویندنگایه‌کی پیشه‌یی تایبه‌ت به‌ کۆمپیوتەر له سنووری توئینه‌وه‌که‌مان بوونیان هه‌یه. بۆ زانیاری زیاتر پروانه خشته‌ی (۳۰).

خشته‌ی (۳۰)

ژماره‌ی نامییری فوتوکۆپی (استنساخ) خویندنگاکان به پیی باش و خراپیان

ژ	جۆره‌که‌ی	ژماره	ریژه‌ی سه‌دی	ریزبه‌ند
۱	باشه	۲۶	٪۸۰	۱
۲	باش نییه	۹	٪۲۰	۲
	کۆی گشتی	۴۵	٪۱۰۰	

شیوه‌ی (۲۲)

ریژه‌ی نامییری فوتوکۆپی (استنساخ) خویندنگاکان به پیی باش و خراپیان

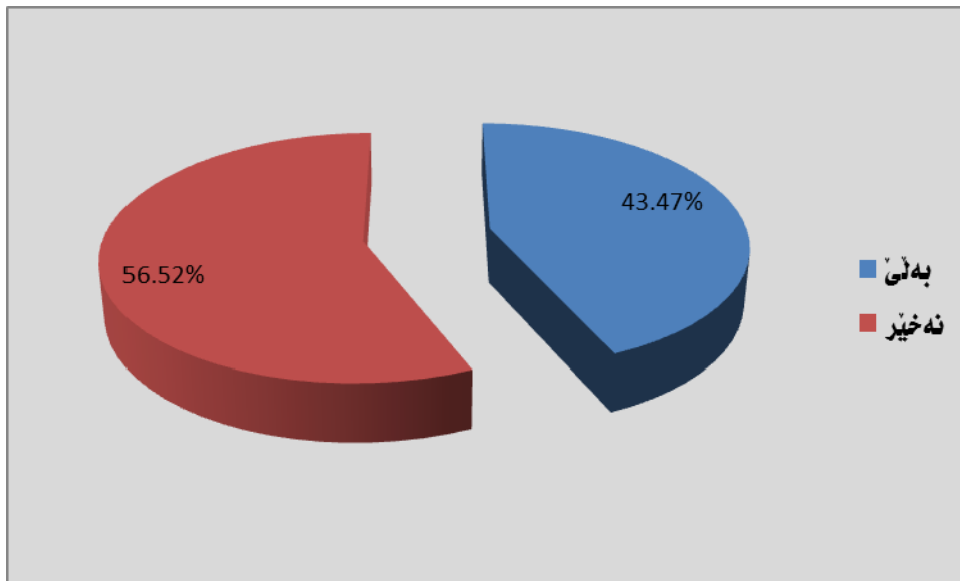
۱۱- پەرتوكانەى خويندنگاكان:

ھەرەك لە خشتەى ژمارە (۳۱)دا ھەرکەوتوو، بەرپژەى (%۵۶,۵۲) خويندنگا پيشەبىھەكان پەرتوكانەيان نىيە، لە بەرامبەرىشدا بەرپژەى (%۴۳,۴۷) خويندنگاكان پەرتوكانەيان ھەيە، ئەو رپژە بەرزەى نەبوونى كتيبخانە لە خويندنگاكان بۆ خويندكاران گرفتتېكى دىكەيە پووبەپووى خويندنگا پيشەبىھەكان بۆتەو، بەتايبەتى بۆ ئەو خويندكارانەى دەيانەوئەت لە كتيبخانە كۆششەكانيان بكنە ياخود سوود لەسەرچاوەى دىكەى زانيارى ھەربگرن بۆ وانەكانيان، ئەوھى ئيمە تيبينىمام كرددوھ بەشېك لەو خويندنگاكانەى كە كتيبخانەشيان ھەيە، كتيبخانەكانيان ھەكو پيويست نين و كەموكورپان زۆرە لە كەمى كتيب و پيداويستىھەكانى كتيبخانە. بۆ زانيارى زياتر پروانە خشتەى (۳۱).

خشتەى (۳۱)

پەرتوكانەى خويندنگاكان

ژ	نەگەرەكان	ژمارە	رپژەى سەدى	رپزبەند
۱	بەئى	۱۰	%۴۳,۴۷	۲
۲	نەخېر	۱۳	%۵۶,۵۲	۱
	كۆى گشتى	۲۳	%۱۰۰	

شپوھى (۲۳)

رپژەى پەرتوكانەى خويندنگاكان

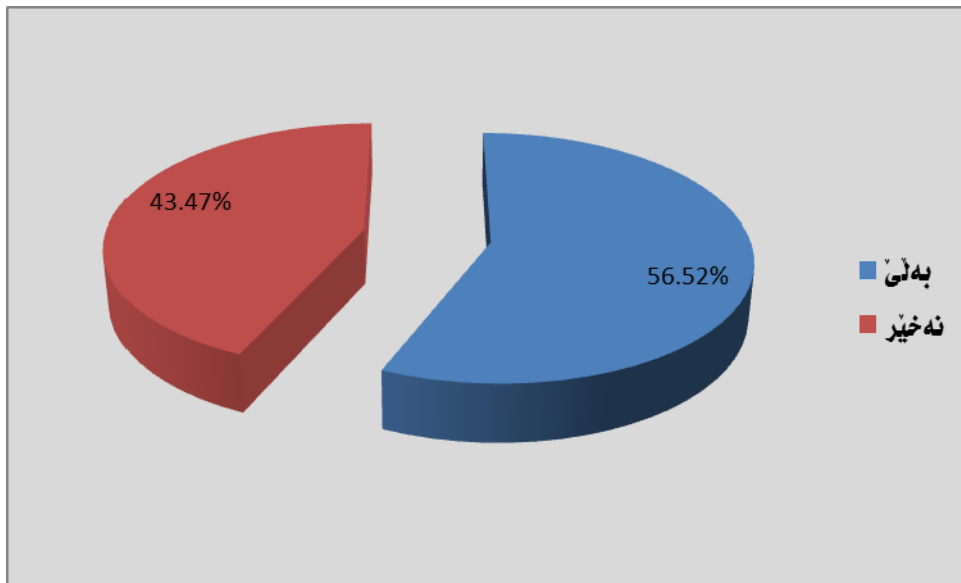
۱۲- ژماره‌ی هه‌بوونی تاقیگه‌ی خویندنگاکان:

به‌پیی ئه‌نجامه‌کانی خشته‌ی (۳۲) ده‌رکه‌وتووه، به‌رێژه‌ی (۵۶,۵۲٪) خویندنگا پیشه‌بیه‌کان تاقیگه‌یان هه‌یه، له‌به‌رامبه‌ردا به‌رێژه‌ی (۴۳,۴۷٪) هه‌چ تاقیگه‌یه‌کیان نییه، ئه‌م ژماره‌ زۆره‌ی نه‌بوونی تاقیگه‌ له‌ خویندنگا پیشه‌بیه‌کان گرفتێکی دیکه‌یه‌ که‌ پووبه‌رووی خویندنگا پیشه‌بیه‌کان بو‌ته‌وه، چونکه‌ خویندنگای پیشه‌بیه‌ی به‌ر له‌ وه‌رشه، پێویستی زۆری به‌ تاقیگه‌ هه‌یه، به‌تایبه‌تی بو‌ ئه‌وانانه‌ی پراکتیکین و خویندکاران زیاتر ده‌توانن له‌ تاقیگه‌کانه‌وه‌ فیژین. بو‌ زانیاری زیاتر ب‌روانه‌ خشته‌ی (۳۲).

خشته‌ی (۳۲)

ژماره‌ی هه‌بوونی تاقیگه‌ی خویندنگاکان

ژ	ئه‌گه‌ره‌کان	ژماره	رێژه‌ی سه‌دی	رێژه‌بهند
۱	به‌ئێ	۱۳	۵۶,۵۲٪	۱
۲	نه‌خێر	۱۰	۴۳,۴۷٪	۲
	کۆی گشتی	۲۳	۱۰۰٪	

شێوه‌ی (۲۴)

رێژه‌ی هه‌بوونی تاقیگه‌ی خویندنگاکان

۱۳- ژماره و ناوی تاقیگه‌ی خویندنگاکان:

هه‌روه‌ک له خشته‌ی (۳۳) ده‌رکه‌وتوو، به‌رێژه‌ی (٪۲۵) خویندنگا پیشه‌بیه‌کان تاقیگه‌ی کۆمپیوتەرمان هه‌یه که ئەمەش بەرزترین رێژه‌یه، دوابه‌دوای ئەوه تاقیگه‌ی کاره‌با دیت به رێژه‌یه‌کی که‌متر، ئینجا تاقیگه‌ی ئۆتۆمبیل و میکانیک به رێژه‌ی جیاوازا، دواتریش چەند تاقیگه‌یه‌ک به‌هاوبه‌شی دین، ئەگەر سه‌رنج بده‌ین له خشته‌که‌دا بۆمان ده‌رده‌که‌وێت که ژماره‌ی تاقیگه‌کان له‌چاو ژماره‌ی خویندنگا پیشه‌بیه‌کان که‌مه، ئەمه‌جگه‌ له‌وه‌ی چەند تاقیگه‌یه‌کی زۆر پێویست تهنه‌ها یه‌ک تاقیگه‌ له‌یه‌ک خویندنگای پیشه‌بیه‌یه‌یه‌ و له‌خویندنگایه‌کی دیکه‌ بوونی نییه، ئەمەش بوو ته‌گرفتێکی دیکه‌ی به‌رده‌م خویندنگا پیشه‌بیه‌کان له‌نه‌بوونی تاقیگه‌ی پێویست بۆ خویندکاران. بۆ زانیاری زیاتر بروانه‌ خشته‌ی (۳۳).

خشته‌ی (۳۳)

ژماره و ناوی تاقیگه‌ی خویندنگاکان

ژ	ناوی تاقیگه‌کان	ژماره	رێژه‌ی سه‌دی	رێژه‌بەند
۱	کۆمپیوتەر	۸	٪۲۵	۱
۲	کاره‌با	۷	٪۲۱,۸۷	۲
۳	ئۆتۆمبیل	۳	٪۹,۳۷	۳
۴	میکانیک	۲	٪۶,۲۵	۴
۵	براد	۱	٪۳,۱۲	۱۰,۵
۶	خراته	۱	٪۳,۱۲	۱۰,۵
۷	کانزاکان	۱	٪۳,۱۲	۱۰,۵
۸	دارتاش	۱	٪۳,۱۲	۱۰,۵
۹	رادیۆ و ته‌له‌فزیۆن	۱	٪۳,۱۲	۱۰,۵
۱۰	گه‌رمی و ساردکه‌ره‌وه	۱	٪۳,۱۲	۱۰,۵
۱۱	وینه‌ی ئەندازه‌بیه‌ی	۱	٪۳,۱۲	۱۰,۵
۱۲	تاقیگه‌ی پیشه‌سازی و خواردن	۱	٪۳,۱۲	۱۰,۵
۱۳	تاقیگه‌ی به‌روبومه‌کان	۱	٪۳,۱۲	۱۰,۵
۱۴	ئه‌لکترۆنیک و گه‌یاندن	۱	٪۳,۱۲	۱۰,۵
۱۵	دیزاین و درومان	۱	٪۳,۱۲	۱۰,۵
۱۶	کانه‌کان	۱	٪۳,۱۲	۱۰,۵
	کۆی گشتی	۳۲	٪۱۰۰	

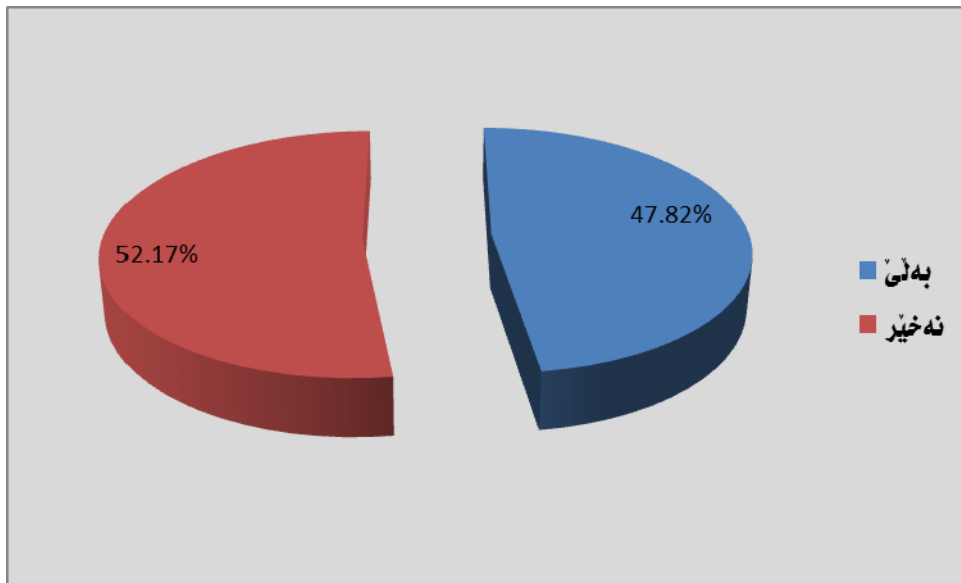
١٤- ژماره‌ی وهرشه‌ی خویندنگاکان:

به‌پیی نه‌نجامه‌کانی خشته‌ی (٣٤) دهرکه‌وتووه، به‌رېژه‌ی (٥٢,١٧٪) خویندنگا پیشه‌بیه‌کان وهرشه‌یان نییه، که نه‌مه به‌ررتترین رېژه، له‌به‌رامبه‌ریشدا به‌رېژه‌ی (٤٧,٨٢٪) خویندنگا پیشه‌بیه‌کان وهرشه‌یان هه‌یه، نه‌گه‌رچی رېژه‌که تا راده‌یه‌ک له یه‌کتره‌وه نزیکن، به‌لام نه‌بوونی وهرشه یه‌کیکی دیکه‌یه له‌و‌گرفتانه‌ی که خویندنگا پیشه‌بیه‌کان بووبه‌رووی بوونه‌ته‌وه، به‌بروای ئیمه ده‌کریت بووتریت ناکریت خویندنگای پیشه‌یی به‌بی وهرشه، چونکه نه‌بوونی وهرشه، واته نه‌بوونی خویندن له ناماده‌بیه پیشه‌بیه‌کان. بو زانیاری زیاتر پروانه خشته‌ی (٣٤).

خشته‌ی (٣٤)

ژماره‌ی وهرشه‌ی خویندنگاکان

ژ	نه‌گه‌ره‌کان	ژماره	رېژه‌ی سه‌دی	رېژه‌بند
١	به‌ئی	١١	٤٧,٨٢٪	٢
٢	نه‌خیر	١٢	٥٢,١٧٪	١
	کوی گشتی	٢٣	١٠٠٪	

شیوه‌ی (٢٥)

رېژه‌ی وهرشه‌ی خویندنگاکان

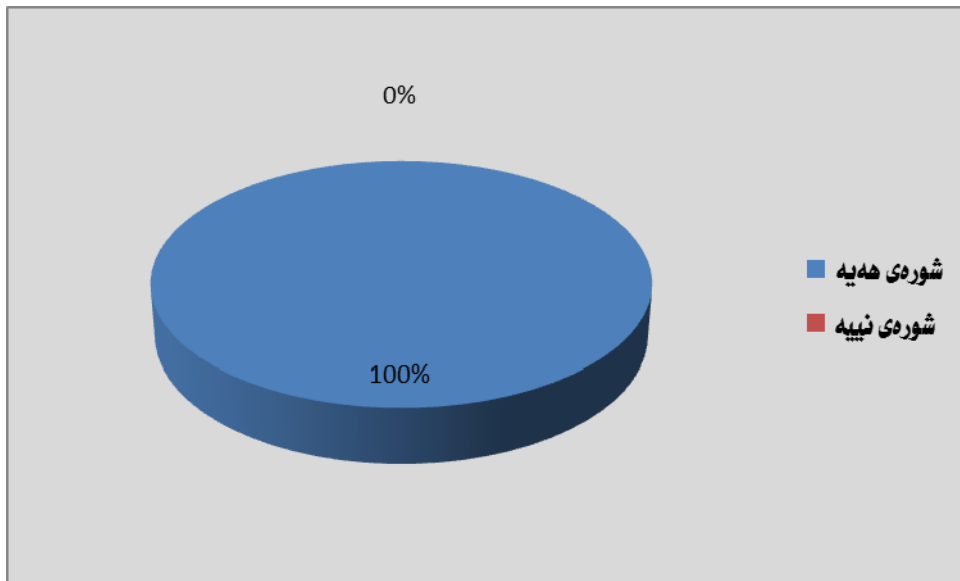
۱۵- شورەى خويندنگاگان:

ھەرەك لە خشتەى (۳۵)دا ھەرکەوتوو، بەرپژەى (٪۱۰۰) خويندنگا پيشەبىھەکان شورەيان ھەيە، كە ئەمەش جىگەى دلخۆشبيھە، چونكە ئەوھى ئىمە تىببىنيمان كىرەوھە لە ھەندىك لە خويندنگا بنەرەتپەكان بەھىچ جۆرىك شورەى خويندنگاگان نىيە، بەلام خويندنگا پيشەبىھەکان شورەيان ھەيە، پەنگە ئەمەش بۆ ئەوھ بگەرپتەوھ كە سەرجم خويندنگا پيشەبىھەکان يان كەوتونەتە سەنتەرى شارەكان ياخود ناحىيە و قەزاكان، بەھىچ شىوھەيەك خويندنگاى پيشەبىھەى لە گوندەكان و شوپنە دورە دەستەكان نىن، كە لەو شوپنەدا زۆر لە خويندنگاگان بى شورەن. بۆ زانىارى زياتر پروانە خشتەى (۳۵).

خشتەى (۳۵)

شورەى خويندنگاگان

ژ	جۆرەكەى	ژمارە	رپژەى سەدى	رپزبەند
۱	شورەى ھەيە	۲۳	٪۱۰۰	۱
۲	شورەى نىيە	۰	٪۰	۲
	كۆى گشتى	۲۳	٪۱۰۰	

شىوھى (۲۶)

رپژەى شورەى خويندنگاگان

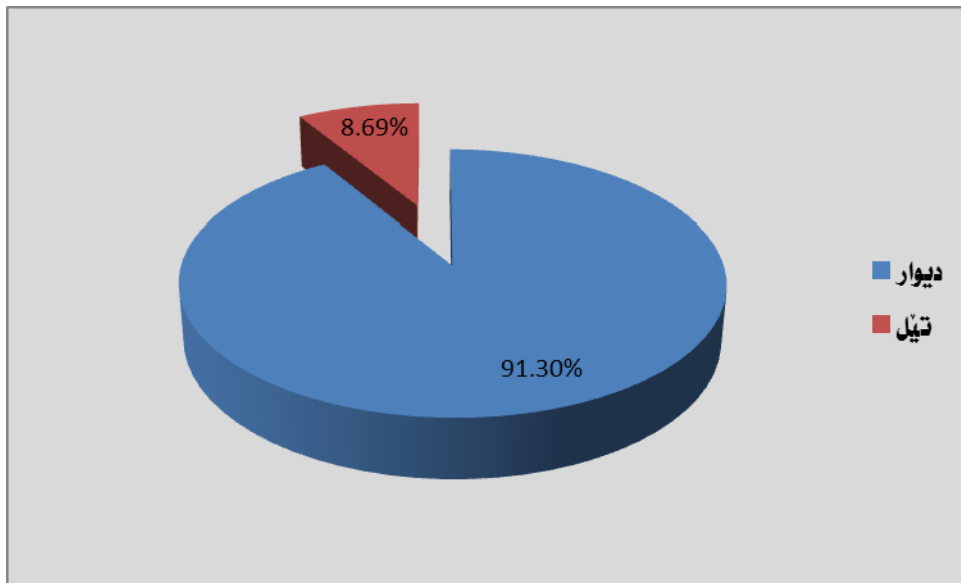
۱۶- جۆرى شوورەى خویندنگاكان:

بەپپى ئەنجامەكانى خىشتەى (۳۶) دەرکەوتووه، بەرپژەى (۹۱,۳۰٪) شوورەى خویندنگا پىشەبىهكان دىوارە، كە ئەمەش بەرزترین رپژەى، لەبەرامبەرىشدا بەرپژەى (۸,۶۹٪) شوورەى خویندنگا پىشەبىهكان تىلە، بەرزى ئەو رپژەى زۆرەى كە دىوارە، رەنگە بۆ ئەو بەرپژەى كە بەشەك لەو خویندنگاىانە مەوانن و لەناو يەكەك لە خویندنگا بنەپەتیبەكانن ياخود باخچەى ساوايان، كە ناكړت لەبەر تەمەنى ئەو خویندكارانەى كە خاوەنى بىناكەن بى شوورە بن ياخود شوورەكانيان سادە و ساكار بىت. بۆ زانبارى زياتر پروانە خىشتەى (۳۶).

خىشتەى (۳۶)

جۆرى شوورەى خویندنگاكان

ژ	جۆرەكەى	ژمارە	رپژەى سەدى	رپزبەند
۱	دىوار	۲۱	۹۱,۳۰٪	۱
۲	تىل	۲	۸,۶۹٪	۲
	كۆى گشتى	۲۳	۱۰۰٪	

شپوہى (۲۷)

رپژەى جۆرى شوورەى خویندنگاكان

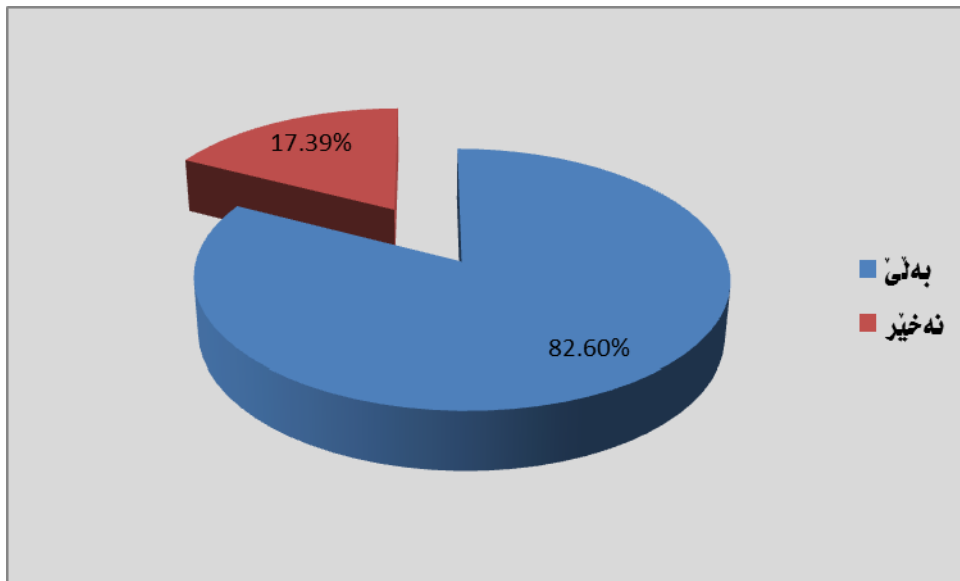
۱۷- باخچەى خویندنگاکان:

هەرۆك له خشتهى (۳۷) دا دەرکەوتوو، بەرێژەى (۸۲,۶۰٪) خویندنگا پيشه‌پیه‌كان باخچه‌يان هه‌یه / كه تايدا دار و سه‌وزایی پرواه، له به‌رامبه‌رىشدا به‌رێژەى (۱۷,۳۹٪) خویندنگا پيشه‌پیه‌كان هه‌چ باخچه‌په‌کیان نیه، به‌ برۆای ئیمه‌ بوونی باخچه و سه‌وزایی نه‌ك به‌ته‌نها بۆ خویندنگای پيشه‌پیه‌ی، به‌لكو بۆ سه‌رجه‌م خویندنگاکان زهر و پێویستن، به‌لام ئه‌وه‌ی ئیمه‌ تیبینیمان کردوو، له‌ به‌شیک له‌ خویندنگا پيشه‌پیه‌كان باخچه‌ نیه، ئه‌مه‌ جگه‌ له‌وه‌ی له‌و خویندنگایانه‌ی باخچه‌ش هه‌یه، ئه‌وا باخچه‌کانیان وه‌كو پێویست نین و باخه‌وان یاخود فه‌رمانبه‌ری به‌رده‌ستیان نیه بۆ ئه‌وه‌ی خزمه‌تی باخچه‌ بکهن. بۆ زانیاری زیاتر برۆانه خشته‌ی (۳۷).

خشته‌ی (۳۷)

باخچه‌ی خویندنگاکان

ژ	ئه‌گه‌ره‌كان	ژماره	رێژەى سه‌دی	رێژه‌به‌ند
۱	به‌ئى	۱۹	٪.۸۲,۶۰	۱
۲	نه‌خه‌یر	۴	٪.۱۷,۳۹	۲
	كۆی گشتی	۲۳	٪.۱۰۰	

شیوه‌ی (۲۸)

رێژه‌ی باخچه‌ی خویندنگاکان

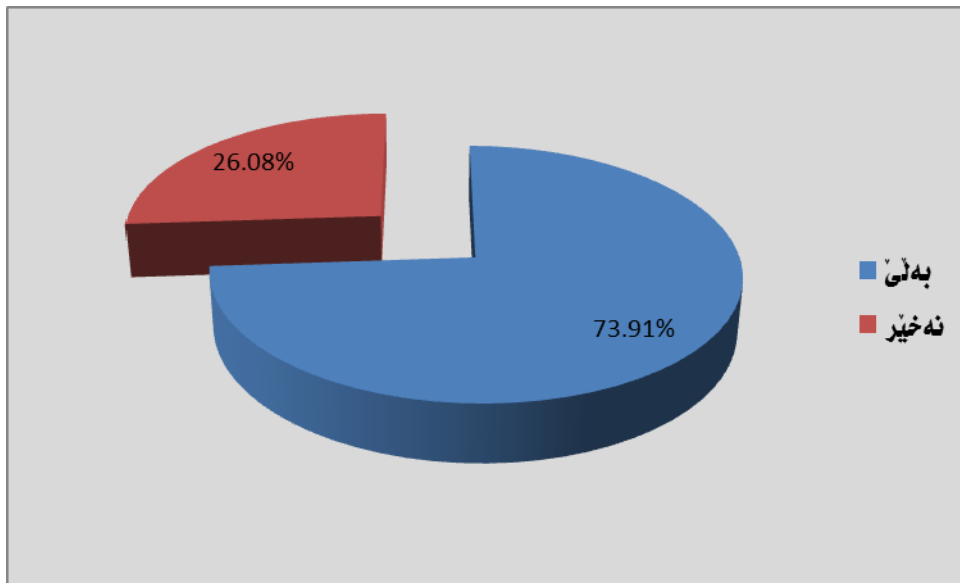
۱۸- گۆرەپانى خويندنگاگان:

بەپىي ئەنجامەكانى خىشتەي (۳۸) دەرکەوتووه، بەرپژەي (٪۷۳،۹۱) خويندنگا پىشەيەكان گۆرەپانىان ھەيە بۆ ئەوھى خويندكاران لىي كۆبنەوھ، لەبەرامبەريشدا بەرپژەي (٪۲۶،۰۸) خويندنگا پىشەيەكان ھىچ گۆرەپانىكيان نىيە، بەبروای ئىمە ھەبووني گۆرەپان بۆ كۆبوونەوھ و كاتە پشووھكان گرنگن و پىويستن، بەلام ئەوھى ئىكە تىببىنيان كردووه لە بەشيك لەو خويندنگاگانە گۆرەپان نىيە، ياخود ئەو خويندنگاگانەشى گۆرەپانىان ھەيە، ئەوا گۆرەپانەكانيان بچوكن. بۆ زانىارى زياتر بروانە خىشتەي (۳۸).

خىشتەي (۳۸)

گۆرەپانى خويندنگاگان

ژ	ئەگەرەكان	ژمارە	رپژەي سەدي	رپزبەند
۱	بەئى	۱۷	٪۷۳،۹۱	۱
۲	نەخپر	۶	٪۲۶،۰۸	۲
	كۆي گشتى	۲۳	٪۱۰۰	

شپوھي (۲۹)

رپژەي گۆرەپانى خويندنگاگان

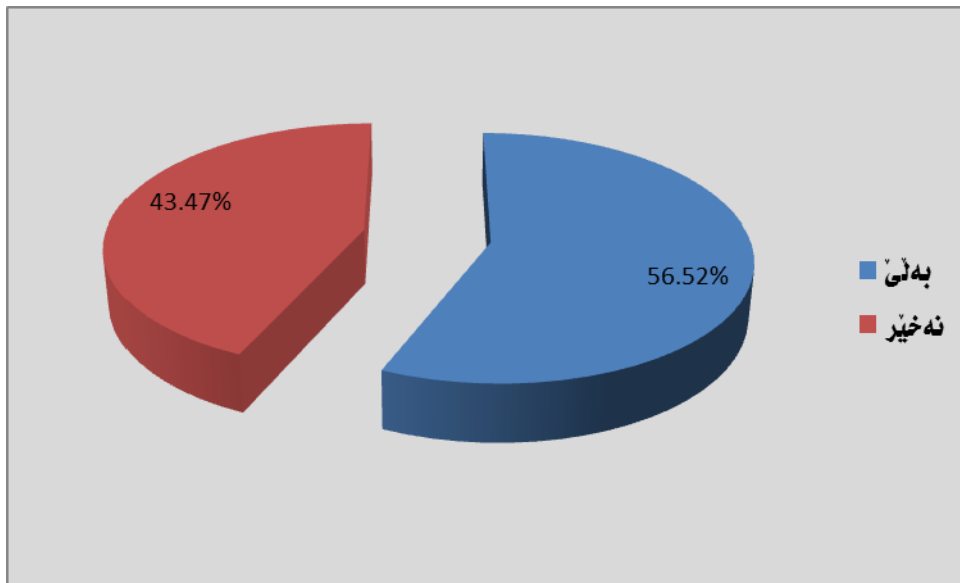
۱۹- گۆرەپانى وەرزشى خويندنگاكان:

ھەرۈك لە خىشتەى (۳۹)دا دەرکەوتتوۋە، بەرپىژەى (%۵۶,۵۲) خويندنگا پىشەبىيەكان گۆرەپانى وەرزشىيان ھەيە، لە بەرامبەرىشدا بەرپىژەى (%۴۳,۴۷) خويندنگا پىشەبىيەكان گۆرەپانى وەرزشىيان نىيە، بەبىرۋاى ئىمە ھەبوۋنى گۆرەپانى وەرزشى بۆ وانەى وەرزشى ياخود بۆ كاتە بەتالەكان پىۋىستىن، بۆ ئەۋەى خويندكاران شان بەشانى وانەكانىيان يارىبەكانى (تۆپى پى، بالە، باسكە و... ھتد) تىدا بىكەن، بەلام ھەرۈك لە خىشتەكەدا دەرەكەۋىت كە بەشىكى نۆرى خويندنگا پىشەبىيەكان گۆرەپانى وەرزشىيان نىيە. بۆ زانىارى زىاتىر بىروانە خىشتەى (۳۹).

خىشتەى (۳۹)

گۆرەپانى وەرزشى خويندنگاكان

رېزبەند	رېژەى سەدى	ژمارە	نەگەرەكان	ژ
۱	%۵۶,۵۲	۱۳	بەلى	۱
۲	%۴۳,۴۷	۱۰	نەخىر	۲
	%۱۰۰	۲۳	كۆى گىشتى	

شىۋەى (۳۰)

رېژەى گۆرەپانى وەرزشى خويندنگاكان

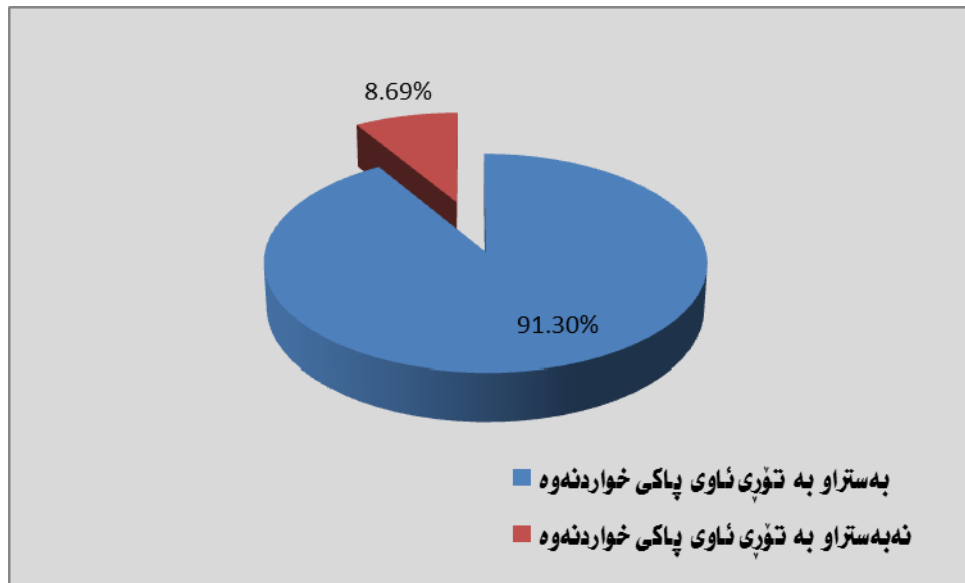
۲۰- تۆرى ئاوى خواردنه وهى خويندنگاكان:

به پيى نه نجامه كانى خشتهى (۴۰) ده ركه وتووه، به ريژهى (۹۱,۳۰٪) خويندنگا پيشه بيه كان به سترانه ته وه به ئاوى پاكى خواردنه وه، له به رامبه ردا به ريژهى (۸,۶۹٪) نه به ستراون به ئاوى پاكى خواردنه وه، نه گهرچى ريژهى به ستنه وه به ئاوى پاكى خواردنه وه زور به رزه، به لام ده بينين زور له و خويندنگا يانه تانكى و پيداويستيه كانى ئاويان كه مه يا خود كه لكى نه ماوه و ئاوه كانيان شياوى خواردنه وه نايه، بويه به بپواى ئيمه بوونى ئا و پيويستيه كى زه روى خويندنگا پيشه بيه كانه ئه و يش به هوى هه بوونى وه رزشه و كارى زورى خويندكاران له خويندنگا پيشه بيه كاندا، بو زانيارى زياتر بپروانه خشتهى (۴۰).

خشتهى (۴۰)

تۆرى ئاوى خواردنه وهى خويندنگاكان

ژ	جۆره كهى	ژماره	ريژهى سهدى	ريژه بند
۱	به ستراون به تۆرى ئاوى پاكى خواردنه وه	۲۱	۹۱,۳۰٪	۱
۲	نه به ستراون به تۆرى ئاوى پاكى خواردنه وه	۲	۸,۶۹٪	۲
	كۆي گشتى	۲۳	۱۰۰٪	

شيوهى (۳۱)

ريژهى تۆرى ئاوى خواردنه وهى خويندنگاكان

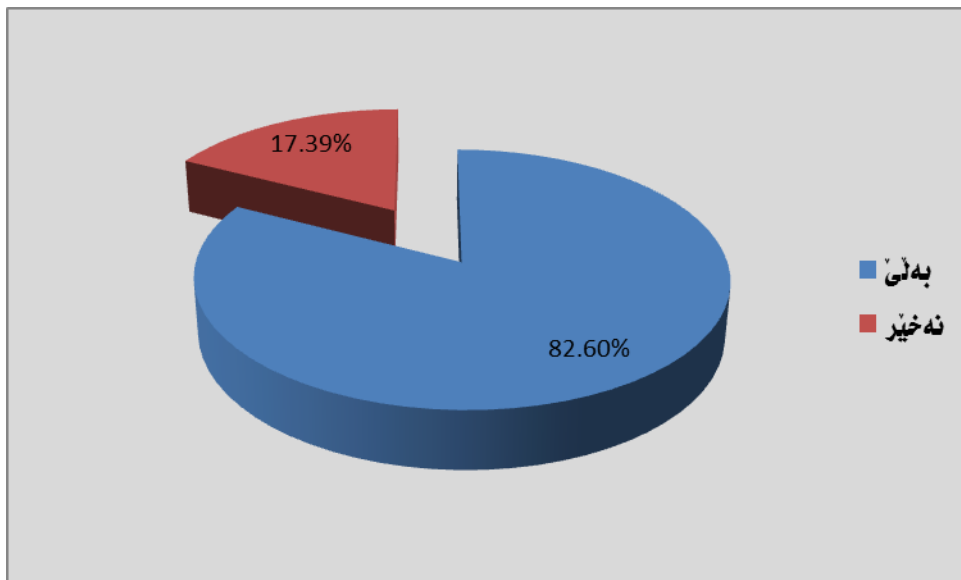
۲۱- فرۆشگا (حانوت) ى خوڭندنگاكان:

ھەرۆك لھ خشتھى (۴۱) دا ھركھوتووه، به رېژھى (۸۲،۶۰٪) خوڭندنگا پېشھبھهكان فرۆشگايان ھھبھ، له بهرامبھردا به رېژھى (۱۷،۳۹٪) خوڭندنگا پېشھبھهكان فرۆشگايان نبھه، به برواي ئبھه نه بوونى فرۆشگا گرفتبھكى دبكه به كه پووبه پووى خوڭندكاران بوته وه، چونكه ناكربھت چھند كاربھربھك وانھى تبورى و پراكتبھكى بخوڭنبھت و ھبچ فرۆشگايهك نه ببھت بو پبداو بھسبھهكانى خوڭندكاران. بو زانبارى زبببتر پروانه خشتھى (۴۱).

خشتهى (۴۱)

فرۆشگا (حانوت) ى خوڭندنگاكان

رېزبھند	رېژھى سھدى	ژماره	نھگھرهكان	ژ
۱	۸۲،۶۰٪	۱۹	به ئب	۱
۲	۱۷،۳۹٪	۴	نه خببر	۲
	۱۰۰٪	۲۳	كوى گشتى	

شبھوى (۳۲)

رېژھى فرۆشگا (حانوت) ى خوڭندنگاكان

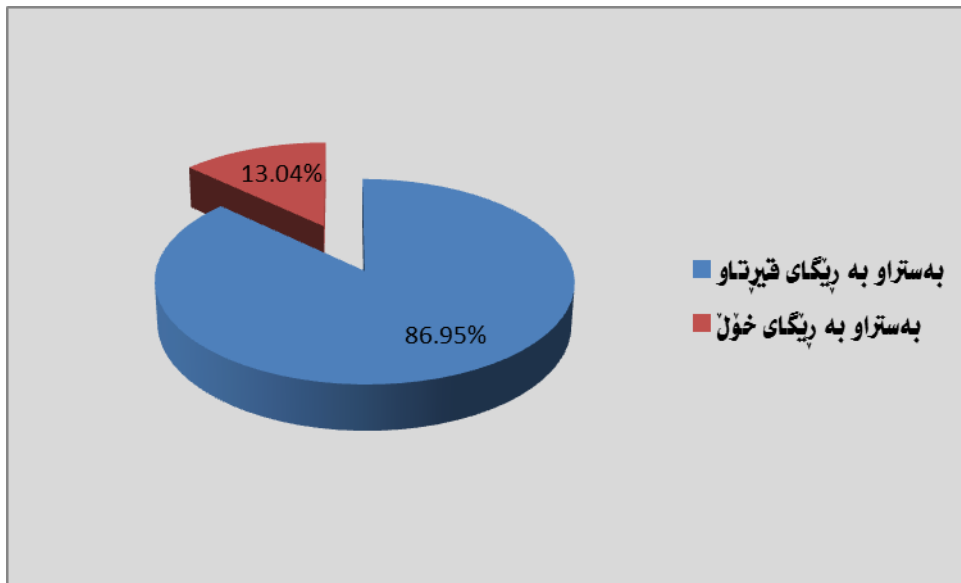
۲۲- به ستنه وهی خویندنگاکان به ریگای سهره کی:

به پیی نه نجامه کانی خشته ی (۴۲) ده رکه وتووه، به ریژه ی (۸۶,۹۵٪) خویندنگا پیشه ییه کان به ستراون به ریگای قیرتاو، له به رامبه ریشدا به ریژه ی (۱۳,۰۴٪) نه به ستراون به ریگای قیرتاو، نه گه رچی ریژه ی یه که م به رزه، به لام به برپوای نیمه گرنکه سهرجه م خویندنگا پیشه ییه کان و خویندنگا کانی دیکه به سترینه وه به ریگای قیرتاو یا خود کونکریت، نه ویش به هوی نه وهی وهرزی خویندن له م هه ریمه ی نیمه دا ده که ویته وهرزی زستان، به مه ش به هوی بارینی به فرو باران ریگاکان بو هاتوچوکردنی خویندکاران گونجاو نابیت. بو زانیاری زیاتر پروانه خشته ی (۴۲).

خشته ی (۴۲)

به ستنه وهی خویندنگاکان به ریگای سهره کی

ژ	جوره که ی	ژماره	ریژه ی سه دی	ریزه بند
۱	به ستراون به ریگای قیرتاو	۲۰	۸۶,۹۵٪	۱
۲	به ستراون به ریگای خوّل	۳	۱۳,۰۴٪	۲
	کوی گشتی	۲۳	۱۰۰٪	

شیوه ی (۳۳)

ریژه ی به ستنه وهی خویندنگاکان به ریگای سهره کی

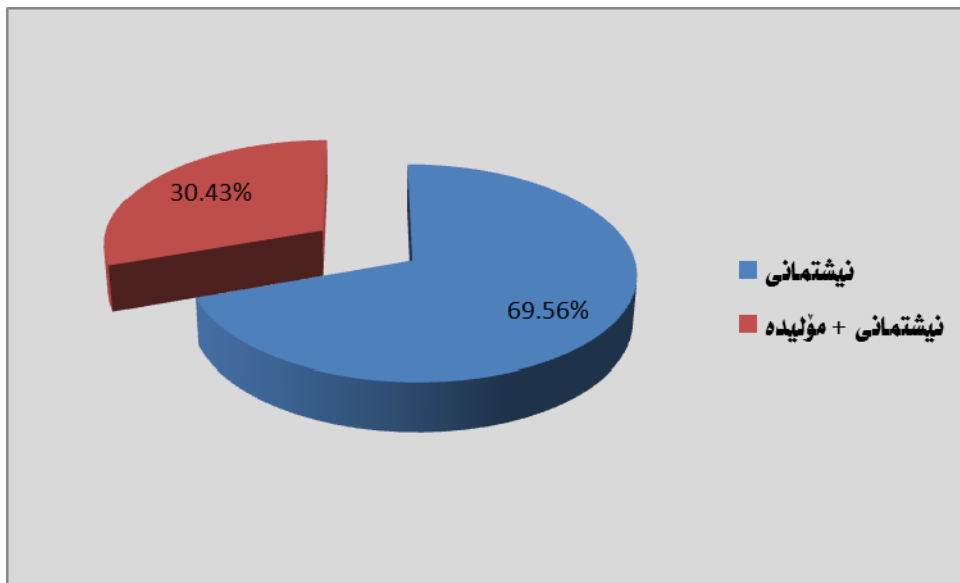
۲۳- سەرچاوهی کاره‌بای خویندنگاکان:

هه‌روه‌ک له خشته‌ی (۴۳) دا ده‌رکه‌وتوو، به‌رێژه‌ی (٪.۶۹,۵۶) خویندنگا پیشه‌بیه‌کان سەرچاوه‌ی کاره‌بایان نیشتمانییه، له به‌رامبه‌ردا به‌رێژه‌ی (٪.۳۰,۴۳) خاوه‌نی کاره‌بای نیشتمانی و مۆلیده‌ن به‌یه‌که‌وه، بوونی ئەم رێژه به‌رزه‌ی کاره‌بای نیشتمانی به‌ته‌نها بۆ خویندنگا پیشه‌بیه‌کان گرفتێکی دیکه‌یه‌ی خویندنگاکانه، چونکه هه‌بوونی وانه‌ی پراکتیکی و تاقیگه‌کان پێویستیان به کاره‌بای به‌رده‌وام ده‌بێت، ئەمه‌ جگه له‌وه‌ی هه‌ندیک له‌ خویندنگایانه‌ی کاره‌بای مۆلیده‌شیان هه‌یه، ره‌نگه وه‌کو پێویست نه‌توانن مۆلیده‌کانیان به‌کاربهێنن، ئه‌ویش به‌هۆی هه‌بوونی خه‌رجی پێداویستی مۆلیده‌کان و کارپێکه‌ری مۆلیده. بۆ زانیاری زیاتر ب‌روانه خشته‌ی (۴۳).

خشته‌ی (۴۳)

سەرچاوه‌ی کاره‌بای خویندنگاکان

ژ	سەرچاوه‌ی کاره‌با	ژماره	رێژه‌ی سه‌دی	رێزبه‌ند
۱	نیشتمانی	۱۶	٪.۶۹,۵۶	۱
۲	نیشتمانی + مۆلیده	۷	٪.۳۰,۴۳	۲
	کو‌ی گشتی	۲۳	٪.۱۰۰	

شیوه‌ی (۳۴)

رێژه‌ی سەرچاوه‌ی کاره‌بای خویندنگاکان

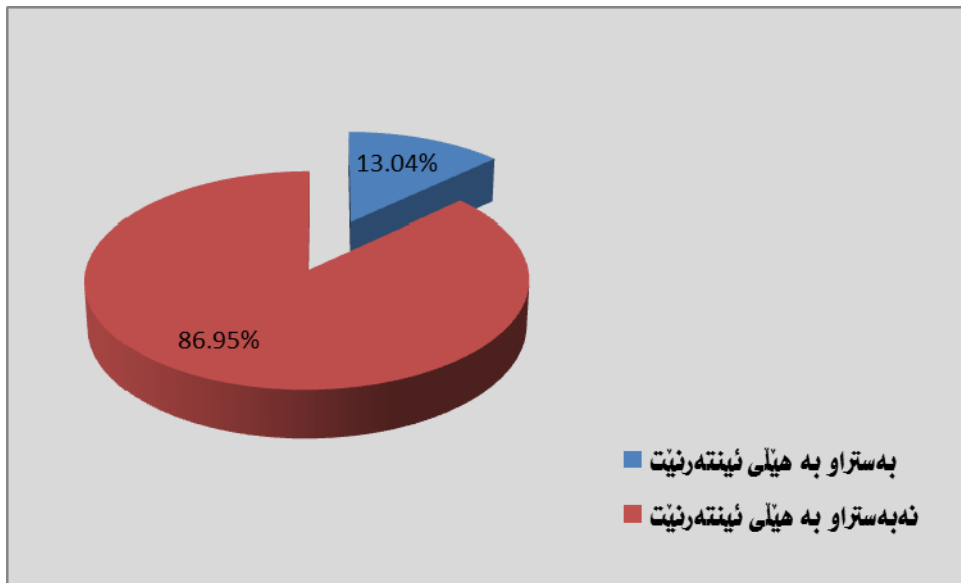
۲۴- هیلی ئینتەرنیّت لە خویندنگاکان:

بەپێی ئەنجامەکانی خشتەیی (۴۴) دەرکەوتوو، بەرێژەی (٪.۸۶,۹۵) خویندنگا پیشەییەکان نەبەستراون بە هیلی ئینتەرنیّت، کە ئەم بەرێژەیە بەرزترین بەرێژە، بە برۆای ئیمە هەبوونی هیلی ئینتەرنیّت بە تاییەتی بۆ وانه پراکتیکی و تاقیگەکان زۆر پێویستن، بۆئەوێ لە رێگەی ئینتەرنیّتەو وانهکانی سەردەم سوودیان لێوەریگرت و خویندکارانیان بتوانن سوود وەرگیرن لەم وانا، هەرۆک لە خشتەکەدا دەرکەوتوو بەرێژەی (٪.۱۳,۰۴) خویندنگا پیشەییەکان بەستراون بە هیلی ئینتەرنیّت، کە بەبرۆای ئیمە ئەم بەرێژەیە کەمە. بۆ زانیاری زیاتر برۆانە خشتەیی (۴۴).

خشتەیی (۴۴)

هیلی ئینتەرنیّت لە خویندنگاکان

ژ	جۆرەکەیی	ژمارە	رێژەی سەدی	ریزبەند
۱	بەستراو بە هیلی ئینتەرنیّت	۳	٪.۱۳,۰۴	۲
۲	نەبەستراو بە هیلی ئینتەرنیّت	۲۰	٪.۸۶,۹۵	۱
	کۆی گشتی	۲۳	٪.۱۰۰	

شیۆەیی (۳۵)

رێژەی هیلی ئینتەرنیّت لە خویندنگاکان

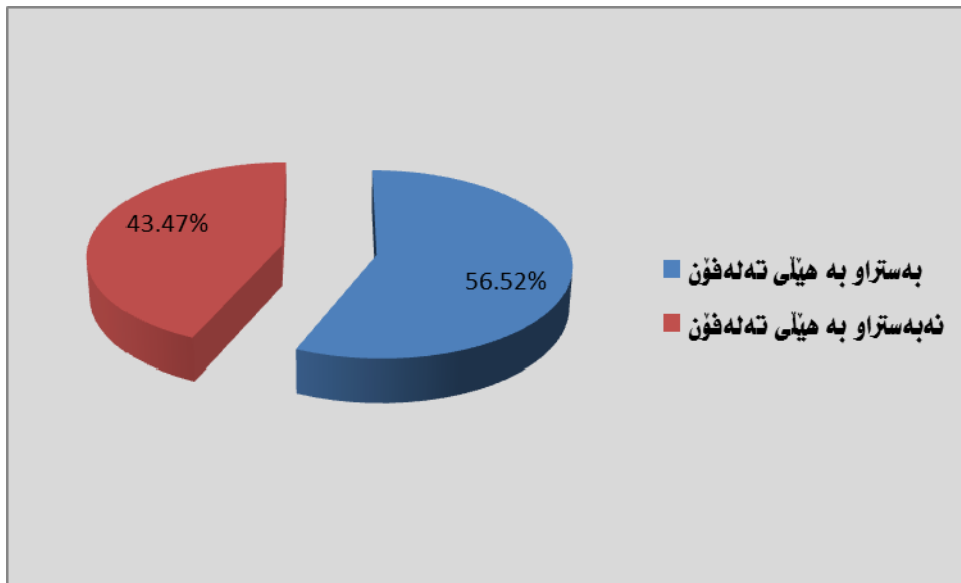
۲۵- هیلی تلهفون له خویندنگاکان:

ههروهك لهخشتهی (۴۵) دا دهركهوتووه، بهرپژهی (۵۶,۵۲٪) خویندنگا پیشهیهکان بهستراون به هیلی تلهفونی ناوخویی، لهبهرامبهریشدا بهرپژهی (۴۳,۴۷٪) خویندنگا پیشهیهکان نهبهستراون به هیلی تلهفون، پهنگه له سهردمی ئیستادا به ههبوونی موبایل گرنگی تلهفونی ناوخویی کهم بووبیتهوه، بهلام بهبروای ئیمه ههبوونی تلهفونی ناوخویی بۆ خویندنگا پیشهیهکان و سهرجه م خویندنگاکانی دیکه پیویستن، چونکه هیلی تلهفونی خویندنگاکان مولکی ههموانه و دهتوانریت زۆرتتر سوودی لیوهربگیریت بۆ رایسی کردنی کارهکانی خویندنگا پیشهیهکان. بۆ زانیاری زیاتر پروانه خشتهی (۴۵).

خشتهی (۴۵)

هیلی تلهفون له خویندنگاکان

ژ	جۆرهکهی	ژماره	رپژهی سهدی	رپزبه ند
۱	بهستراو به هیلی تلهفون	۱۳	۵۶,۵۲٪	۱
۲	نهبهستراو به هیلی تلهفون	۱۰	۴۳,۴۷٪	۲
	کۆی گشتی	۲۳	۱۰۰٪	

شیوهی (۳۶)

رپژهی هیلی تلهفون له خویندنگاکان

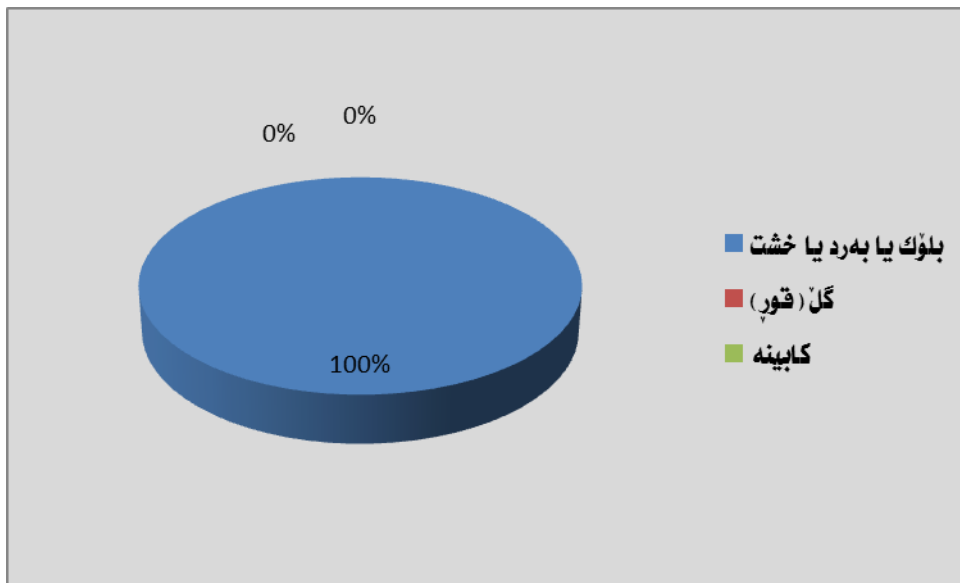
۲۶- پېكھاتەى درووستكراوى خويندنگاكان:

بەپپى ئەنجامەكانى خشتەى (۴۶) دەرکەوتووه، بەرپژەى (۱۰۰٪) خويندنگا پيشەپپەكان پېكھاتەى درووستكراوىيان بلۆك يان بەرد يان خشتە، كەئەم پېژەپپە جىگەى دلخۆششە، چونكە ئەوہى ئىمە تېببىمان كردووه لە بەشىكى زۆرى خويندنگا بنەرەتپپەكاندا خويندنگاكان لە قورپ ياخود لەكابىنە درووستكراون و خويندكاران تېپدا دەخوينن. بۇ زانىارى زياتر بروانە خشتەى (۴۶).

خشتەى (۴۶)

پېكھاتەى درووستكراوى خويندنگاكان

ژ	جۆرەكەى	ژمارە	رېژەى سەدى
۱	بلۆك يا بەرد يا خشت	۲۳	٪۱۰۰
۲	گل (قورپ)	۰	٪۰
۳	كابىنە	۰	٪۰
	كۆى گشتى	۲۳	٪۱۰۰

شپوہى (۳۷)

رېژەى پېكھاتەى درووستكراوى خويندنگاكان

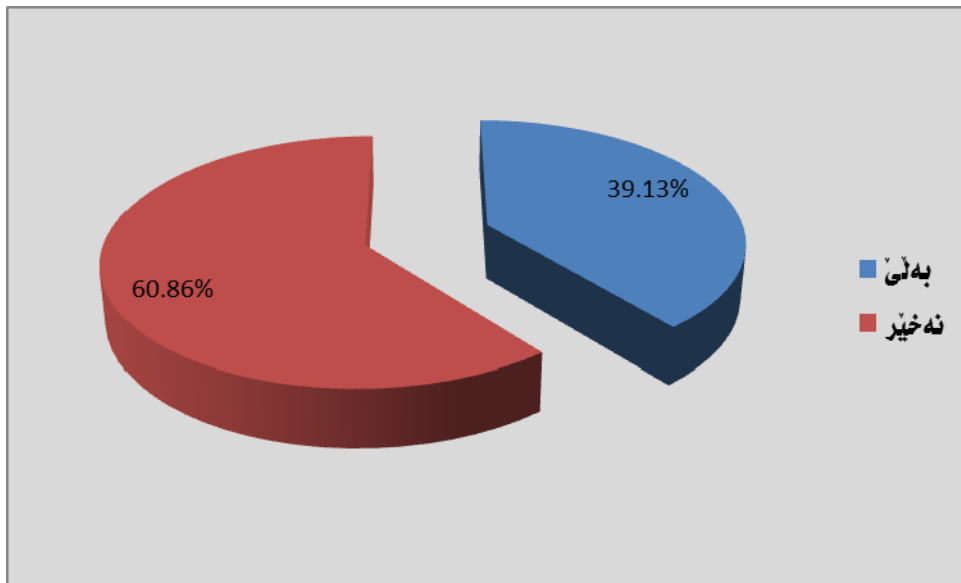
۲۷- بینای خویندنگاكان نۆژەنكراونهتەوہ:

ھەرەك لە خشتەى (۴۷) دا ھەر كەوتووہ، بەرپۆژەى (۶۰،۸۶٪) خویندنگا پيشەببەكان نۆژەن نەكراونەتەوہ، كە ئەمشە بەرترپین پۆژەببە، لەبەبەرامبەردا بە پۆژەى (۳۹،۱۳٪) خویندنگاكان نۆژەنكراونەتەوہ، بوونى ئەو پۆژە بەرزە بۆ نۆژەننەكردنەوہى خویندنگا پيشەببەكان گرتىكى دىكەببە كە پووبەپوویان بۆتەوہ، چونكە بەھۆى ھەبوونى وەرشە و كارى بەردەوامى خویندكاران لە وەرشە و تاقىگەكان، وا دەكات، كە خویندنگا پيشەببەكان بەبەردەوامى نۆژەن بكرىنەوہ، ئەوہى ئىمە سەرنجمان داوہ بەشيك لەو خویندنگا پيشەببەكان لەوكاتەى كراونەتەوہ تاوہكو ئىستاكە نۆژەن نەكراونەتەوہ. بۆ زانیارى زیاتر بروانە خشتەى (۴۷).

خشتەى (۴۷)

بینای خویندنگاكان نۆژەنكراونەتەوہ

ژ	نەگەرەكان	ژمارە	رپۆژەى سەدى	رپۆژەببەند
۱	بەئى	۹	٪۳۹،۱۳	۲
۲	نەخپەر	۱۴	٪۶۰،۸۶	۱
	كۆى گشتى	۲۳	٪۱۰۰	

شپۆهى (۳۸)

رپۆژەى بینای خویندنگاكان نۆژەنكراونەتەوہ

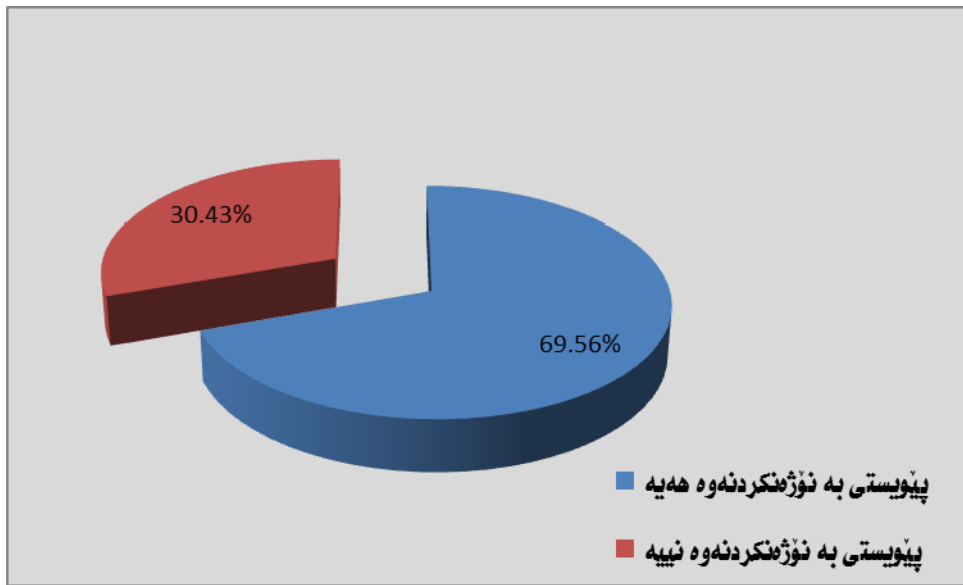
۲۸- پېويست بوون به نۆژەنكردنه‌وه و نۆژەن نه‌كردنه‌وه‌ی خویندنكاگان:

به‌پيی ئەجامه‌كاني خشته‌ی (۴۸) ده‌ركه‌وتووه، به‌ريژه‌ی (۶۹,۵۶٪) خویندنكاگ پيشه‌بیه‌كان پېويستيان به‌نۆژەنكردنه‌وه هه‌یه، له‌به‌رامبه‌ريشدا به‌ريژه‌ی (۳۰,۴۳٪) پېويستيان به‌نۆژەنكردنه‌وه نيه‌یه، به‌رزی ريژه‌ی يه‌كه‌م ئەوه ده‌رده‌خات كه به‌شيك له‌و خویندنكاگيانه له ئیستادا باری بيناكانيان زۆر خراپه، ئەوه‌نده‌ی ئیمه‌ش تيبينيمان كرډووه به‌شيك له‌و خویندنكاگيانه له ئیستادا شياوی ئەوه نين بۆ خویندنكاگ پيشه‌ی و پېويستيان به‌نۆژەنكردنه‌وه و ده‌ستكاری زۆر هه‌یه تاوه‌كو بۆ خویندنكاگه‌کی پيشه‌ی بگونجیت. بۆ زانیاری زیاتر پروانه خشته‌ی (۴۸).

خشته‌ی (۴۸)

پېويست بوون به‌نۆژەنكردنه‌وه و نۆژەن نه‌كردنه‌وه‌ی خویندنكاگان

ژ	جۆره‌كه‌ی	ژماره	ريژه‌ی سه‌دی	ريژه‌بەند
۱	پېويستی به‌نۆژەنكردنه‌وه هه‌یه	۱۶	٪۶۹,۵۶	۱
۲	پېويستی به‌نۆژەنكردنه‌وه نيه‌یه	۷	٪۳۰,۴۳	۲
	كۆی گشتی	۲۳	٪۱۰۰	

شيوه‌ی (۳۹)

ريژه‌ی پېويست بوون به‌نۆژەنكردنه‌وه و نۆژەن نه‌كردنه‌وه‌ی خویندنكاگان

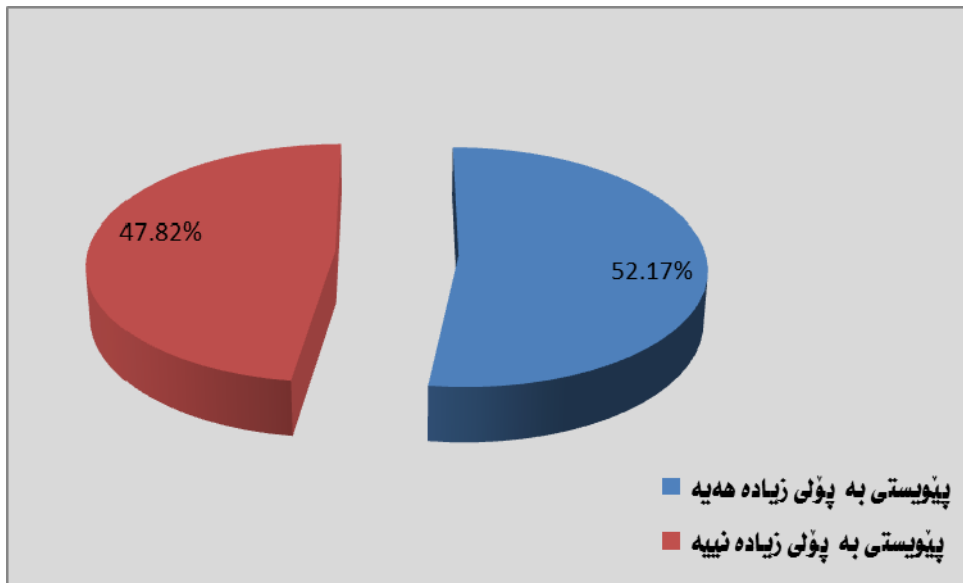
۲۹- پېۋېستېبون و پېۋېست نەبوونى خويندنگاكان به پۆلى زياده:

هەرۆك له خشتهى (۴۹) دا دەرکەوتوو، بهرېژهى (۵۲،۱۷٪) خويندنگا پېشەبېهكان پېۋېستيان به پۆلى زياده هەيه، له بهرامبەردا بهرېژهى (۴۷،۸۲٪) پېۋېستيان به پۆلى زياده نېيه، ئەگەرچى ئەم دوو پېژههيه تا رادهيهك لهيهكهوه نزيکن، بهلام پېژههكان ئەوه دەردهخەن، كه بهشيك له خويندنگا پېشەبېهكان پۆلى پېۋېستيان نېيه بۆ خويندكاران، رەنگه هەر ئەمەش واىكردبیت كه نهتوانن ژمارهيهكى زياترى خويندكاران لهو ژمارهيهى ئىستاكه بۆ خويندن وەرېگرن، ئەويش بههۆى نەبوون ياخود كه مى پۆلهكانى خويندنهوه. بۆ زانيارى زياتر بپروانه خشتهى (۴۹).

خشتهى (۴۹)

پېۋېستېبون و پېۋېست نەبوونى خويندنگاكان به پۆلى زياده

ژ	جۆرهكهى	ژماره	رېژهى سهدى	رېزهاند
۱	پېۋېستى به پۆلى زياده هەيه	۱۲	۵۲،۱۷٪	۱
۲	پېۋېستى به پۆلى زياده نېيه	۱۱	۴۷،۸۲٪	۲
	كۆى گشتى	۲۳	۱۰۰٪	

شېوهى (۴۰)

رېژهى پېۋېستېبون و پېۋېست نەبوونى خويندنگاكان به پۆلى زياده

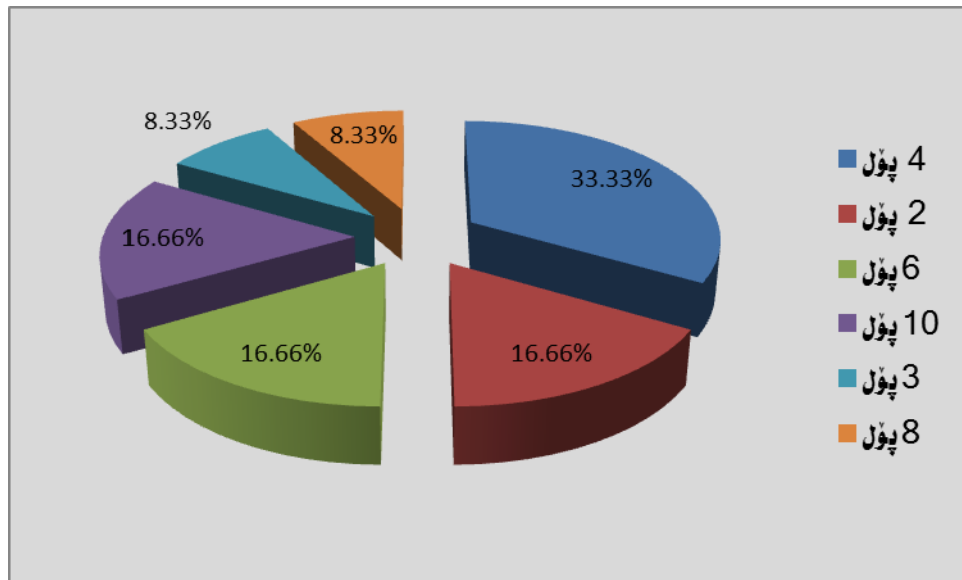
۳۰- پیوسته‌بون به پۆلی زیادهی خویندنگاکان:

به پیی ئه‌نجامه‌کانی خشتهی (۵۰) ده‌رکه‌وتوه، به پیی سرووشتی خویندنگا پیشه‌بیه‌کان بۆ پیوست بوون به پۆلی زیاده جیاوازه، به‌جۆریک به‌رزترین ریژه که ریژه‌که‌ی ده‌گاته (۳۳,۳۳٪) پیوستیان به (۴) پۆلی هه‌یه، دواتر (۲) پۆلی و (۶) پۆلی (۱۰) پۆلی دیت، که ریژه‌که‌یان وه‌کو یه‌که و ده‌گاته (۱۶,۶۶٪)، دواتر (۳) پۆلی و (۸) پۆلی، که ئه‌مانیش هه‌مان ریژه‌ی وه‌کو یه‌کیان هه‌یه و ریژه‌که‌ی (۵,۵٪)، به‌بروای ئیمه‌ گرنگن ژماره‌ی پۆلی خویندنگاکان به پیی خواستی خویندنگاکان بیت. بۆ زانیاری زیاتر بروانه خشتهی (۵۰).

خشتهی (۵۰)

پیوسته‌بون به پۆلی زیادهی خویندنگاکان

ژ	ژماره‌ی پۆل	ژماره	ریژه‌ی سه‌دی	ریزبه‌ند
۳	۴ پۆل	۴	٪۳۳,۳۳	۱
۱	۲ پۆل	۲	٪۱۶,۶۶	۳
۴	۶ پۆل	۲	٪۱۶,۶۶	۳
۶	۱۰ پۆل	۲	٪۱۶,۶۶	۳
۲	۳ پۆل	۱	٪۸,۳۳	۵,۵
۵	۸ پۆل	۱	٪۸,۳۳	۵,۵
	کۆی گشتی	۱۲	٪۱۰۰	

شێوهی (۴۱)

ریژه‌ی پیوسته‌بون به پۆلی زیادهی خویندنگاکان

سيئەم: ئامارى خويندكاران:

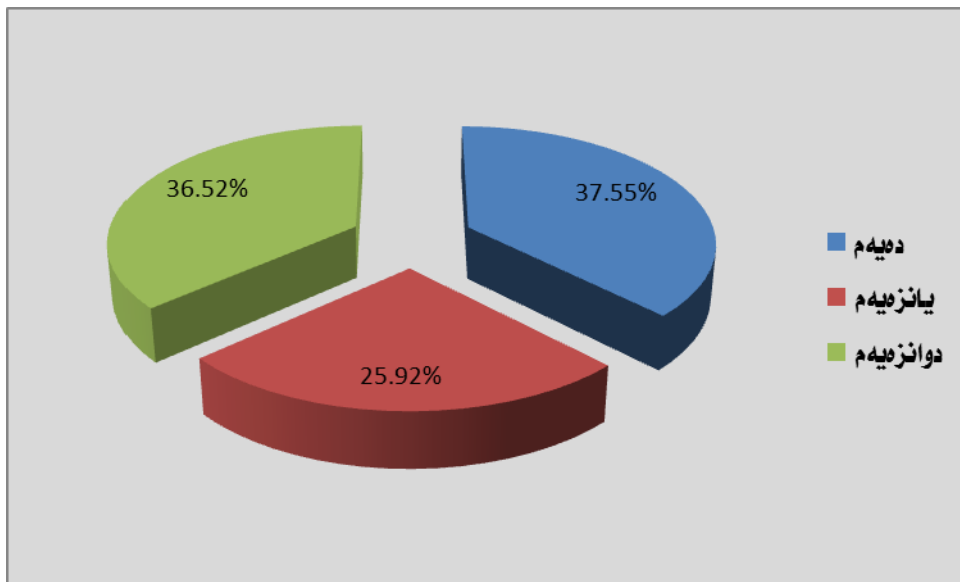
۱- ژمارەى خويندكاران بە پىي رەگەز بۇ سالى خويندنى ۲۰۱۶ - ۲۰۱۷:

هەوەك لە خشتەى (۵۱) دا دەرکەوتووه، بەرزترين پيژە بۇ ژمارەى خويندكاران بۇ پۇلى دەيمە كە پيژەكەى دەگاتە (۳۷,۵۵٪)، دواى ئەويش خويندكارانى پۇلى دوانزيەم ديت بە پيژەيهكى جياوازتر، بەلام تا رادەيهك لەيهكتريهوه نزيكن و پيژەكەى دەگاتە (۳۶,۵۲٪)، دوا هەمين پيژەش بۇ خويندكارانى پۇلى يانزەيهمه كە پيژەكەى دەگاتە (۲۵,۹۲٪)، هەروەك لە خشتەكەدا دەرەكەوييت، كە ژمارەى خويندكارانى كور لە هەر سى قوناغەكەى خويندندا زۆر زياتر لە ژمارەى خويندكارانى كچ، رەنگە ئەمەش بەهۆى كلتورى كۆمەلەكەمانهوه بيت، كە زياتر كوران حەز بە فيربوونى پيشە دەكەن و لە بازاردا زياتر كاردهكەن. بۇ زانبارى زياتر بپروانه خشتەى (۵۱).

خشتەى (۵۱)

ژمارەى خويندكاران بە پىي رەگەز بۇ سالى خويندنى ۲۰۱۶ - ۲۰۱۷

ريزبەند	ريژەى سەدى	كۆى گشتى	ژمارە		پۇل	ژ
			كچ	كور		
۱	۳۷,۵۵٪	۱۶۸۰	۶۰۷	۱۰۷۳	دەيمە	۱
۳	۲۵,۹۲٪	۱۱۶۰	۴۰۹	۷۵۱	يانزەيهم	۲
۲	۳۶,۵۲٪	۱۶۳۴	۶۴۲	۹۹۲	دوانزەيهم	۳
	۱۰۰٪	۴۴۷۴	۱۶۵۸	۲۸۱۶	كۆى گشتى	

شيۆەى (۴۲)

ريژەى خويندكاران بۇ سالى خويندنى ۲۰۱۶ - ۲۰۱۷

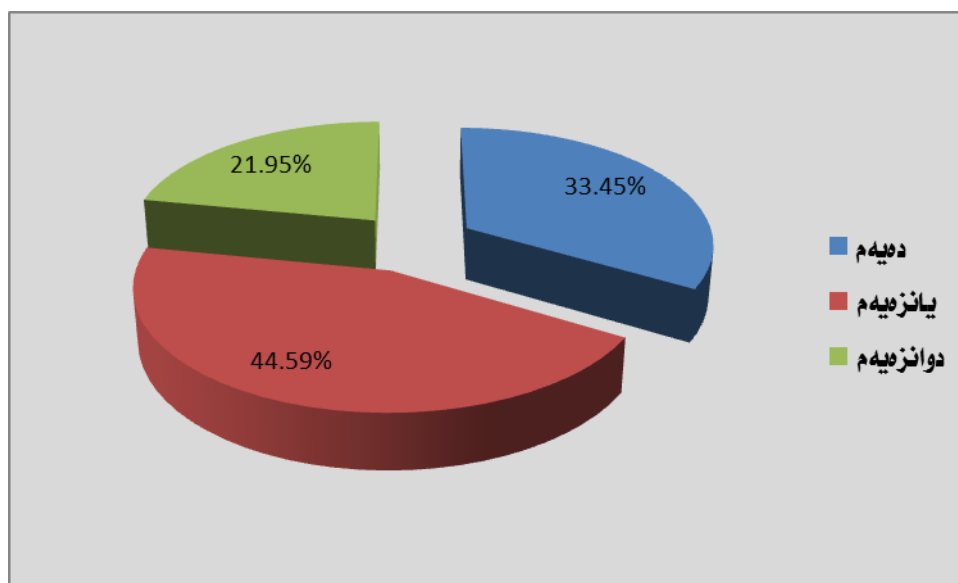
۲- ژماره‌ی خویندکارانی دەرچوو به پیتی ره‌گه‌ز بۆ سالی خویندنی ۲۰۱۵-۲۰۱۶:

به پیتی نه‌نجامه‌کانی خشته‌ی (۵۲) دهرکه‌وتوو، به‌ریژه‌ی (٪.۴۴،۵۹) خویندکاران له پۆلی یانزه‌یه‌م دەرچونه، که نه‌مه‌به‌رزترین ریژه‌یه، دوا به‌دوای نه‌ویش خویندکارانی پۆلی ده‌یه‌م و دوانزه‌یه‌م دین به دوو ریژه‌ی جیاوازی به‌دوای یه‌کتیدا، هه‌روه‌ک له خشته‌که‌دا دهرکه‌وتوو که ژماره‌ی دەرچوانی کور زیاتر له کچان، به‌لام ره‌نگه‌ نه‌مه‌ش به‌هۆی نه‌وه‌و به‌یت که ژماره‌ی خویندکارانی کور له هه‌ر سی قوناغه‌که‌ی خویندندا زور زیاتره له ژماره‌ی خویندکارانی کچ. بۆ زانیاری زیاتر پروانه خشته‌ی (۵۲).

خشته‌ی (۵۲)

ژماره‌ی خویندکارانی دەرچوو به پیتی ره‌گه‌ز بۆ سالی خویندنی ۲۰۱۵-۲۰۱۶

ژ	پۆل	ژماره		کۆی گشتی	ریژه‌ی سه‌دی	ریژه‌بهند
		کور	کچ			
۱	ده‌یه‌م	۶۴۱	۳۸۳	۱۰۲۴	٪.۳۳،۴۵	۲
۲	یانزه‌یه‌م	۷۹۹	۵۶۶	۱۳۶۵	٪.۴۴،۵۹	۱
۳	دوانزه‌یه‌م	۳۵۵	۳۱۷	۶۷۲	٪.۲۱،۹۵	۳
	کۆی گشتی	۱۷۹۵	۱۲۶۶	۳۰۶۱	٪.۱۰۰	

شیوه‌ی (۴۳)

ریژه‌ی خویندکارانی دەرچوو بۆ سالی خویندنی ۲۰۱۵-۲۰۱۶

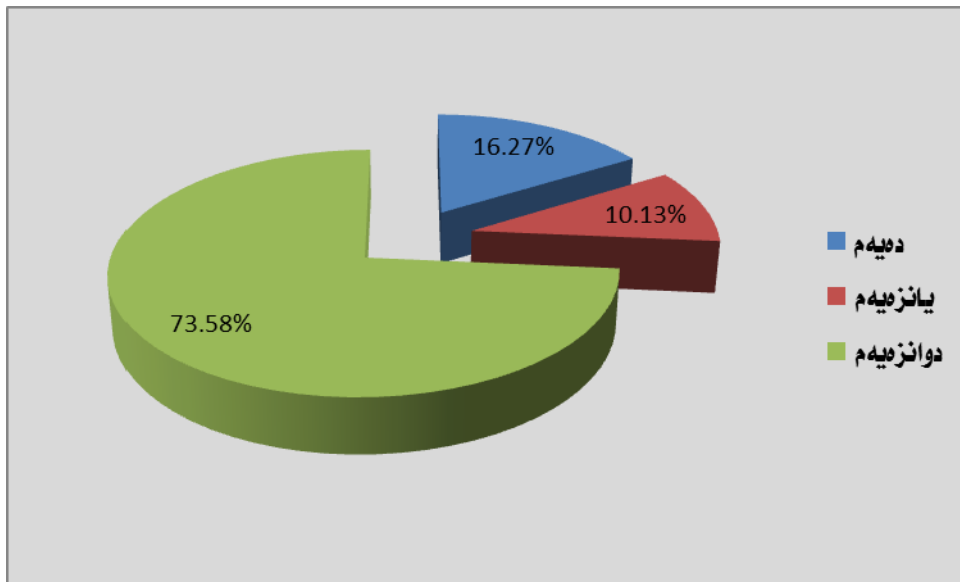
۳- ژماره‌ی خویندکارانی دهرنه‌چوو به پپی ره‌گه‌ز بۆ سالی خویندنی ۲۰۱۵-۲۰۱۶:

هه‌روه‌ک له خشته‌ی (۵۳) دا دهرکه‌وتوو، به‌پپه‌ی (۷۳,۵۸٪) خویندکاری پۆلی دوانزه‌یه‌م دهرنه‌چوو، که ئەم پپه‌یه‌ به‌رتترین پپه‌یه، دوا به‌دوای ئەویش خویندکارانی پۆلی ده‌یه‌م و یانزه‌یه‌م دین به‌ دوو پپه‌یه‌ جیاواز، په‌نگه‌ ئەم پپه‌یه‌ به‌ره‌ش به‌هۆی ئەو ترس و دل‌ه‌راوکییه‌ی خویندکارانه‌وه‌ بیته‌ له‌ تاقیکردنه‌وه‌ی وزاری، یاخود هه‌ر هۆکاریکی دیکه‌، هه‌روه‌ک له‌ خشته‌که‌دا هاتوو ژماره‌ی خویندکارانی کوپ زۆر زیاتره‌ له‌ ژماره‌ی خویندکارانی کچ بۆ دهرنه‌چوونیان، په‌نگه‌ ئەمه‌ش به‌هۆی زۆری ژماره‌ی خویندکارانی کوپ بیته‌ له‌ چاو ژماره‌ی خویندکارانی کچ. بۆ زانیاری زیاتر بڕوانه‌ خشته‌ی (۵۳).

خشته‌ی (۵۳)

ژماره‌ی خویندکارانی دهرنه‌چوو به‌ پپی ره‌گه‌ز بۆ سالی خویندنی ۲۰۱۵-۲۰۱۶

ژ	پۆل	ژماره		کۆی گشتی	رپه‌یه‌ سهدی	رپه‌به‌ند
		کوپ	کچ			
۱	ده‌یه‌م	۱۴۰	۳۵	۱۷۵	٪۱۶,۲۷	۲
۲	یانزه‌یه‌م	۸۰	۲۹	۱۰۹	٪۱۰,۱۳	۳
۳	دوانزه‌یه‌م	۴۵۳	۳۳۸	۷۹۱	٪۷۳,۵۸	۱
	کۆی گشتی	۶۷۳	۴۰۲	۱۰۷۵	٪۱۰۰	

شپوه‌ی (۴۴)

رپه‌یه‌ی خویندکارانی دهرنه‌چوو بۆ سالی خویندنی ۲۰۱۵-۲۰۱۶

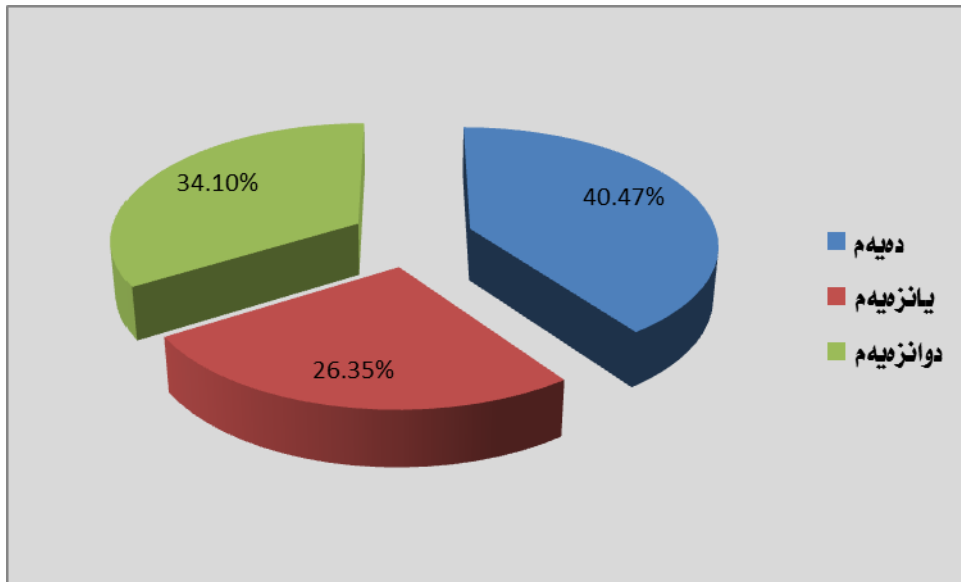
۴- ژماره‌ی خویندکارانی دابراو به پپی ره گهز بۆ سالی خویندنی ۲۰۱۵-۲۰۱۶

به پپی نه‌نجامه‌کانی خشته‌ی (۵۴) دهرکه‌وتوه، به ریژه‌ی (۴۰,۴۷٪)، که به‌رزترین ریژه‌یه خویندکارانی پۆلی ده‌یه‌م دابراون له خویندنه، ئینجا پۆله‌کانی دوانزه‌م و یانزه‌یه‌م دین به دوو ریژه‌ی جیاواز، ره‌نگه‌ هۆکاری وازه‌ینانیش بۆ چه‌ند خالیگ بگه‌ریته‌وه له‌وانه هۆکاره‌کانی (کۆمه‌لایه‌تی، ئابووری، تهن‌رووستی، ده‌روونی، پانه‌هاتن له‌گه‌ل ژینگه‌ی خویندنگا، کۆنی پرۆگرامی خویندن ونه‌گونجانی له‌گه‌ل ویستی خویندکاره‌که، شیوازی وانه‌وتنه‌وه له‌لایه‌ن مامۆستایان، نه‌بوونی رابه‌ری په‌روه‌رده‌یی، که‌می شاره‌زایی مامۆستا و مامه‌له‌ی توند له‌گه‌ل خویندکاران، هۆکاری که‌سی خویندکاره‌که، ترس له‌تاقیکردنه‌وه و چه‌ندین هۆکاری دیکه)، هه‌روه‌که له‌خشته‌که‌دا دیاره ژماره‌ی خویندکارانی کور زیاتره له‌کچ، ره‌نگه‌ ئه‌مه‌ش هه‌ر په‌یوه‌ندی به ژماره‌ی زۆری خویندکارانی کور په‌وه‌هه‌بیته. بۆ زانیاری زیاتر برونه خشته‌ی (۵۴).

خشته‌ی (۵۴)

ژماره‌ی خویندکارانی دابراو به پپی ره‌گهز بۆ سالی خویندنی ۲۰۱۵-۲۰۱۶

ریژه‌بند	ریژه‌ی سه‌دی	کۆی گشتی	ژماره		پۆل	ژ
			کچ	کور		
۱	٪۴۰,۴۷	۱۵۳	۲۹	۱۲۴	ده‌یه‌م	۱
۳	٪۲۶,۳۵	۱۰۲	۲۴	۷۸	یانزه‌یه‌م	۲
۲	٪۳۴,۱۰	۱۳۲	۵۱	۸۱	دوانزه‌یه‌م	۳
	٪۱۰۰	۳۸۷	۱۰۴	۲۸۳	کۆی گشتی	

شێوه‌ی (۴۵)

ریژه‌ی خویندکارانی دابراو بۆ سالی خویندنی ۲۰۱۵-۲۰۱۶

چوارەم: ئامارى مامۇستايان:

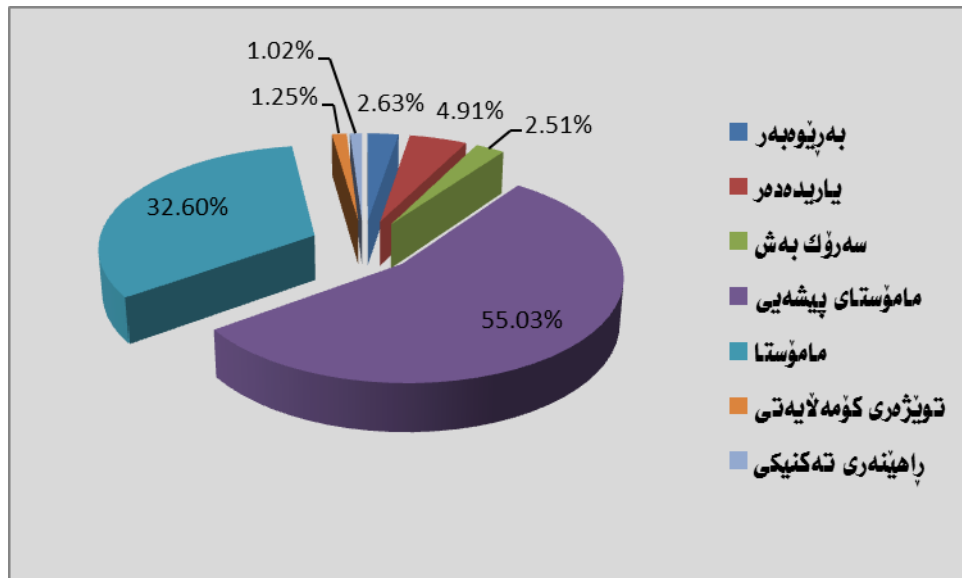
۱- ئامارى پيشەى مامۇستايان بە پيى رەگەز:

ھەررەك لە خىشىتەى (۵۵) دا دەررەكە وتووھ، بە رېژەى (۰.۳، ۵۵٪) پيشەى مامۇستايانى خويىندنگاى پيشەى مامۇستاي پيشەىن، بە رىزى ئەم رېژەى جىگەى دلخۇشىيە، چونكە خويىندنگا پيشەىيەكان پيويستايان زياتر بە مامۇستاي پيشەىيەى ھەىە لە چاۋ پيشەىكانى دىكە، ھەررەك لە خىشىتەى دا چەند رېژەىيەكى دىكە بەرچاۋ دەررەكەن، كە بەلاى ئىمەوھ جىگەى تىيىنن، ئەويش تويژەرى كۆمەلايەتتەى، كە رېژەىكەى دەررەكەتە (۱.۲۵٪) لە رېزىبەندىەكە دا پلەى شەشەمى گرتووھ، كە پيويست بوو رېژەىكەى بەررتر بوايە، بە تايبەتەى كە بۆمان دەررەكە وتووھ، بە ھۆى چەند ھۆكارىك ژمارەىكى زۆر لە خويىندكاران وازيان لە خويىندن ھىناوھ. بۆ زانبارى زياتر بېروانە خىشىتەى (۵۵).

خىشىتەى (۵۵)

ئامارى پيشەى مامۇستايان بە پيى رەگەز

رېزبەند	رېژەى سەدى	كۆى گىشى	ژمارە		پيشەى	ژ
			مى	نير		
۴	۲.۶۳٪	۲۳	۵	۱۸	بەررېوھبەر	۱
۳	۴.۹۱٪	۴۳	۱۴	۲۹	يارىدەدەر	۲
۵	۲.۵۱٪	۲۲	۶	۱۶	سەرۆك بەش	۳
۱	۵۵.۰۳٪	۴۸۱	۲۴۸	۲۳۳	مامۇستاي پيشەىيەى	۴
۲	۳۲.۶۰٪	۲۸۵	۱۶۷	۱۱۸	مامۇستا	۵
۶	۱.۲۵٪	۱۱	۴	۷	تويژەرى كۆمەلايەتەى	۶
۷	۱.۰۲٪	۹	۲	۷	راھبىنەرى تەكنىكى	۷
	۱۰۰٪	۸۷۴	۴۴۶	۴۲۸	كۆى گىشى	

شىۋەى (۴۶) - رېژەى پيشەى مامۇستايان

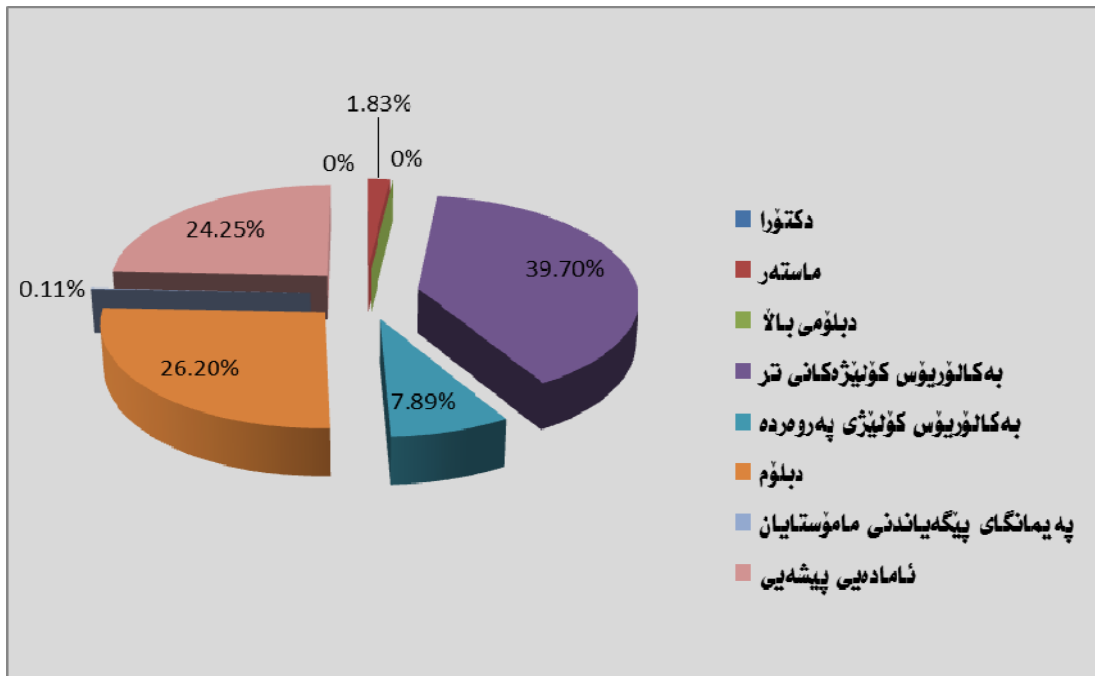
۲- ناماری پروانامه‌ی مامۆستایان به پیتی ره‌گه‌ز:

به پیتی نه‌جامه‌کانی خشته‌ی (۵۶) دهرکه‌وتوو، به‌رزترین ریژه بۆ پروانامه‌ی مامۆستایان، پروانامه‌ی به‌کالۆریۆسه بۆ کۆلیژه جۆراو جۆره‌کانی زانکۆکان به‌دەر له کۆلیژی په‌روه‌رده، که ئه‌ویش هه‌مان پروانامه‌یه، که ریژه‌که‌ی ده‌گاته (۳۹,۷۰٪)، دوابه‌دوای ئه‌ویش پروانامه‌ی دبلۆم دیت. بۆ زانیاری زیاتر پروانه خشته‌ی (۵۶).

خشته‌ی (۵۶)

ناماری پروانامه‌ی مامۆستایان به پیتی ره‌گه‌ز

ریزبه‌ند	ریژه‌ی سه‌دی	کۆی گشتی	ژماره		پروانامه	ژ
			مئ	نیر		
۷,۵	٪۰	۰	۰	۰	دکتۆرا	۱
۵	٪۱,۸۳	۱۶	۲	۱۴	ماستر	۲
۷,۵	٪۰	۰	۰	۰	دبلۆمی بالا	۳
۱	٪۳۹,۷۰	۳۴۷	۱۹۳	۱۵۴	به‌کالۆریۆس کۆلیژه‌کانی تر	۴
۴	٪۷,۸۹	۶۹	۴۲	۲۷	به‌کالۆریۆس کۆلیژی په‌روه‌رده	۵
۲	٪۲۶,۲۰	۲۲۹	۱۳۱	۹۸	دبلۆم	۶
۶	٪۰,۱۱	۱	۱	۰	په‌یمانگای پیگه‌یانندی مامۆستایان	۷
۳	٪۲۴,۲۵	۲۱۲	۷۷	۱۳۵	ئاماده‌یی پیشه‌یی	۸
	٪۱۰۰	۸۷۴	۴۴۶	۴۲۸	کۆی گشتی	

شێوه‌ی (۴۷) - ریژه‌ی پروانامه‌ی مامۆستایان

۳- ناماری پسیپوری مامۆستایان به پئی رهگهز:

له خشتهی (۵۷) دا ده رکه وتوو، به رزترین ریزه بۆ پسیپوری مامۆستایان پسیپوری کاره بایه که ریزه کهی ده گاته (۲۵،۲۰٪)، دوا به دواى ئه ویش پسیپوریهکانی (میکانیک، ژمیاری، زمانی عه ره بی، ئەلکترۆن و... هتد) دین. بۆ زانیاری زیاتر پروانه خشتهی (۵۷).

خشتهی (۵۷)

ناماری پسیپوری مامۆستایان به پئی رهگهز

ژ	پسیپوری	ژماره		کۆی گشتی	ریزه ی سه دی	ریزه بند
		نیر	می			
۱	کاره با	۹۱	۸۶	۱۷۷	٪۲۰،۲۵	۱
۲	میکانیک	۵۸	۲۷	۹۵	٪۱۰،۸۶	۲
۳	ژمیاری	۲۲	۴۶	۶۸	٪۷،۷۸	۳
۴	زمانی عه ره بی	۳۰	۱۴	۴۴	٪۵،۰۳	۴،۵
۵	ئەلکترۆن	۱۳	۳۱	۴۴	٪۵،۰۳	۴،۵
۶	کارگێری	۱۰	۳۳	۴۳	٪۴،۹۱	۶
۷	زمانی کوردی	۱۳	۲۴	۳۷	٪۴،۲۳	۷
۸	زمانی ئینگلیزی	۱۸	۱۵	۳۳	٪۳،۷۷	۸
۹	وینە ی ئەندازە بی	۱	۳۰	۳۱	٪۳،۵۴	۹
۱۰	ئابوری	۱۲	۱۶	۲۸	٪۳،۲۰	۱۰،۵
۱۱	سیارات	۲۸	۰	۲۸	٪۳،۲۰	۱۰،۵
۱۲	کۆمپیوتەر	۱۴	۱۰	۲۴	٪۲،۷۴	۱۲
۱۳	کشتوکال	۱۵	۸	۲۳	٪۲،۶۳	۱۳
۱۴	بیرکاری	۹	۱۲	۲۱	٪۲،۴۰	۱۴
۱۵	نامار و کۆمپیوتەر	۶	۱۴	۲۰	٪۲،۲۸	۱۵
۱۶	کانزاکان	۱۷	۱	۱۸	٪۲،۰۵	۱۶
۱۷	فیزیا	۱۰	۷	۱۷	٪۱،۹۴	۱۷،۵
۱۸	به ره می پوه کی	۲	۱۵	۱۷	٪۱،۹۴	۱۷،۵
۱۹	زانستی بازرگانی	۸	۸	۱۶	٪۱،۸۳	۱۹
۲۰	هه واسازی	۷	۶	۱۳	٪۱،۴۸	۲۰
۲۱	په روه ده ی وه رزش	۹	۱	۱۰	٪۱،۱۴	۲۱
۲۲	به ره می ئازه ل	۴	۲	۶	٪۰،۶۸	۲۲

۲۳,۵	%۰,۵۷	۵	۴	۱	پیشه سازی خۆراك	۲۳
۲۳,۵	%۰,۵۷	۵	۰	۵	دارتاشى	۲۴
۲۶,۵	%۰,۴۵	۴	۰	۴	دهرونناسى	۲۵
۲۶,۵	%۰,۴۵	۴	۳	۱	خاك	۲۶
۲۶,۵	%۰,۴۵	۴	۳	۱	باخدارى	۲۷
۲۶,۵	%۰,۴۵	۴	۳	۱	بينا و انشا	۲۸
۳۰,۵	%۰,۳۴	۳	۲	۱	دهرونزانى	۲۹
۳۰,۵	%۰,۳۴	۳	۱	۲	ئامپىرى كشتوكال	۳۰
۳۰,۵	%۰,۳۴	۳	۱	۲	كۆمه لئاسى	۳۱
۳۰,۵	%۰,۳۴	۳	۲	۱	جوگرافيا	۳۲
۳۴,۵	%۰,۲۲	۲	۱	۱	كىميا	۳۳
۳۴,۵	%۰,۲۲	۲	۰	۲	مىژوو	۳۴
۳۴,۵	%۰,۲۲	۲	۱	۱	علوم صناعى	۳۵
۳۴,۵	%۰,۲۲	۲	۱	۱	زانستى كۆمپيوتهر	۳۶
۴۴	%۰,۱۱	۱	۱	۰	ئامار	۳۷
۴۴	%۰,۱۱	۱	۰	۱	پهروه دهى ئىسلامى	۳۸
۴۴	%۰,۱۱	۱	۱	۰	گشتى	۳۹
۴۴	%۰,۱۱	۱	۰	۱	ياسا	۴۰
۴۴	%۰,۱۱	۱	۱	۰	ئاودىرى	۴۱
۴۴	%۰,۱۱	۱	۰	۱	ژىنگه	۴۲
۴۴	%۰,۱۱	۱	۱	۰	اتصالات	۴۳
۴۴	%۰,۱۱	۱	۱	۰	حاسبات	۴۴
۴۴	%۰,۱۱	۱	۱	۰	تەلارسازى	۴۵
۴۴	%۰,۱۱	۱	۰	۱	پیشه يى	۴۶
۴۴	%۰,۱۱	۱	۱	۰	خاك و ئاو	۴۷
۴۴	%۰,۱۱	۱	۰	۱	تشغىل وحدات	۴۸
۴۴	%۰,۱۱	۱	۱	۰	شوينه وار	۴۹
۴۴	%۰,۱۱	۱	۰	۱	شاتق	۵۰
۴۴	%۰,۱۱	۱	۰	۱	كارگىرى كار	۵۱
	%۱۰۰	۸۷۴	۴۴۶	۴۲۸	كۆى گشتى	

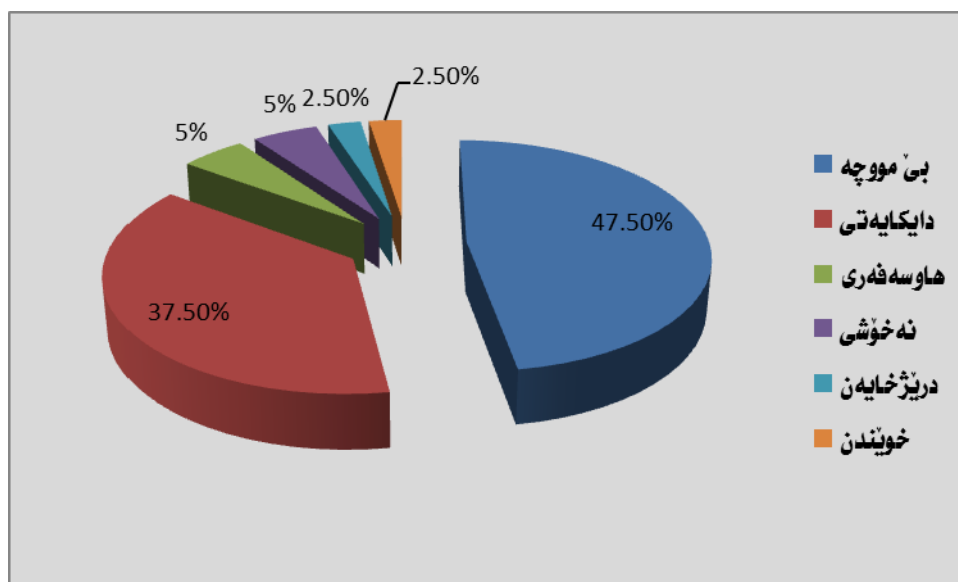
۴- ناماری جۆرى مۆلەتى مامۇستايان بەپىي رەگەز:

بەپىي ئەنجامەكانى خىشتەي (۵۸) دەرکەوتووه، بۇ جۆرى مۆلەتى مامۇستايان بەرتىن رېژە بۇ مۆلەتى بىي مووچە، كە رېژەكەي دەگاتە (۰.۴۷،۵)، رەنگە ئەم رېژە زۆرەش بۇ ھۆكارى ئابوورى بگە رېتەو، كە ئەوئەندەي ئىمە تىبىنيمان كىردووه بەشىكى زۆرى مامۇستايان مۆلەتى بىي مووچەيان وەرگرتووه سەفەرى تاراوگەيان كىردووه، رەنگە ھۆكارى دىكەش ھەبىت بۇ وەرگرتنى ئەم جۆرەي مۆلەتە لەلايەن مامۇستايانەو، دو بەدوای ئەوئەش مۆلەتى دايكايەتى، ھاوسەفەرى، نەخۆشى، دىرېخايەن و خوئىندن دىن. بۇ زانىارى زياتر پروانە خىشتەي (۵۸).

خىشتەي (۵۸)

نامارى جۆرى مۆلەتى مامۇستايان بەپىي رەگەز

ژ	جۆرى مۆلەت	ژمارە		كۆي گىشتى	رېژەي سەدى	رېزبەند
		نېر	مى			
۱	بىي مووچە	۸	۱۱	۱۹	۰.۴۷،۵	۱
۲	دايكايەتى	۰	۱۵	۱۵	۰.۳۷،۵	۲
۳	ھاوسەفەرى	۰	۲	۲	۰.۵	۳،۵
۴	نەخۆشى	۲	۰	۲	۰.۵	۳،۵
۵	دىرېخايەن	۰	۱	۱	۰.۲،۵	۵،۵
۶	خوئىندن	۱	۰	۱	۰.۲،۵	۵،۵
	كۆي گىشتى	۱۱	۲۹	۴۰	۱.۰۰	

شېوھى (۴۸)

رېژەي جۆرى مۆلەتى مامۇستايان بەپىي رەگەز

پینجهم: ناماری فرمانبهران

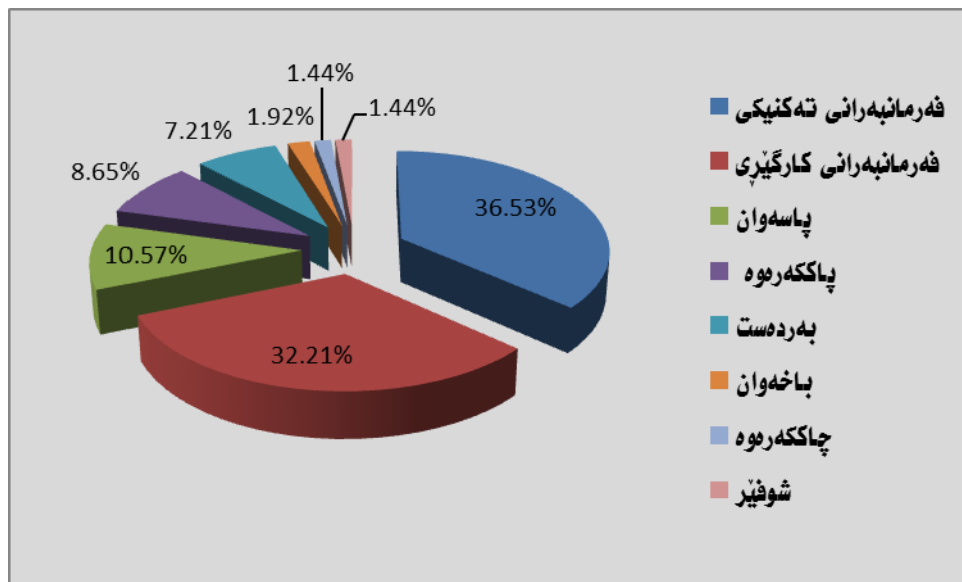
۱- ناماری پیشه‌ی فرمانبهران به پیی ره‌گه‌ز:

له خشته‌ی (۵۹) دهرکه‌وتوو، که به‌رزترین پیژده بۆ پیشه‌ی فرمانبهران، فرمانبهری ته‌کنیکیه، که پیژده‌که‌ی ده‌گاته (۳۶،۵۳٪)، دوا به‌دوای ئه‌ویش فرمانبهری کارگی‌ری، پاسه‌وان، پاککه‌روه، به‌رده‌ست، باخه‌وان، چاککه‌روه و شوفیر دین به‌دوای یه‌کتیدا و به‌پیژده‌ی جیاواز. بۆ زانیاری زیاتر بروانه خشته‌ی (۵۹).

خشته‌ی (۵۹)

ناماری پیشه‌ی فرمانبهران به پیی ره‌گه‌ز

ریزبه‌ند	پیژده‌ی سه‌دی	کۆی گشتی	ژماره		پیشه	ژ
			می	نی‌ر		
۱	٪۳۶،۵۳	۷۶	۴۸	۲۸	فرمانبهرانی ته‌کنیکی	۱
۲	٪۳۲،۲۱	۶۷	۵۲	۱۵	فرمانبهرانی کارگی‌ری	۲
۳	٪۱۰،۵۷	۲۲	۰	۲۲	پاسه‌وان	۳
۴	٪۸،۶۵	۱۸	۶	۱۲	پاککه‌روه	۴
۵	٪۷،۲۱	۱۵	۱۰	۵	به‌رده‌ست	۵
۶	٪۱،۹۲	۴	۲	۲	باخه‌وان	۶
۷،۵	٪۱،۴۴	۳	۰	۳	چاککه‌روه	۷
۷،۵	٪۱،۴۴	۳	۰	۳	شوفیر	۸
	٪۱۰۰	۲۰۸	۱۱۸	۹۰	کۆی گشتی	

شیوه‌ی (۴۹)

پیژده‌ی فرمانبهران

دەرئەنجام

لە كۆتايى ئەم تويزئىنە ۋە يەدا گەشتىنە ئەم دەرئەنجامانەى خوارە ۋە:

- ۱- نەبوونى ياساى پەرۋەردە، جىكردنە ۋە ى خوئىندى پىشەىى لەم ياسايدە.
- ۲- نەبوونى دىدگايەكى روونى كردهىى لە ۋەزارەتى پەرۋەردە بۇ بەرەۋپىشبردىنى خوئىندى پىشەىى.
- ۳- پىرۇگرامەكانى خوئىندى پىشەىى كۆنن و لەگەل سەردەمى ئىستادا ناگونجىن و پىوئىستە دەستكارى بكرىن.
- ۴- كۆمەلگەى خوئىندى پىشەىى لە شارەكانى (ھەولپىر، سلىمانى و دەۋك) ئەگەرچى برىارى درووستكردىنى بۇ دەرچوۋبوو، بودجەى پىوئىستىشى بۇ تەرخانكرابوو، بەلام تاكو ئىستاكە جىبەجى نەكراۋە.
- ۵- زۆرتىن خوئىندى پىشەىىەكان كەوتوونەتە سنورى پارىزگاي سلىمانى، دواى ئەوئىش پارىزگاي ھەولپىر دىت ئىنجا دەۋك و ھەلەبجە.
- ۶- پۆلىنى خوئىندى پىشەىىەكان بە پلەى يەكەم بۇ سەنتەرى شارەكان دىت، ئىنجا قەزا و ناحىەكان.
- ۷- ژمارەى درووستكردىنى خوئىندى پىشەىىەكان لە پىش پاپەرىنى بەھارى ۱۹۹۱ زىاتر بوو، ۋەك لەدواى پاپەرىن.
- ۸- بەپى پىسپورىان، خوئىندى پىشەىىەكان زۆرتىنپان پىسپورى كارەبان، دواتر (گشتى، بارزگانى، چاككردەنەۋەى كۆمپىوتەر، كۆمپىوتەر، مىكانىك، ئەلكترۆنىك و گەياندىن، ئۆتۆمبىل، بەرھەمى پوۋەكى، دارتاش، دىزايىن و درومان، ژمىرىارى، پوۋەكى ساردكردەنەۋە، گەشت و گوزار، كارگىرى، كانەكان، كانزا و ئەلەمنىوم، وئىنەى ئەندازەىى و ئازەلى) دىن.
- ۹- پۆلىنى خوئىندى پىشەىىەكان زۆرتىنپان بارزگانى و پىشەىىن، ئىنجا پىشەسازى و پىشەسازى و بارزگانى بەيكەۋە دواترىش كشتوكال و گەشت و گوزار دىن.
- ۱۰- بەشىكى زۆرى بىناى خوئىندى پىشەىىەكان بۇ خوئىندى پىشەىى گونجاۋ نىن.
- ۱۱- زۆرتىن خوئىندى پىشەىىەكان دوو نھۆمىن، ئىنجا يەك نھۆمى.
- ۱۲- زۆرتىن ژمارەى پۆلى خوئىندى پىشەىىەكان (۱۲) پۆلىن، ئىنجا (۶) پۆلى و (۱۸) پۆلى ھەتاۋەكو (۳۲) پۆلىش.
- ۱۳- زۆرتىن پۆل و ھۆبە بۇ خوئىندى پىشەىىەكان بۇ پۆلى دەيەمە، ئىنجا دوانزەيەم.
- ۱۴- زۆرتىن خوئىندى پىشەىىەكان تىكەلاۋن.
- ۱۵- زمانى خوئىندى سەرجمە خوئىندى پىشەىىەكان زمانى كوردىيە، بەھىچ شىۋەيەك خوئىندى پىشەىى زمانى خوئىندى زمانى عەرەبى يان ئىنگلىزى نىيە.
- ۱۶- زۆرتىن خوئىندى پىشەىىەكان مىوانن و خاۋەن بىناى تايبەت بە خۆيان نىپن.
- ۱۷- بەشىكى خوئىندى پىشەىىەكان بارى بىناكانيان باشە، بەلام بەشىكىان خراب ياخود زۆر خرابە، ئەمە جگە لەۋەى خوئىندى پىشەىى ھەيە مەترسى پوۋخانى لەسەرە.
- ۱۸- زۆرتىن كاتى دەوامكردىنى خوئىندى پىشەىىەكان لە كاتى بەيانىانە و يەك دەوامىشە.

- ۱۹- بەشىكى زۆرى خويندنگا پيشه ييه كان پيداويستيه كانى خويندنيان نيه، ياخود خراپن، وه كو ره حله، كۆمپيوتهر، سكانەر، پرنتر، داتاشۇ، فۇتۇكۆپى... ھتد.
- ۲۰- بەشىكى زۆرى خويندنگا پيشه ييه كان پەرتوكخانهى تايبەت بەخۇيان نيه.
- ۲۱- بەشىك له خويندنگا پيشه ييه كان تاقىگه و وەر شەيان نيه.
- ۲۲- سەرجه م خويندنگا پيشه ييه كان شوورەيان ھەيە، كه جۆرى شوورەكه يان ديوارە ياخود تىلە.
- ۲۳- بەشىكى زۆرى خويندنگا پيشه ييه كان باخچەى تايبەت بەخۇيان ھەيە، ئەگەرچى ھەندىك لە و باخچانە بى باخەوانن و وهكو پىويست نين.
- ۲۴- بەشىك له خويندنگا پيشه ييه كان خاوەنى گۆرەپانى تايبەت بەخۇيانن، بەلام خاوەنى گۆرەپانى وەرزشى نين.
- ۲۵- بەشىكى زۆر له خويندنگا پيشه ييه كان نەبەسترون بە ھىلى ئىنتەرنىت.
- ۲۶- پىكھاتەى دروستکردنى سەرجه م خويندنگا پيشه ييه كان له بلۆك يان بەرد يان خشتە.
- ۲۷- بەشىكى زۆرى خويندنگا پيشه ييه كان نۆژەن نەكراونەتەو و پىويستيان بە نۆژەنكرەنەو ھەيە.
- ۲۸- بەشىكى زۆرى خويندنگا پيشه ييه كان ژمارەى پۆلەكانى خويندنيان كەمە و پىويستيان بە پۆلى زيادە ھەيە.
- ۲۹- زۆرتىن ژمارەى خويندكاران له خويندنگا پيشه ييه كان پەگەزى نىرە ئىنجا پەگەزى مى.
- ۳۰- بەشىكى زۆرى خويندكاران له پۆلى دەيەمى پيشەين، ئىنجا پۆلەكانى ديكە.
- ۳۱- زۆرتىن پىژەى دەرچوونى خويندكاران له پۆلى يانزەيەمە و زۆرتىن پيشيان پەگەزى نين.
- ۳۲- زۆرتىن پىژەى دەرەچوونى خويندكاران له پۆلى دوانزەيەمە و زۆرتىن پيشيان پەگەزى نين.
- ۳۳- زۆرتىن پىژەى داپراو له خويندنگا خويندكارانى پۆلى دەيەمە و زۆرتىن پيشيان له پەگەزى نين.
- ۳۴- زۆرتىن مامۇستايانى خويندنى پيشەيى له پەگەزى مین، ئەگەرچى جياوازيان ژمارەكەى ھىندە زۆر نيه.
- ۳۵- بەشىكى زۆرى پيشەى مامۇستايان، مامۇستاي پيشەين، ئىنجا مامۇستا، ياريدەدەرى بەرپۆبەر، بەرپۆبەر، سەرۆكى بەش، توپژەرى كۆمەلایەتى و پراھىنەرى تەكنىكىن.
- ۳۶- زۆرتىن برونامەى مامۇستايان بەكالورىۆسە، دواتر دبلۆم، ماستەر، ئامادەيى پيشەيى و پەيمانگى پىگەياندىنى مامۇستايانە، كه ھىچ مامۇستايەكى خويندنى پيشەيى ھەلگىرى برونامەى دكتورا ياخود دبلۆمى بالا نين.
- ۳۷- بەشىكى زۆرى مامۇستايان پىسپورىيان كارەبايە، ئىنجا ميكانىك، ژمىريارى و... ھتد.
- ۳۸- زۆرتىن مۆلەت بۆ مامۇستايان مۆلەتى بى مووچەيە، ئىنجا مۆلەتەكانى ديكەى وەك: (دايكايەتى، ھاوسەفەرى، نەخۇشى، درىژخايەن و خويندن).
- ۳۹- ژمارەى فەرمانبەرانى خويندنى پيشەيى كەمە، بەجۆرىك له ھەندىك خويندنگەى پيشەيى ھىچ فەرمانبەرىك بوونى نيه.
- ۴۰- ژمارەى پەگەزى فەرمانبەرى مى له پەگەزى نىر زياترە و بەشىكى زۆرى فەرمانبەرهكان فەرمانبەرى تەكنىكىن، دواتر فەرمانبەرانى كارگىرى، پاسەوان، پاككەرەو، بەردەست، باخەوان، چاككەرەو و شوفىر دین.

راسپاردەكان بۇ بەرە و پېشېردنى خويندىنى پېشەيى:

بە مەبەستى كاركردىنى خويندىنى پېشەيى چەندىن كەس و لايەن رۇليان ھەيە، بۇيە لە چەند خالېكدا رۇلى ھەريە كىكيان ديارى دەكەين، تاكو رۇلى ئەوانىش وەكو راسپاردەيەك وابت بۇ ئەم توپۇنە وەيە، بۇ ئەوھى ھەمووان بە ئەركى خۇيان ھەلبىستن.

يەكەم: رۇلى پەرلەمانى كوردستان:

۱- دەركردىنى ياساى پەرورەدە و شوپنكردەنە وھى خويندىنى پېشەيى بە شپوھەيەكى گونجاو لە ياسا كەدا.
۲- ھەموارى ياساى و بەرھىنان بە ناچاركردىنى ئەو كۇمپانىيانەى كە ئىش دەكەن بە وھى تا كارمەند و كرېكارى خۇمالى ھەبىت دەستى كار لە دەرەوھە نەھىن.

دووم: رۇلى وەزارەتى پەرورەدە:

۱- خويندىنى پېشەيى بكرىت بە (۵) سال بۇ وەرگرتنى بروانامەى دىلۇم لە پسپۇرىيە جياجياكانى پېشەيدا ، شانبەشانى پەيمانگانى (كۇمپىوتەر، ھونەر و وەرزش).

۲- بوونى ھاوكارى و ھەمانگى لەنيوان وەزارەتى پەرورەدە و وەزارەتى كار و دەستەى بالاي و بەرھىنان و كەرتى تايبەت و خاوەن كار و كۇمپانىيانەى، بۇ دامەزراندنى دەرچوانى خويندىنى پېشەيى.

۳- دەسلەتەى تەواو بدرىت بە بەرپوھەبەرىتتى پېشەيەكەن لە بەرپوھەبەرىتتى گشتى پەرورەدەى پارىزگاندا و لە لايەن بەرپرسانەوھە گرنگى پى بدرىت بە جۇرئەكە لە ناستى بەرەوپېشېردنى پرسى پېشەيەيدابن.

۴- سىستەمى پەرورەدە دەسكارى بكرىت و خويندىنى پېشەيى ھەقى خۇى پى بدرىت. بە جدى چاكسازى بنەپەتى لە سىستەمەكەدا بكرىت، بۇ ئەوھى لە پرووى ئەكادىمىيەوھە بۇ ناستىكى بالاتر بەرئىكرىتەوھە و بايەخى زياتر بە خويندىنى پېشەيى بدرىت.

۵- ئەو رىنمايىيانەى لەمپەرن لە بەردەم بەرەو پېشەوھە چوونى خويندىنى پېشەيى دەسكارى بكرىن.

۶- پروگرامەكانى خويندىنى پېشەيى دەسكارى بكرىن و لەگەل پېشكەوتنى سەردەمدا بگونجىنرىن.

۷- برپارى كرددەوھى كۇمەلگە پېشەيە مۇدرىنەكان لە پارىزگاندا بچىتە بوارى جىبەجىكردەنەوھە.

۸- كرددەوھى خولى پسپۇرى و شارەزايى بەردەوام بۇ مامۇستايانى خويندىنى پېشەيى لە ناوھە و دەرەوھى و لات.

۹- ھاندان ھەبىت بۇ مامۇستايان و خويندكارانى پېشەيى تا خەلگى زياتر روويان تى بكن.

۱۰- پەيوەندى نيوان كۇمپانىيا و خاوەن كارەكان لەگەل خويندنگا پېشەيەكەن رىكبخرىت تا بەبەرنامە دەستى كارى پىويست ئامادە بكرىت.

۱۱- بەكارھىنانى رىنگەى ھاوچەرخ بۇ فېركردن، بە جۇرئەك بگونجىت لەگەل سەردەمى پېشكەوتووى ئەمپۇدا، دابىنكردىنى ئامراز و ئامپىرەكانى فېركردن و راھىنانى خويندكاران لە تاقىگە و وانەكانى پراكتىيكا.

۱۲- گرنگى دان بە كرددەوھى ئەو بەشانەى كە پىويستى بازارن و لە ئىستادا پىوستن و لەگەل ناوچەكەدا دەگونجىن، دواى توپۇنەوھى زانستى لە پىويستى بازار بە و پسپۇرىيە.

- ۱۳- پیدانی دەرماله‌ی مانگانه به خویندکارانی پیشه‌یی: بۆ ئه‌وه‌ی له‌لایه‌ک پیداوایسته‌کانی خویندنیان پیر بکه‌نه‌وه، له‌لایه‌کی دیکه‌ش هانی زیاتریان بدریٲ بۆ ئه‌وه‌ی ڤوو له‌ خویندنی پیشه‌یی بکه‌ن و هه‌موو کاته‌کانی خۆیان بۆ فیرببون ته‌رخان بکه‌ن، نه‌وه‌کو به‌دوای کاردا بگه‌ڤین تا‌کو پیداوایسته‌ی خویندنیان ڤرده‌که‌نه‌وه.
- ۱۴- دابینکردنی به‌شی ناوخۆیی بۆ خویندکاران: پیدانی به‌شی ناوخۆیی هانی خویندکاران ده‌دات تاوه‌کو له‌ شار و شارۆچکه‌کان ڤوو له‌ خویندنی پیشه‌یی بکه‌ن، به‌تایبه‌تی بۆ ئه‌و پسیڤوریانه‌ی له‌ سنووری ناوچه‌که‌ی خۆیدا نیین.
- ۱۵- له‌ وه‌زی هاویندا راهینان به‌ خویندکارانی پیشه‌یی بکرٲ له‌ دامه‌زراوه‌کانی حکومی و ئه‌هلیدا.
- ۱۶- هه‌بوونی ڤابه‌ریکی ڤه‌روه‌ده‌یی یاخود توٲژه‌ری کۆمه‌لایه‌تی بۆ ئه‌وه‌ی چاودٲری ژیا‌نی خویندکاران بکات و چاره‌سه‌ری گیر و گرفته‌کانیان بکات.
- ۱۷- دابینکردنی تاقیگه‌ بۆ خویندنگا پیشه‌ییه‌کان.
- ۱۸- دابینکردنی سیانه‌ی چاکه‌ره‌وه و وه‌رشه‌ له‌ خویندنگا پیشه‌ییه‌کان.
- ۱۹- به‌شداری ڤیکردنی خویندکاران له‌ چالاکیه‌ جۆراوجۆره‌کان وه‌کو کردنه‌وه‌ی ڤیشانگا، ده‌رکردنی بلاوکراوه، ئه‌نجامدانی چالاکی وه‌رزشی و ... هتد.
- ۲۰- ئه‌نجامدانی کۆمه‌لیک سمیناری زانستی و ڤه‌روه‌ده‌ی بۆ به‌ڤیوه‌به‌ری خویندنگا پیشه‌ییه‌کان و مامۆستایان و خویندکاران بۆ ڤابه‌ته‌ جۆراوجۆره‌کانی وه‌کو خویندنی پیشه‌یی، ڤینگا‌کانی به‌ڤیوه‌بردن و فیرکردن و ڤۆلی هاوبه‌شی کۆمه‌لگا بۆ به‌ره‌و ڤیشبردنی خویندنی پیشه‌یی.
- ۲۱- هه‌بوونی به‌شی پیشه‌یی ڤیویست له‌ هه‌ندیک له‌ خویندنگا بنه‌ره‌تییه‌کاندا.
- ۲۲- به‌شه‌کانی خویندنی پیشه‌یی زیاد بکرٲن به‌ڤی پیداوایسته‌ی سه‌رده‌م و بازار، دوای توٲژینه‌وه‌ی زانستی له‌ ڤیویستی بازار به‌و پسیڤورییه‌.
- ۲۳- هاندان و راهینانی هاوولاتیان تاوه‌کو کاربکه‌ن له‌ خویندنگا پیشه‌ییه‌کاندا.
- ۲۴- سوود وه‌رگرتن له‌ پشتگیریکردنی ڤیکخراوه‌ نیوده‌وله‌تییه‌کان بۆ خویندنگا پیشه‌ییه‌کان به‌ڤی پسیڤوریان.
- ۲۵- ڤیکهاته‌ی خویندنی پیشه‌یی له‌ شاره‌کانی هه‌ریمی کوردستان فراوان بکرٲت.
- ۲۶- نۆژه‌نکردنه‌وه‌ی ئه‌و خویندنگا پیشه‌ییه‌کانی ڤیویستیان به‌ نۆژه‌نکردنه‌وه‌ هه‌یه، چونکه‌ به‌شیکی ئه‌و خویندنگایانه‌ ماوه‌یه‌کی نۆره‌ درووستکراون و له‌ ئیستاد بۆ خویندنگای پیشه‌یی گونجاو نیین.
- ۲۷- دابینکردنی ڤه‌رتوکه‌کانی خویندن له‌ خویندنگا پیشه‌ییه‌کاندا.
- ۲۸- دابینکردنی مامۆستای پسیڤور به‌تایبه‌تی بۆ ئه‌و به‌شانه‌ی که‌ مامۆستایان نییه، یاخود که‌مه.
- ۲۹- ریگه‌دان به‌ خویندکارانی پیشه‌یی به‌ خویندنی به‌رده‌وام له‌ زانکۆ و ڤه‌یمانگا‌کان و خویندنی بالا بۆ دروستکردنی کادری پشه‌یی پسیڤور.
- ۳۰- کردنه‌وه‌ی خویندنگا ئاماده‌ییه‌کان به‌ڤی هه‌لگه‌وته‌ی ناوچه‌که‌: بۆ نمونه‌ ئه‌و ناوچانه‌ی له‌ بارن بۆ کشتوکال ئاماده‌یی کشتوکالی لی‌بکرٲته‌وه.
- ۳۱- ته‌رخانکردنی خه‌رجی دارایی ڤیویست بۆ وانه‌کانی راهینانی خویندکاران.

- ۳۳- بەگەر خىستىنى زىياترى دەزگاكانى راگە ياندن بۇ دەرخىستىنى گىرنگى خويندىنى پىشەيى لە ئىستا و لە داھاتودا، لە رېگەي بەرنامەي تايىت بە ھۆشيارى پەرودەيى لەرېگاي كەنالەكانى راگە ياندنى بىنراو و بىستراو.
- ۳۴- دانانى كەسانى شارەزا و پىسپۆر لە بواری خويندىنى پىشەيى لە شوينى كارەكانيان تايىت بەو بوارە.
- ۳۵- كاراكردىنى تويزەرانى كۆمەلايەتى و كىرنەوہى خول بۆيان بۇ ديارىكردىنى دەسەلات و چۆنيەتى كاركرديان.
- ۳۶- گېراني كۆرپو سىمىنار و وۆرکشۆپ لە شار و شارۆچكە و گوندەكان بەمەبەستى بلاوكردەوہى زىياترى ھۆشيارى بۇ گىرنگى خويندىنى پىشەيى بەھاوكارى رىكخراوہ ناھكومىەكان.
- ۳۷- باشتركردىنى بارودۆخى كۆمەلايەتى و ئابوورى مامۆستيانى خويندىنى پىشەيى.

سىيەم: رۆلى نەنجومەنى پارىزگا:

- ۱- چاودىرېكردىنى وردى رەوشى قوتابخانە پىشەيىەكان لە پىكردەوہى كەموكورپىيەكانيان و دابىنكردىنى پىداويستىەكانياندا.
- ۲- پىشكەشكردىنى پلانى گونجاو بە وەزارەتى پەرودەو بەرپۆبەرېتى گىشتى پەرودە بۇ دروستكردىنى ھاوسەنگىەك لە كىرنەوہى قوتابخانە پىشەيىەكان لە ناوچە جىاجىاكاندا.

چوارەم: رۆلى خىزان:

- خىزان وەكو يەكەم ژىنگەي خويندكار رۆلى چالاك و گىرنگ دەبىنىت بۇ پىكردەوہى پىداويستىەكانى خويندكار و لە نىزىكەوہ ئاگاداربوونى، دەكرىت بەم شىوہىەي خوارەوہ ئاگادارى خويندكارەكانيان بن، ئەويش بەوہ دەكرىت كە پوونكردەوہى گىرنگى خويندىنى پىشەيى بۇ مندالەكانيان بدەن، كە لەداھاتودا چ بۆخويان چ بۇ ولات بايەخ و گىرنگى زۆرى ھەيە.

پىنچەم: رۆلى خويندنگا:

- خويندنگا دەتوانرىت وەكو سەرکەوتوترىن رېگەي ئامۆزگارى بۇ خويندكاران بەكار بەيىرىت بۇ ئەوہى ھاندان بدرىن و پەرودە بكرىن، بۇ ئەوہى گىرنگى بە خويندەكەيان بدەن و سوود لە داھاتووش وەرىگىرن.
- ۱- بەرپۆبەرېتى خويندنگاكان و رابەرى خويندكار لەگەل دايك و باوكى خويندكاران پراويز بەيەكترى بکەن و گىرغەكان دەستنىشان بکەن و ھەولى چارەسەرىشى بۇ بدەن.
- ۲- گەشتى زانستى و تەرفىھى بۇ خويندكاران رېكبخەن بۇ ئەوہى سەردانى كارگە و خاوەن كارەكان ناوچە شوينەوارىي و گەشتيارەكان بکەن و لەگەل وانەكانيان رېك بخەن.
- ۳- كەشىكى خۆشەويستى و پر سۆز لە نىوان مامۆستيان و خويندكاران درووست بکەن و ئەو خۆشەويستىەش پۆز بەرپۆ بەرەو پىش بەرىت.
- ۴- كاركردن و بەشدارى پىكردىنى خويندكار بە چالاكىيەكانى خويندنگا، وەكو رېكخىستىنى چالاكى و دەركردنى بلاوكرادەي دىوارى و گوڤار.

شەشەم: رۇلى مېدىكان:

- 1- ھۆشيار كۆرۈنۈش ھەم خېزانە كان لە گىرنگى خۇيىندى پىشەيى لەرېگەي بەرنامە جۇراو جۇرەكان، بۇ ئەۋەي ھانى مەنالىھە كانيان بەن پووبكەنە خۇيىندى پىشەيى ۋە بەگىنگىيە ۋە لىي پىروان.
- 2- ھۆشيار كۆرۈنۈش ھەم خۇيىندىكاران بۇ ئەۋەي لە گىرنگى خۇيىندى پىشەيى بگەن.
- 3- زىيادكۆرۈنۈش بەرنامەي تاييەتمەند بە بواري خۇيىندى پىشەيى لە ناوخۇي كوردستان ۋە رېگىپانى چەند بەرنامەيەكى جىھانىش لەسەر خۇيىندى پىشەيى لە ۋلاتە پىشكە ۋە تۈۋەكاندا.
- 4- كۆرۈنۈش ھەم كەنالىكى تاييەت بە پەرۋەردە ۋە فېرگىردن، لەناۋىشدا گىرنگى زۇر بەرپىت بە خۇيىندى پىشەيى.
- 5- پروگرامى پىشېركىي زانستى ۋە تەرفىيە لە نىۋان خۇيىندىكارانى خۇيىندى پىشەيى رېكېخىت.

ھەوتەم: رۇلى رېكخراۋەكانى كۆمەلى مەدەنى:

- 1- ھاۋكارى ۋە ھەماھەنگى نىۋان رېكخراۋەكانى كۆمەلى مەدەنى ۋە خۇيىندىگا پىشەيىيەكان بەھىز بەرپىت.
- 2- رېكخراۋەكانى كۆمەلى مەدەنى بېنە ھىزى فشار بۇ سەر دەسەلات بۇ ئەۋەي گىرنگى زىياتر بە ناۋەندەكانى پەرۋەردىي ۋە بەتاييەتەش خۇيىندى پىشەيى بەرپىت.
- 3- بەردەۋام سەمىنار ۋە ۋۆركشۇپ لە نىۋان رېكخراۋەكان ۋە پىسپۇرانى بواري خۇيىندى پىشەيى ئەنجام بەرپىت، بۇ ئەۋەي بەيەكەۋە كار بۇ سەرخستنى زىياترى خۇيىندى پىشەيى بەرپىت.
- 4- رېكخراۋەكانى كۆمەلى مەدەنى ھەلمەتى ھۆشيارى لە ناۋەندەكانى خۇيىندى پىشەيى بەپىۋەبەن ۋە زىياتر ھانى خۇيىندىكاران ۋە كەس ۋە كارىان بەن.

ھەشتەم: رۇلى كۆمپانیا ۋە دەزگا ۋە خاۋەنكارەكان:

- 1- بۇ راپەراندى كارهكانيان زىياتر پىشت بە توانا ۋە لېھاتويى دەرچىۋانى خۇيىندى پىشەيى بېسەتن، لەبىرى ئەۋەي كرىكار ۋە كارمەند لە دەرۋە بەھىن.
- 2- رېگەدان بە خۇيىندىگە پىشەيىيەكان بەشىكى ۋە كەنەكانيان بەتاييەتى ۋە ۋە پىراكتىكى لەلەي ئەۋان ئەنجام بەن، بەشىۋەيەك دەۋامى خۇيىندىكاران بېيەتە دوو دەۋامى، بەجۆرىك چەند رۇژىك لەناۋ خۇيىندىگە پىشەيىيەكان دەۋام بەن ۋە چەند رۇژىكىش لەلەي كۆمپانیا ۋە خاۋەنكارەكان بەپىي پىسپۇرى ھەربەشىك.
- 3- لەكاتى نەبوونى كادىرى شارەزا ۋە پىسپۇر بۇ كارهكانيان لەناوخۇ ۋە ناچاربوونيان بە ھىنانى كەسى شارەزا لە دەرۋە، ئەۋا كەسىكى ناوخۇيى شان بەشانى ئەۋ شارەزايە كار بكات، تا ئەۋكاتەي فېرى كارهكە دەپىت ۋە دواتر لە شويىنى ئەۋ پىشت بە تواناكانى دەستى كارى ناوخۇيى بېسەستىت.
- 4- ئەنجامدانى ۋۆركشۇپ ۋە سەمىنارى ھاۋبەشى سالانە بۇ ئەۋەي لەگەل خۇيىندىگا پىشەيىيەكان بەيەكەۋە گىرغەكانى خۇيىندى پىشەيى بەۋزەۋە ۋە رېگە چارەيان بۇ بەۋزەۋە، ھەرۋە بەپىي كادىرى پىۋىستى سەردەم ۋە رۇژنە كادىرى پىۋىست بۇ بازار دروست بەن.

پاشكۆى (۱)

« مەرجەكانى پىدائى مۇئەتتى كىردنە دەپ پەيمانگاي قىزكردنى پىشەيى ئەھلى :

(۱) داوكرارى ئەلايەن كەسى يەكەم پىشكەش بىكرىت بە لىزئەدى بەرئۆبەرايەتى گىشتى

پارئىزگا

(۲) پروانامەدى كەسى يەكەم باومر پىكراو بە پىنى پىپۇرى

(۳) پروانامەدى رەگەزنامە و كارتى زانىيارى / ئەگەر بىئانى پىو پەساپۇرت و

پىشكەرى جى نشىنى (اقامە) ئەلايەنى پەيوەندى دار ئەگەل دوو وئىندى رەنگاورەنگا

(۴) مەزەندى بەرئۆبەرايەتى (ناسايىش / تەندروستى / باجى دەرامەت / شارەوانى /

تەھىشتى تاوان (پەنجەمۇر).

(۵) كرىيەست يان تاپۇ مۆلكدارى بىئانى سەنتەر .

(۶) بەئىن نامە ئەلاي (كاتب عدل) بەمەپەستى جى بە جى كىردنى رىئەمەيەكان

(۷) بەئىن نامە ئەلاي (كاتب عدل) بەمەپەستى جى بە جى كىردنى رىئەمەيەكان

فەرمانبەر تەبىت ئە ھىچ دام و دەزگايەكى حكومى.

(۸) (كفالة شامنة) ئەلايەن (كاتب عدل) بەبىرى (۲۵۰۰۰۰۰۰) بىست و پىنچ مىيۇن دىنار .

(۹) پروانامەدى مامۇستايانى وانە بىز باومر پىكراو بە پىنى پىپۇرى .

(۱۰) بىريارى دامەرزاندنى دەرجوئەكى پىشەيى ئە سەنتەر بەمەرجىك دانەمەرزابىت .

(۱۱) پروگرامى قىزكردن بە پىنى پىپۇرى بەشەكان .

(۱۲) پوختەيەك ئە ناما نچەكانى كىردنە دەپ سەنتەر . پلانى كاركردن .

(۱۳) نامارى مامۇستايان و خىزمەت گوزاران بە پىنى پەيوەندى دارى و پروانامەكانيان

(۱۴) نامارى نامىر و كەل و پەلى سەنتەر .

(۱۵) بۇ بەشى خولى بەھىزكردن پىئويستە 1-

ا- تاشىگەدى زانستى ھەبىت بۇ (فىزىيا / كىمىيا / زىندەمەرزانى)

ب- نابى بەھىچ شىئەيەك مامۇستا ئەكاتى دەوامى ھەرمى خۇي وانە بلىنەو.

ج- نابى بەھىچ شىئەك مەلۇمە بەكار بىت

د- پىئويستە پروگرامى دىيارى كراو تەواو بىكرىت ئەھەر وانەيەك.

(۱۶) پىكردنە دەپ قۇرمى زانىيارى سەنتەر

(۱۷) پارا پۇرتى لىزئەدى بەرئۆبەرايەتى گىشتى پەروەردى پارئىزگا (سەپارەت بە گونجاوى

سەنتەر بۇ كىردنە دەپ)

(۱۸) ھەبىوونى پىداوئىستىەكانى ئاگر كوژانەو دەك (سەتلى خۇل) و (بىتل خرىق)

۱۹) ناپې ناوی هېچ ولاتیک یان په یمانگایه کی ییانی نه هلی به کار بیټ نه گهر
فرزانه ندي له سرچاره ی دایک نه بیټ .

۲۰) ناپېټ ناوی سخته ر دوو باره پکړیتوه ته نیا گهر لقیك بیټ له سخته ر دایک .

۲۱) ناپې مشق له پیشه یه ک دا پکړیت که جیوازی ل هوی له ناوهری کی مؤله ته که دا
هاتوه ، مه گهر به فرزانه ندي و فرزه تی پروه رده ، لایه نی به رپرس نه بیټ .

۲۲) له یه ک سخته ردا که مؤله تی و فرگرتوه هر به شیکې تازه کرایه وه ده بی مامه ل هوی
پنک هوی تازه له گهل پکړیت .

۲۳) رټیما یی تاییه ت به مؤله تی کردنه ر هوی سخته ر هوی نه هلی به رټی کراوو و کومپانیا و
که سایه تیه بیانیه کان ا

ا- یندانئ مؤله ت به شپوهی گریه ست ده بیټ له نیوان و فرزه تی پروه رده /
به رټیوه به رایه تی گریه سته گشتیه کان ، له گهل رټی کراوو که سایه تیه بیانیه کان
ب- گری به سته که واژوو ده کړیت پاش ته و او کردنی هه موو به رجه کانی پیوست بو
کردنه ر هوی سخته ر هوی پیشه یی نه هلی له و فرزه تی پروه رده / به رټیوه به رایه تی
گریه سته گشتیه کان .

ج- ماوهی گریه ست یه ک سانه و نوی ده کړیتوه به فرزانه ندي هه ر دوو لا .

د- رټی کراوو کومپانیا و که سایه تیه بیانیه کان مؤله ت و نوسراوه کانی هاتنه ناوهره ی
هه ر نیی کورده ستان پیشه کاش ده کات له گهل داوا یه ک .

ه- ده سته به ری به مېله غی (۵۰۰۰۰۰۰۰) په نجا ملیون پیشه کاش بکات له لایه ن دادنوس
(کاتب عدل) په سنده کرایټ له گهل (۲) که هیل دانیشته ی هه ر نیی کورده ستان بن .

پاشكۆي (۲)

ناماري (نامادىيى / قوتايى / مامۇستا اي پيشەيى
يۇ سالى خويىندى ۲۰۱۲ - ۲۰۱۳)

بىرلەشكەن مامۇستىپان	بىرلەشكەن قوتىپان		نامادىيى			پايدىنكا	بىرلەشكەن
	كەچ	كۆر	كۆر	كەچ	تەنەنە		
۱۲	۹۲۵	۱۲۵۲	۲۲	۵	۲	۱	۱۲
	۲۲۶۱						
۶۵	۲۱۵	۱۸۰۲	۱۱	۱	۲	۱	۶۵
	۵۲۲						
۱۲	۲۱۵	۲۰۶	۵	۱	۲	۱	۱۲
	۱۱۳۱						
۵۱	۲۰۰	۲۵۱	۲	-	-	-	۵۱
	۵۵۱						
۱۲۵	۲۲۵	۲۲۲	۲۲	-	-	-	۱۲۵
	۹۱۵						

بەشەگەن پيشەيى

بىرلەشكەن	بەشەگەن	بەشەگەن	بەشەگەن	بەشەگەن	بەشەگەن	بەشەگەن	بەشەگەن
۱۲	۱	۲	۶	۵	۱	۱۲	بەشەگەن
۲	-	-	۲	۱	-	۲	بەشەگەن
۱۱	-	۲	۴	۴	-	۱۱	بەشەگەن
۶	۱	-	۲	۲	-	۶	بەشەگەن
۲۴	۲	۵	۱۵	۱۲	-	۲۴	بەشەگەن

پاشكۆي (۲)

ناماری فوتاییمان و خویندکارانی پیشهیین بۇ سالی خویندنی ۲۰۱۲ - ۲۰۱۳
بەریۆه بەرایەتی گشتی پەروردهی سلیمانی

ز	ناری نامادایی	پیش	پۆلی ۱۰		پۆلی ۱۱		پۆلی ۱۲		کۆی گشتی	
			کچ	کچ	کچ	کچ	کچ	کچ	کچ	کچ
۱-	پیشه سازی سلیمانی کوران	میکانیک	۱۲۰	-	۷۵	-	۵۸	-	۲۵۲	-
		کانرا	۴۱	-	۲۷	-	۲۵	-	۱۰۲	-
		دارتاش	۲۹	-	۲۸	-	۲۷	-	۱۱۴	-
		گسٹۆی گشتی	۲۰۰	-	۱۵۰	-	۱۲۰	-	۴۷۰	-
۲-	پیشه سازی زانستی کوران	کارهیا	۱۲۵	-	۶۷	-	۷۱	-	۲۶۲	-
		نە لکتۆن	۵۲	-	۲۴	-	۲۱	-	۱۱۸	-
		گسٹۆی گشتی	۱۷۸	-	۱۰۱	-	۱۰۲	-	۲۸۱	-
۳-	پیشه سازی سلیمانی کچان	ویندی نە نڈازی	-	-	۴۲	-	۲۵	-	۱۰۴	۲۷
		کارهیا	-	-	۵۱	-	۲۴	-	۱۱۲	۲۷
		نە لکتۆن	-	-	۲۶	-	۱۴	-	۵۲	۱۲
		دورمان	-	-	۲۰	-	۱۵	-	۵۷	۱۲
		چانکۆ نە وە	-	-	۲۶	-	-	-	۲۶	-
		کۆمپوتەر	-	-	-	-	-	-	-	-
		گسٹۆی گشتی	-	-	۱۷۵	-	۹۸	-	۲۷۳	۷۸
۴-	پیشه سازی بەکرهجو	کۆمپوتەر	۴۷	۷	۴۹	۲۸	۷۵	۲۵	۲۲۱	۲۵
		کارهیا	۵۰	۱۰	۴۰	۱۹	۴۴	۸	۱۷۱	۸
		نۆتۆمبیل	۵۰	-	۲۲	-	۲۱	-	۱۰۴	-
		هەواسازی	۴۲	-	۴۴	-	۲۶	-	۱۲۲	-
		میکانیک	۲۶	-	۲۵	-	۲۴	-	۸۵	-
		گسٹۆی گشتی	۲۱۶	۱۷	۱۹۱	۴۷	۲۱۰	۲۲	۷۷۶	۲۲
۵-	بازرگانی سلیمانی کوران	گشتی	۱۲۵	-	۱۲۱	-	۸۲	-	۲۴۹	-
۶-	بازرگانی سلیمانی کچان	گشتی	-	-	۲۵۸	-	۲۴۱	-	۷۲۷	۲۴۸
۷-	بازرگانی سلیمانی ئیوارانی تیکنە ئاو	گشتی	۱۲۹	۸۹	۱۲۹	۹۶	۱۶۲	۶۹	۶۷۴	۲۵۱
۸-	گشت و کانی بەکرهجو	بەرۆیوس روگی	۵۲	۲۶	۵۰	۲۴	۴۰	۲۱	۲۲۲	۲۱
		بەرۆیوس روولف	۲۷	۹	۱۹	۴	۱۲	۱۰	۹۲	۱۰
		نامیزه گشت و کالیه کان	۲۰	-	۸	-	۲	۷	۴۷	۷
		گسٹۆی گشتی	۱۰۹	۲۵	۷۷	۲۰	۶۲	۴۸	۱۱۲۶	۴۸

۹۷	۱۲	۸	۱۵	۱۷	۲۰	۲۵	کاروبار	رایجی پیشه‌ی	۹-
۴۰	۱۴	۶	-	-	۱۲	۸	کۆمپوتەر		
۶۹	۱۹	۵	۱۲	۷	۱۷	۸	بازرگانی		
۱۱۲۴۰۶۵۱	۴۵	۱۹	۲۸	۲۴	۴۹	۴۱	گىمىۋى گىشىتى		
۶۹	۳	۱۱	۱۶	۱۲	۸	۲۹	کاروبار	پیشه‌سازى جەمئەتە	۱۰-
۶۹	۹	۹	۱۷	۱۰	۱۴	۱۰	کۆمپوتەر		
۵۶	۱	۴	۹	۷	۱۵	۲۰	بازرگانی		
۴۱۹۴۱۱۱۲	۱۲	۲۴	۴۲	۲۹	۲۷	۵۹	گىمىۋى گىشىتى		
۹۶	۱۲	۸	۱۷	۱۲	۲۵	۱۲	کاروبار	پیشه‌سازى ھەلە بچەى شەھىد	۱۱-
۴۳	-	۱۰	-	۱۱	-	۲۲	سىارات		
۱۷	-	-	-	۶	-	۱۱	مەدان		
۹۱	۹	۱۶	۲۵	۱۴	۱۴	۱۲	کۆمپوتەر		
۱۱۲۴۴۷۱۱۰	۲۱	۲۴	۴۲	۴۳	۴۹	۵۸	گىمىۋى گىشىتى		
۳۶	-	-	۳	۷	۴	۱۷	بەرھەس ئازۇن	گىتت و كالى ھەلە بچەى شەھىد	۱۲-
۸۴	۱۰	۱۲	۹	۲۲	۱۱	۱۸	بەرھەس پۇرۇقى		
۲۷۱۱۵۲۸	۱۰	۱۲	۱۲	۳۰	۱۵	۲۵	گىمىۋى گىشىتى		
۴۴۱۲۶۲۸	۲۸	۱۱	۲۸	۱۸	۲۲	۹	گىتتى	بازرگانی ھەلە بچەى شەھىد	۱۳-
۴۱	۶	۱۴	۴	۸	۱	۸	کاروبار	پیشه‌ی دەرەندە پىخان	۱۴-
۴۵	۳	۳	۴	۶	۱۱	۱۸	بازرگانی		
۲۹۸۶۲۲	۹	۱۷	۸	۱۴	۱۲	۲۶	گىمىۋى گىشىتى		

ژمارى ھوتابىيان و خویندکارانى بەرئوبەرایەتى گىتى پەرودەدى سلیمانى
بۇ سالى خویندنى ۲۰۱۲-۲۰۱۳
گىمىۋى گىتى (۵۰۲۲)

پاشکوی (۴)

ناماری فوتابیان و خویندکارانی پیشهیی بۇ سانى خویندنى ۲۰۱۲-۲۰۱۳
بەریۆەبەرایەتى گشتى پەروردەى گەرمیان

ز	ناوی نامادىي	بەش	پۆلى ۱۰		پۆلى ۱۱		پۆلى ۱۲		كۆى گشتى	
			كۆر	كچ	كۆر	كچ	كۆر	كچ	كۆر	كچ
۱-	نامادىي پيشهين گەلار	پيشەسازى كارەبا	۴۰	۲۸	۵۰	۲۲	۳۰	۲۰	۱۰۳۲+۲۲۰	
		بازرگانی	۵	۲۰	۵	۲۰	۵	۲۰	۲۰۸۵+۱۰	
			۴۵	۶۸	۵۵	۵۲	۳۵	۵۰	۴۰۵	
۲-	نامادىي پيشەسازى كۆرى								۱۴۶	
گۆى گشتى										
									۱۳۰+۲۸۱	
									۵۵۱	

نامارى فوتابیان و خویندکارانی بەریۆەبەرایەتى گشتى پەروردەى گەرمیان
بۇ سانى خویندنى ۲۰۱۲-۲۰۱۳
گۆى گشتى (۵۵۱)

پاشکوی (۵)
 وینەى وۇركشۇپى يەكەم - ۲۰۱۷/۷/۳
 سلیمانى - ھۆلى ھۆتیل تایتانیک

پاشکوی (۶)

وینەى وۇركشۇپى دووہم - ۲۰۱۷/۷/۱۲

هەلە بچە - هۇنى سارا

پاشکوی (۷)
وینہی وۆرکشۆپی سییہم - ۲۰۱۷/۸/۱۲
سلیمانی - ھۆئی ھۆتیل تایتانیک

